

I. XEDAPEN OROKORRAK

HEZKUNTZA ETA LANBIDE HEZIKETA MINISTERIOA

10452 *Ebazpena, 2022ko ekainaren 21ekoa, Hezkuntzako Estatu Idazkaritzarena, Haur Hezkuntzako, Lehen Hezkuntzako, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko erlijio katolikoko irakaskuntzen curriculumak argitaratzen dituena.*

Espainiako Estatuaren eta Egoitza Santuaren arteko Irakaskuntza eta Kultura Gaien inguruko Akordioa aplikatuz, Haur Hezkuntzako, Lehen Hezkuntzako, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko ikasleek, hala eskatuz gero, erlijio katolikoaren irakaskuntza jasotzeko eskubidea izango dute, eta Elizaren Hierarkiari dagokio irakaskuntza horren edukiak zehaztea.

Akordio horren arabera, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren bigarren xedapen gehigarriak ezartzen du erlijio katolikoa arlo edo irakasgai gisa sartuko dela dagokion hezkuntza-mailan, eta hori nahitaezkoa izango dela ikastetxeentzat, eta borondatezkoa ikasleentzat.

Otsailaren 1eko 95/2022 Errege Dekretuak, Haur Hezkuntzaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituenak, lehenengo xedapen gehigarrian adierazten du erlijio-irakaskuntzak hezkuntza-etapa honetako bigarren zikloan sartuko direla, eta, erlijio katolikoari dagokionez, dagokion curriculuma zehaztea eliza-hierarkiaren eskumena izango dela.

Martxoaren 1eko 157/2022 Errege Dekretuak, Lehen Hezkuntzaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituenak, lehenengo xedapen gehigarrian adierazten du erlijio-irakaskuntzak hezkuntza-etapa horretan sartuko direla, eta erlijio katolikoari dagokionez, dagokion curriculuma zehaztea eliza-hierarkiaren eskumena izango dela.

Martxoaren 29ko 217/2022 Errege Dekretuak, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituenak, lehenengo xedapen gehigarrian adierazten du erlijio-irakaskuntzak hezkuntza-etapa horretan sartuko direla eta, erlijio katolikoari dagokionez, dagokion curriculuma zehaztea eliza-hierarkiaren eskumena izango dela.

Batxilergoko antolamendua eta gutxieneko irakaskuntzak ezartzen dituen apirilaren 5eko 243/2022 Errege Dekretuak lehen xedapen gehigarrian adierazten du erlijio-irakaskuntzak hezkuntza-etapa honetan sartuko direla eta, erlijio katolikoari dagokionez, dagokion curriculuma zehaztea eliza-hierarkiaren eskumena izango dela.

Agindu horien arabera, Espainiako Gotzain Batzarrak erlijio katolikoaren irakaskuntzako curriculumak zehaztu ditu Haur Hezkuntzan, Lehen Hezkuntzan, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan eta Batxilergoan.

Horrenbestez, Espainiako Gotzain Batzarrak proposaturik, ebatzi dut:

Lehena.

Haur Hezkuntzari, Lehen Hezkuntzari, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzari eta Batxilergoari dagozkien erlijio katolikoaren irakaskuntzako curriculumak haiek publiko egiten dituen ebazpen honen I., II., III. eta IV. eranskinetan, hurrenez hurren, ageri direnak dira.

Bigarrena.

Hezkuntza-administrazioek, beren eskumenen esparruan, curriculumak ebazpen honetan ezarritako moduan emateko behar diren neurriak hartu beharko dituzte.

Hirugarrena.

Indarrik gabe geratzen dira ebazpen honen aurretik argitaratutako Haur Hezkuntzako, Lehen Hezkuntzako, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko erlijio katolikoko irakaskuntzetako curriculumak.

Laugarrena.

Ebazpen honek 2022-2023 ikasturtetik aurrera izango ditu ondorioak.

Madrilen, 2022ko ekainaren 21ean.- Hezkuntzako idazkari Nagusia, José Manuel Bar Cendón.

I. ERANSKINA

Haur Hezkuntzako Erlijio Katolikoa

Erljioa Haur Hezkuntzako curriculumean txertatuta, Espainiako hezkuntza-legeria bat dator Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalarekin (1948). Adierazpen horrek aitortzen du pertsona guztiek hezkuntza integrala izateko eskubidea dutela, eta familiek beren seme-alabei eman beharreko hezkuntza-mota aukeratzeko lehentasunezko eskubidea dutela. Oinarrizko eskubide eta askatasun horiek horrela onartzen dira 1966ko Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Nazioarteko Itunean eta 2000ko Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunean. Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoak, gainera, bere artikulua bakarraren lehen atalean, haurren eskubideak benetan betetzea ziurtatu du, Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmenean ezarritakoaren arabera. Espainiako Estatuak berretsitako nazioarteko zuzenbidearen oinarrizko erreferentziak dira. Horrela betetzen da Espainiako 1978ko Konstituzioan oinarrizko eskubide eta askatasunei buruzko lehen tituluan ezarritakoa, erlijio askatasunari eta hezkuntzarako eskubideari dagokienez.

Esparru horretan, erlijio katolikoaren irakaskuntza ikastetxeetarako derrigorrezko curriculum-arlo gisa proposatzen da, eta familientzat aukera librekotzat. Ikasleen nortasuna erabat garatzeko beharrezkoa den hezkuntzaren parte da. Bere nortasun eta izaeraren bidez, Erlijio Katolikoaren arloak, Haur Hezkuntzaren berezko xedeekin bat, ikasleen hezkuntza-prozesua bultzatzen du, haien prestakuntza integrala eta beren nortasuna erabat garatzen lagunduz. Zehazki, sentsibilitate espiritual eta esperientzia erlijiosoa esnatzea proposatzen du, bizitzaren ikuspegi kristauaren argitan, haren garapen personal eta sozialaren parte gisa. Gure kultura-tradizioa, haren adierazpenak eta esanahia ulertu eta hobetzeko premiari erantzuten dio, askotariko testuinguruetan. Eta giza balioetan eta balio kristauetan behar den hezkuntza osatzen du, partaidetzako komunitate-inguruneetan errerealizazio oso eta zorionsua lortu nahi duen bizi-proiektu baten hedapena bideratzeko.

Eskolako Erlijio Katolikoaren arloan, hezkuntza-ekarpenak egiten dira, etaparen helburu, jomuga eta printzipio orokor eta pedagogikoekin bat etorritik, baita eskolatzearen lehenengo urte horietan garatu beharreko funtsezko kompetentziekin ere. Curriculumaren ikaskuntzekin, kristau-antropologian oinarrituta, haurren prestakuntza-prozesua aberasten da, familiek hala aukeratu badute: identitate pertsonalari heltzen laguntzen dioten erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkien kultura-ikaskuntzetara sartzen

da; bizitza indibidual eta sozialerako beharrezkoak diren ohitura eta balioak ikastera; eta bizitzari giza eta kristau-zentzua ematen dioten eta beharrezko barne-hazkunderaren parte diren bizi-ikaskuntzak ikastera. Erlijio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote eta eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute.

Erlijio Katolikoaren arloko curriculuma Teologiaren elkarrizketa emankorraren emaitza da. Teologia iturri epistemologikoa da, eta oinarrizko jakintzak ematen ditu eskolan prestakuntza integrala lortzeko, bizitzaren ikuspegi kristauan oinarrituta, beste curriculum-iturri batzuekin, batez ere psikopedagogikoarekin, zeinak Haur Hezkuntzan beharrezkoa den hezkuntza-prozesua bideratzen baitute. Erlijio Katolikoaren arloaren curriculum-diseinuak kontuan hartu du XXI. mendearen lehen hamarkadetan hezkuntzak bizi duen testuinguru orokorra: Europako hezkuntza-esparruarekin hitz egin du 2018ko funtsezko kompetentzietan, eta 2025erako bere horizontean sartu nahi du, interpelatzen utzi dio garapen iraunkorreko helburuen eta herritartasun global eta kulturartekoaren sentsibilitateari, eta kontuan hartu du hezkuntzaren etorkizuna berriz imajinatzeko aukera. Aldi berean, Eliza Katolikoak sustatutako Hezkuntza Itun Globalaren konpromisoek ere eragina izan dute. Itun horrek azpimarratzen ditu pertsonak hezkuntza-prozesuetan duen zentralitatea, belaunaldi berriak entzutea, errealtate pertsonal eta kultural guztiak hartzea, emakumea sustatzea, familiaren erantzukizuna, politika eta ekonomia berrirako hezkuntza eta etxe komuna zaintzea. Erlijio Katolikoaren curriculum, bereziki, ekologia integralari buruzko 4.7 Misioaren eta Giza Haurridetasunerako Goi Komisarioaren eliz ekimenei irekitzen zaie, hainbat erlijio osaturik, etxe komuna eta munduko bakea eraikitzeko. Hala, erlijio katolikoaren irakaskuntzak, bere berezitasunari eta fedea-kultura eta fedea-arrazoa elkarrizketaren esentziari eutsiz, demokrazian ezaugarritu baitu, garaian zeinuak hartzen ditu eta XXI. mende honetako hezkuntzaren erronkei erantzuten die.

Erlijio Katolikoaren curriculumaren egitura antolamendu berriaren curriculum-esparruan integratzen da, eta beste arlo eta irakasgaietako antzekoa da. Horiek bezala, funtsezko kompetentziak garatzen laguntzen du ekarpen espezifiko baten bidez. Curriculum irekia eta malgua da, hainbat ingurune eta ikastetxetan programazioa errazteko.

Lehenik eta behin, Erlijio Katolikoaren esparruko sei kompetentzia espezifikoak planteatzen dira. Etapa guztietarako komunak dira, pixkanaka ikaskuntza kognitiboak, instrumentalak eta jarrerazkoak proposatzen dituzte, eta Haur Hezkuntzan hasten diren funtsezko kompetentziak garatzeko aukera ematen dute. Kompetentzia espezifiko batzuk identitate pertsonalaren prestakuntzan oinarritzen dira, dimentsio emozionalak eta afektiboak lantzen dituzte, eta ikasle bakoitza bere bizi-proiektua autonomiaz, askatasunez eta enpatiaz onartzea sustatzen dute, ikuspuntu kristauak inspiratuta. Beste batzuek, berriz, gizarte- eta kultura-dimentsioa azpimarratzen dute, norbanakoaren nortasuna zabaltzeko eta ingurune soziokulturalen eraikuntza arduratsua eta sortzailea egiteko beharrezkoa baita, integrazioaren eta haurridetasunaren mezu kristaua abiapuntu hartuta. Eta beste batzuek bizitzaren ikuspegi kristaua proposatzen dute, Jesukristoren eta Elizaren ezagutza, eta beste eskola-jakintza eta -diziplina batzuekin hitz egiteko gai den fede kristauaren sintesia egiten laguntzen dute.

Bigarrenik, kompetentzia espezifikoekin zuzenean lotutako ebaluazio-irizpideak proposatzen dira.

Hirugarrenik, erlijio katolikoaren arloko prestakuntza proposamena lortzeko beharrezkoak diren oinarrizko jakintzak proposatzen dira. Jakintza horiek, Teologiaren eta Pedagogiaren elkarrizketatik eratorriak, kompetentzia espezifikoak lortzeko beharrezkoak diren ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak dira.

Curriculumean, oinarrizko jakintzak hiru bloketan antolatuta daude. Lehenengo blokea bizitza eta autonomia pertsonala aurkitzeari buruzkoa da, mezu kristauaren argitan, zeina aberastu egiten baita askatasun, erantzukizun, emozio eta ideia propioen komunikazio balioekin. Bigarren blokeak ingurunea ezagutzea, besteekin topo egitea eta norbera eta besteak zaintzea planteatzen du, harmonian eta komunioan hazteko.

Hirugarren blokeak tradizio soziala eta nortasun kulturala ulertzen laguntzen du, beste batzuekin bizitzen ikasteko, natura errespetatzen ikasteko, ingurune integratzaileak eta askotarikoak eraikitzen ikasteko eta etxe komuna eraikitzen ikasteko. Jakintza guztiak zentzuz planteatzen dira, testuingurura errazago egokitzeko.

Azkenik, Erljio Katolikoaren arloko orientabide metodologikoen eta ebaluaziorakoen proposamen didaktikoa ezartzen dute, etapako beste arloekin eta ikaste-egoerekin bat. Horren programazioa aukera bat da ikastetxeen eta ingurunearen errealitate hurbilenak txertatzeko eta Erljio Katolikoaren arloko programazio didaktikoa Haur Hezkuntzako bigarren zikloko proiektu eta eremu globalizatuenetan planteatzeko.

Konpetentzia espezifikoak

1. Norberaren nortasuna deskubritzea, esperimintatzea eta adieraztea, gorputzaren ezagutzaren eta konpetentzia afektibo eta kualitateen garapenaren bidez, figura biblikoetara eta pertsona esanguratsuetara hurbilduz, eguneroko jardueretan eta harremanetarako oinarrizko ohituretan autonomia lortzeko.

Erljio katolikoaren konpetentzia espezifiko honen hezkuntza-helburuak dira garapen emozional eta afektiboari laguntzea, bai eta bizikidetzako balioetan lehen hezkuntza bat ere, familiekin harreman estua duena. Norberaren gorputzaren ezagutzan aurrera egitea proposatzen du, norberaren esperientzia pertsonal eta sozialak modu harmoniko eta integralean ezagutzuz. Gorputzaren eta zentzumenean balorazioan eta kontrolean aurrera egitea dakar, oinarrizko beharretan autonomia lortuz. Errealitatearen hizkuntzak eta irudikapenak esperimintatzea eskatzen du, beren emozioak eta sentimenduak pixkanaka-pixkanaka adierazteko, beren aukera eta mugen autoirudi egoki eta positiboa eratzeko. Ezaugarri pertsonalak eta besteekiko desberdintasunak gero eta gehiago identifikatzea dakar, beren inguruneetan errespetuz parte hartuz, automotibazioa eta beren buruarekiko konfiantza garatuz eta bizikidetzara-arauek eta -ohiturak kontzienteki onartuz.

Konpetentzia hau garatzeko, funtsezkoa da autonomia pertsonala eta ingurunearekiko harremanak modu banaezinean eta osagarrian aurkitzea; lotura espezifikoa du «Hazkundera Harmonian» arloarekin. Hezkuntza-prozesu hori aberastu egiten da Nazareteko Jesusen bizitza kristauaren ereduetatik eta Bibliako kontakizunetatik proposatzen diren ohitura eta balioen aurkikuntzarekin. Konpetentzia hau eskuratzeak lagundu egiten du haurrak harmonian hazten, nolabaiteko autonomia pertsonalaren kontrol mailakatua garatuz, eta aldi berean besteekiko harreman afektiboak ezartzen hasten dira autokonfiantzarekin, beren buruarekiko errespetuarekin eta enpatiarekin. Ongizate emozionalean laguntzea da helburua, gizarte-harremanetan segurtasun afektiboarekin.

2. Norberaren eta inguruarekiko harremanak ezagutu, esperimintatu eta estimatzea, gizarte-trebetasunak eta errespetu-jarrerak garatuz, narrazio biblikoak entzunez eta ulertuz, komunitateko bizitzaren balioak sustatzeko eta, hartara, giza haurridetasunari laguntzeko.

Erljio katolikoaren konpetentzia espezifiko honen hezkuntza-helburuetako bat da garapen emozional eta afektiboa, nor bere burua, ingurunea, gizarte-harremanak eta bizikidetzara zaintzeko ohituretan harmonikoki hedatzen dena. Ingurunea, guztion bizitzaren duintasuna eta natura zaintzea errespetatzea eskatzen du, Jainko Sortzailearengandik jasotako dohain gisa. Gizarterako eta bizikidetzarako lehen trebetasunak eskuratzea dakar, bizikidetzarako eta besteekiko errespeturako arauak onartuz. Jokabidearen autorregulazio estrategiak garatzea eskatzen du, harrera, adeitasuna, esker ona eta empatia balioekin. Natura-, familia- eta eskola-ingurunea autozaintzeko eta zaintzeko bizi-ohitura osasungarriak baloratzea proposatzen du.

Konpetentzia hau garatzeak haurren sozializazio-prozesua garatzen laguntzen du, beren autonomia pertsonal, afektibo eta emozionalarekin bat etorritz; lotura espezifikoa du «Inguruaren Aurkikuntza eta Azterketa» arloarekin. Hezkuntza-prozesua aberastu egiten da autonomia, autoestimua, elkarrekiko laguntza eta besteekiko lankidetzaren indartzen dituzten balio kristauak proposatuz, inguruko ohitura eta tradizio erlijiosoetan aurkitzen diren balioak. Konpetentzia hau eskuratzeak esan nahi du entzute-, enpatia- eta lankidetzaren balioetan sentsibilizatzea, nortasun pertsonalaren garapen gisa, familiako eta eskolako bizikidetzarekin eta inguruko harremanekin aberasteko. Horrela, bizitza bateratuaren eta giza haurridetasunaren aukerak aurkitzen dira, bai familian, bai gizarte-harremanetan.

3. Aniztasun pertsonala eta soziala behatu, onartu eta gozatzea, eta hurbileko inguruneetan aurkitzea zer egoeratan lagun dezakeen etxe komuna zaintzen, mezuaren balioak eta Nazaretoko Jesusen gertaerak aintzat hartuz, bizikidetzako espazio inklusibo eta baketsuak sortzeko.

Erljio katolikoaren konpetentzia espezifiko honek aberastu dezakeen hezkuntza integralaren helburuak dira autonomia pertsonal hasiberria aurkitzea eta esperimintatzea, oreka emozionalarekin, emozioen autokontrolarekin eta lehen gizarte-harremanekin, beren bizikidetzaren arau eta -ohiturekin. Bere aukeren azterketa gero eta autonomia handiagoarekin egiten da, eta horren osagarri, errukia eta barkamena izan daitezke, kristau-etikari dagozkionak. Ingurunearekiko eta besteekiko bizikidetzari eta harremanei buruzko lehen arauak onartzen dira, kristau-tradizioan oinarrituak izan daitezkeenak. Afektibitatea garatzea eta haurren arteko berdintasuna onartzea eskatzen du, bizitzaren ikuspegi kristauaren bidez indartu daitekeena.

Konpetentzia hau garatzeak lagundu egiten du haurrak pertsonalizatzeko eta sozializatzeko heltzen, mezu kristauaren balioak proposatuz, norberaren autonomiaren eta identitatearen hezkuntza-prozesuak indartzeko, autoirudi positibo eta doituarekin; elkarri laguntzeko eta beste batzuekin lankidetzan aritzeko; ingurune sozial eta naturalarekin harremanak izateko, hartaz gozatu eta zaintzeko. Etapa honetako hiru arloak osatzen ditu. Konpetentzia hau eskuratzeak balio partekatuak bereganatzea dakar, tradizioan eta oinarrian erlijio-motibazio bat izanik. Hala, adiskidetasun sozialaren eta ekologia integralaren aukerak proposatzen dira, Elizaren gizarte-irakaskuntzaren proposamen gisa, elkarbizitzarako espazio seguruak, integratzaileak eta baketsuak sortzeko.

4. Natura-, gizarte-, kultura- eta arte-inguruneak aztertu eta mirestea, adierazpenik esanguratsuenaz gozatuz eta haien balio kristauak ezagutuz, sormena, sentsibiltate estetikoa eta partaidetza-sentimendua garatzeko.

Erljio katolikoaren konpetentzia espezifiko honen hezkuntza-helburuak dira ingurunea behatzea eta arakatzea, elementu fisiko eta naturaletan, baita haren nortasun-, gizarte- eta kultura-elementuetan ere, hezkuntza integralarekin bat. Inguruko elementu guztiak aurkitu eta arakatzea eskatzen du, haien gozatzeko eta norberaren aukerak aberasteko. Haurren ingurune guztiekiko jakin-mina piztea eskatzen du, haien behatzeko eta norberaren eta taldearen beharrak asetzeko. Naturak berezko dituen elementu eta fenomenoak ezagutzea eskatzen du, haien aztertu eta zaintzeko. Familiako, gizarteko eta kulturako beste ingurune batzuk ezagutzea eskatzen du, eta haien elementuek autokonfiantza eta konpetentzia pertsonalak aberas ditzakete. Dimensio soziala garatzea proposatzen du, kide izatearen zentzua eta kulturarekiko eta tradizioarekiko errespetua sustatuz. Sentsibiltate estetikoa eta sormena lantzea ere eskatzen du, askotariko adierazpenean.

Konpetentzia espezifiko honek kultura-ingurunea ulertzen eta miresten laguntzen du, haren adierazpen sozial, artistiko, etiko eta erlijiosoetako edozeinetan; lotura espezifikoa du «Errealitatearen Komunikazioa eta Irudikapena» arloarekin. Beraz, ohitura eta tradizio erlijiosoak ezagutu eta mirestearekin, autonomia pertsonala eta soziala bultzatzen da, haurtzarotik kulturarteko eta belaunaldien arteko aniztasuna eta elkarrizketa sustatzen dituen. Konpetentzia hau eskuratzeak berekin dakar norberaren autonomiaren eta

identitatearen garapena harmonizatzea, kultura ulertu eta mirestea proposatuz, beste batzuekin hainbat gizarte-testuingurutan bizitzen ikastearen bidez, kulturetan adierazitako esperientzia erlijioso errespetatuz eta kide izatearen zentzua garatuz; horiek beren sentimendu pertsonal eta sozialetan konfiantzazko jarrerak eragingo dituzte.

5. Bere barnekotasuna lantzeko nahia deskubritu, adierazi eta sortzea, pentsamenduak, emozioak, sentimenduak eta bizipenak aztertuz, tradizio judeokristauaren eta beste tradizio erlijioso batzuen adierazpenak miretsiz, dimentsio espiritualaren garapena eta balio eta sinesmen sistemaren beraren oinarriak ahalbidetzen dituzten beharrezko askatasunarekin eta segurtasunarekin hazteko.

Erljio katolikoaren konpetentzia espezifikoa honen hezkuntza-helburua da norberaren barnetasuna aurkitzea eta estimatzea, sentimenduak eta bizipenak, pertsonalak eta sozialak, aztertuz, hezkuntza integralarekin bat. Haurrek beren barne-munduan dituzten esperientziak ezagutu eta adieraztea proposatzen du. Barne-autoesplorazioko, erlaxazioko, islapeneko, isiltasuneko eta otoitzeko esperientziak lantzea eskatzen du. Esperientzia erlijiosoarekin zerikusia duten emozio eta sentimendu horiek hainbat hizkuntzatan ezagutzen eta adierazten ikastea eskatzen du. Norberaren bizipenen eta ingurune natural, familiar, eskolako eta soziokulturalaren arteko erlazioa dakar.

Konpetentzia honen barruan sartzen da norbanakoaren autonomia eta identitatea garatzeko bitartekotasunaren zaintza, esperientzia espiritualaren aurkikuntza progresiboa eta esnatze erlijiosoak. Tradizio kristauaren zenbait adierazpen ezagutzen eta miresten laguntzen du, balio eta sinesmen sistemaren oinarriak garatzeko beharrezkoak diren askatasun eta segurtasun giroan. Konpetentzia hau eskuratzeak berekin dakar norberaren barnetasuna esperimintatzea eta gustatzea, kontuan hartuz aukera espiritual eta erlijioso horiek haurren autonomia pertsonalaren garapenean eta oreka emozionalean.

6. Nazareteko Jesusen eta eliza-komunitatearen figurak ezagutu eta estimatzea, inguruko kontakizun biblikoen eta erljio-adierazpenen bidez, erljio-aniztasuneko gizarte-testuinguru batean kristau-tradizioak duen espezifikotasuna ezagutzeko.

Erljio katolikoaren konpetentzia espezifikoa honen hezkuntza-helburuak dira kristau-mezuaren funtsezko eduki batzuk ezagutu eta baloratzea, kristau-fedearen eta inguruko gizarte-adierazpenen lehen sintesia emanez. Jesukristoren eta haren Ebanjelioaren figuretara hurbiltzea proposatzen du, baita Elizara eta haren ospakizun eta festetara ere. Lehen hurbilketa bat egin behar da Bibliako narrazio batzuetara, tradizio kristaua ezagutzeko. Inguruko kultura-, gizarte- eta arte-adierazpen batzuetan kristautasunaren funtsezko elementu horiek ezagutzea eskatzen du.

Konpetentzia hau garatzeak Ebanjelioaren irakaskuntzetara eta balioetara lehen hurbilketaren oinarriko ezagutza batzuk ematen ditu. Jesukristoren, Bibliaren eta Elizaren ezagutza izango dira konpetentzia hau garatzeko beharrezko ikaskuntzak. Konpetentzia hau eskuratzeak lagundu egiten du bizikidetzako jarrera eta arauen ezagutza eta balorazioa barneratzen, eta lagundu dezake beste batzuekin bizitzen kultura- eta erljio-aniztasuneko egoeretan, bizipenak eta sinesmenak norberaren identitatetik mantenduz.

Bigarren zikloa

Ebaluazio-irizpideak

1. konpetentzia espezifikoa

1.1 Bere gorputza zaintzeko eta eguneroko jarduerak egiteko autonomia lortzea, ikasgelarako komunak diren jarraibideei kasu eginez.

1.2 Oinarriko harreman-ohiturak ezagutzea, eredu kristauak erreferentziatzat hartuz eta familian eta eskolan bizitzeko jarrerak proposatuz.

1.3 Konpetentzia afektiboak eta kalitateak adieraztea, aukerak eta mugak ezagutuz, haiek eta haien ingurunea zaintzeko eta zailtasunei aurre egiteko erabiliz.

2. konpetentzia espezifikoa

2.1 Komunitateko bizitzari buruzko ipuin eta narrazio biblikoen bidez ikasitako harrera- eta adeitasun-ohiturak garatzea.

2.2 Hurbileko gizarte-harremanetan entzuteko eta eskerrak emateko balioak hartzea, besteekin modu asertiboan harremanak izateko.

2.3 Errespetu- eta bitartekaritza-jarrerak orokortzea, adiskidetasun- eta afektu-lotura esanguratsuak sortzeko, eta arreta handiz entzutea oinarrizko kontakizunak, non kristau-komunitatean eta gizarte-harremanetan haurridetasunak duen garrantzia aintzat hartzen baita.

3. konpetentzia espezifikoa

3.1 Bizikidetzako espazio integratzaile eta baketsuak sustatzea, Nazaretoko Jesusen hitz eta ekintzak adibidetzat hartuz eta mundu haurrideartekoagoa eta errukitsuagoa eraikitzeke duen garrantzia onartuz.

3.2 Errespetua, errukia eta barkamena sustatzen duten sentimenduak eta jarrerak ezagutzea, narrazio biblikoetako pertsonaiengan horiek behatuz.

3.3 Elkarlaneko jarrerak ulertzea bizikidetzako espazio baketsuak lortzeko, aniztasunarekiko errespetuaren eta haurridetasunaren ereduak proposatzen dituzten narrazio eta kontakizun biblikoak entzunez.

4. konpetentzia espezifikoa

4.1 Inguruneko gizarte-ohiturak hainbat hizkuntzatan adieraztea, balio kristauen bizipena islatzen baitute, errespetua eta estimua erakutsiz.

4.2 Kultura-, erlijio- eta arte-adierazpenak ezagutzea, miresteko, errespetatzeko, kulturen arteko elkarriketarako eta partaide izateko sentimendurako ohiturak piztuz.

4.3 Konpetentzia artistikoa eta sentsibilitate estetikoa norberaren nortasun pertsonal eta kulturalarekin harmonian garatzea.

5. konpetentzia espezifikoa

5.1 Norberaren irudimenezko mundua eta mundu sinbolikoa arakatzea eta norberaren emozioak ezagutzea, isiltasun uneetan, gelditasunean eta hausnarketa gidaturako guneetan aurkituz, barne-bizitza ezagutzeko.

5.2 Sentimendu eta uste batzuk identifikatu eta adieraztea, otoitz, abesti eta praktika erlijiosoak ezagutuz eta asertibitatez eta errespetuz hartuz.

5.3 Norberaren eta besteen sinesmenak eta balioak deskribatzea, hainbat hizkuntzaren bidez segurtasunez komunikatuz, isiltasuna eta otoitza esperientzia espiritual eta erlijiosoaren elementu gisa ezagutuz.

6. konpetentzia espezifikoa

6.1 Nazaretoko Jesus kristautasunaren funtsezko nukleo gisa identifikatzea, narrazio biblikoak entzunez eta tradizioak eta artelanak behatuz.

6.2 Bizitza kristauaren berezko jarrerak eta balioak bereiztea, Ebanjelioen eta Apostoluen Gertaeren narrazioak entzunez eta komunitateko bizitzako zerbitzu-ekintzak aintzat hartuz.

6.3 Kristautasunaren eta beste erlijio batzuen oinarrizko balioak, jarrerak eta ezaugarriak ezagutu eta errespetatzea.

Oinarrizko jakintzak

- A. Pertsonaren balioa mezu kristauaren argitan: autonomia eta komunikazioa.
- Harremanaren oinarrizko ohituretan pixkanaka autorregulatzea, erantzukizuna, nork bere burua zaintzea.
 - Gorputza eta natura zaintzea eta errespetatzea ikuspegi kristauan.
 - Gizakiaren balioa, bere muga eta aukerekin, Jainkoaren seme gisa.
 - Izaki guztien berdintasuna eta duintasuna Ebanjelioaren argitan.
 - Besteen emozioak, sinesmenak, pentsamenduak, ilusioak eta beldurrak kanporatzeko errespetuzko jarrera
 - Norberaren emozioen komunikazioa barkatzen dugunean eta barkatzen digutenean.
 - Figura biblikoetan eta bestelako biografia esanguratsuetan proposatutako ezaugarri eta talentu pertsonalak.
 - Inguruaren kulturako beste pertsonaia batzuen kontakizun biblikoak eta biografiak, agerian uzten dutenak barne-jabetzaren eta erlijio-esperientziaren balioa.
 - Edertasuna eta partaide izateko zentzua eta balioak transmititzeko kompetentzia baloratzea.
 - Esperimentatzen eta miresten duenaren adierazpen sortzailea, bere barne-munduko hainbat hizkuntzaren bidez.
 - Isiltasuna eta lasaitasuna estimatzen ditut emozioak eta sentimenduak identifikatzeko tresna gisa.
- B. Besteak elkartu eta zaintzea: komunioan haztea.
- Norberaren emozioak pertsonen arteko harremanetan komunikatzeko erak eta moduak.
 - Pertsonen eta naturaren autonomia, asertibitate, errespetu, enpatia eta zaintza jarrerak, etika kristauaren argitan.
 - Guztion artean eraikitako bizikidetzaz giro harmoniko, inklusibo eta baketsua baloratzea: elkarrizketa eta enpatia.
 - Adeitasun-, harrera- eta esker-jarrerak, besteekiko errespetuaren adierazgarri.
 - Bitartekaritzarako eta gatazkak konpontzeko trebetasunak: aktiboki entzutea, elkarrizketa eraikitzailea, asertibitatea eta barkamena.
 - Harreman sozialak baloratzea, batez ere adiskidetasuna.
 - Natura mirestea eta zaintzea, Jainkoaren eta etxe komunaren sorkuntza gisa.
 - Giza haurridetasuna: Jainko bakar baten seme-alabak eta neba-arrebak.
 - Nazaretoko Jesusen behartsuenekiko ekintzak eta sentimenduak azaltzen dituzten Bibliako kontakizunen aurkezpena.
 - Jainkoaren Erresumaren ezaugarri gisa barkamena, errukia eta elkartasuna proposatzen dituzten Bibliako narrazioak.
 - Bizitza kristaua komunitatean.
 - Elkartasun- eta lankidetzaz-jarrerak gizarte parte-hartzaile eta integratzaile baterako.
- C. Nortasun kristaua eta ingurune soziala.
- Gizarte-ohiturak eta kultura- edo arte-adierazpenak identifikatzea, kristau-fedearen adierazpen gisa
 - Jai erlijiosoetako sinboloak ezagutzea.
 - Ingurune sozialean ohikoenak diren kristau-otoitzak eta -praktikak.
 - Biblia, Jainkoak pertsonekin duen komunikazio gisa.
 - Nazaretoko Jesus kristautasunaren giltzarri gisa onartzea.
 - Jesusen familia eta Jesusen eta haren ikasleen arteko harremana.
 - Ama Birjinaren figura.
 - Jesusen otoitza.

- Pertsonak Jainkoarekin duen harremana eta haren adierazpen komunitarioak: Eliza.
- Liturgia-egutegia eta kristau-ospakizunak.
- Kulturartekotasunaren aberastasuna garapen pertsonal eta sozialerako aukera gisa.

Orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak

Eta honetan zehar, Erlijio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoekin eta ikaskuntzekin, bizitzaren ikuspegi kristauan inspiratuak, haurren garapen pertsonal eta sozialaren prozesua aberasten da: erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkion eta nortasuna heltzen laguntzen duten kultura-ikaskuntzak lortzen dira; ohiturak eta balioak ikasten dira, beharrezkoak direnak bizitza indibidualerako eta sozialerako; eta giza bizitzari ekiten diote. Erlijio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, guztiak aintzat hartuta giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute eta berezko ekarpena egiten diote etapa honen helburuei.

Erlijio Katolikoaren arloko orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak irakasleak edo irakasle taldeak antolatu eta planifikatutako estrategia, baliabide, ekintza eta ikaskuntza-egoeren multzoa dira, ikasleen ikaskuntza eta etapa honetan aurreikusitako kompetentzia espezifikoak eskuratzea ahalbidetzeko. Orientabide horiek adin horietako, beste arloetako eta Haur Hezkuntza osorako proposatzen diren ikaskuntza-egoeretako planteamendu didaktikoak partekatzen dituzte. Haien programazio didaktikoa ikastetxeen autonomia erabiliz zehaztuko da, eta testuingurutik hurbilen dauden errealitateak txertatzeko aukera bat da, hezkuntza-proiektuarekin bateratzen den aldi berean. Curriculum honek etaparen bigarren zikloko curriculum-arlo espezifiko gisa duen programazio didaktikoa errazten du, eta beste curriculum-arlo edo -esparru globalizatuagoekin partekatutako proiektuetan planteatzeko aukera ematen du.

Arlo honetako planteamendu metodologikoak, oro har, honako hauetan oinarritzen dira: ikasleei arreta pertsonalizatua ematea, jardueren, estrategien, baliabideen eta bestelako metodo didaktikoen aniztasuna; ikaskuntza-esperientzia esanguratsuak eta emozionalki positiboak, esperientzian oinarrituak; ikasleen garapen afektiboa eta kognitiboa zaintzea, beren eboluzio-erritmoa errespetatuz; ikaskuntza indibidualizatua eta kooperatiboa; ikaskuntzek ingurunearekin duten harremana, ekintzara orientatutako eskumen-ikuspuntua. Haur guztien baldintza pertsonalak, sozialak eta kulturalak kontuan hartu beharko dira, behar espezifikoak antzemateko eta indartzeko edo zabaltzeko ekintzak proposatzeko, prozesuak malgutuz eta ikasle guztien integrazioa bermatuz. Ebaluazioa irakaskuntza eta ikaskuntza prozesu honen parte da. Erlijio Katolikoaren arloak ordezkazina den erantzukizuna ematen dio irakaslearen figurari, haren esku-hartzea ezinbestekoa baita irakaskuntza-prozesuaren kudeaketan, bai programazioan, bai haren garapen eta ebaluazioan.

Erlijio Katolikoaren arloko didaktikak, kompetentzia-curriculum baten arabera planteatua, ikasleen protagonismoa sustatu beharko du beren ikaskuntza-prozesuan. Hona hemen ikaskuntza-sekuentzietan eman beharreko urratsetako batzuk:

- Ikaslearen esperientzia zehatzetik eta bere errealitate pertsonal, familiar, sozial eta kulturaletik abiatzea;
- Jakin-mina piztea, esperientziak pizten dituzten galdera batzuk identifikatuz;
- Pentsamendu autonomoa sustatzea, kristau-mezuaren kontakizun biblikoak, ipuinak eta arte-irudikapenak entzunez eta ulertuz;
- Hainbat hizkuntza erabiltzea beren emozioak, gustuak eta lehentasunak adierazteko, kristautasunaren balioekin kontrastatuta;

- Munduko beste ikuspegi batzuetara enpatiaz hurbiltzea, bizikidetzak baketsua eta inklusiboa eraikitzeko;
- Prestakuntza-prozesu hori autonomia pertsonalaren eraikuntzan aplikatzea, bizitza osorako ikaskuntzarako prestakuntza gisa.

Aplika daitezkeen metodologia aktiboen aniztasunak kontuan hartu beharko ditu ibilbide pedagogiko honen urratsak eta konpetentzia espezifikoak, ebaluazio irizpideak eta oinarrizko jakintzak, hau da, arlo honetako funtsezko ikaskuntzak. Orientabide metodologikoei eta ebaluaziorako programatuei modu koherentean bateratuko dituzte Erljio Katolikoaren arloan proposatzen diren ikaskuntza horiek, ikasleen beharrak eta etapako helburuak.

Arreta pertsonalizatua

Erljio Katolikoaren arloko curriculumak, bere orientabide metodologikoetan, hezkuntza pertsonalizatuaren aldeko apustua ere egiten du, pertsona hezkuntza prozesu guztien erdigunean jartzen duena. Horretarako, ikasle bakoitzari lagundu egin behar zaio bere nortasuna eta bere ikaskuntza-eritmoa kontuan hartuta, bere esperientzia pertsonala, familiakoa eta soziala onartu eta zaindu behar dira, bere autonomia eta askatasuna errespetatu, eta besteekiko loturak sustatu, indibidualki zein komunalki hazteko. Arreta pertsonalizatuaren bidez, haurrak beren esperientzia- eta ezagutza-prozesuan konprometitzea eta inplikatzeko bultzatzen da, nortasunaren alderdi guztiak modu integratuan kontuan hartuta. Zehazki, Erljio Katolikoaren alorrak ikasleen barne-izaeraren, espiritualtasunaren eta esperientzia erlijiosoaren garapenera arreta eta laguntza ematen dio. Balio pertsonala duen ikaskuntza honetarako, besteak beste, hezkuntza emozionala eta komunikazio enpatikoko dinamikak erabil daitezke ikasgelan.

Lan indibiduala eta kolektiboa

Erljio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoei arreta indibiduala eta lan kolektiboko ikaskuntzako esperientziak bultzatu beharko dituzte, talde txikian edo talde osoarekin, prozesu afektibo eta kognitiboak aberasteko, ikasleek erabakiak hartzean aktiboki parte hartuz, erantzukizunaren eta kidesunaren zentzua bultzatuz; horrela, ikaskuntzarako motibazioa eta konpromisoa areagotu egingo dira. Horregatik, arreta pertsonalarekin eta irakasleen orientabideekin batera, talde heterogeneoetan lanak eta ekintzak egitea proposatzen da, lankidetzak sustatuz, ez lehiakortasuna, ikasgelan talde-laneko ohiturak garatzeko, hainbat inguruneetan bizitzari aurrea hartzeko. Ikaskuntza kooperatibo horrek ikasleen arreta motibatzen eta mantentzen laguntzen du eta beren autonomia garatzen du. Zehazki, Erljio Katolikoaren arloak autonomia eta askatasun pertsonalaren balioak eta besteen zaintza proposatzen ditu. Metodologia honetarako, besteak beste, gelan lankidetzak formaleko eta informaleko teknikak aplika daitezke.

Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsala

Erljio Katolikoaren arloko metodologiak kontuan hartuko ditu Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsalaren printzipioak, ikaskuntza-, irakaskuntza- eta ebaluazio-praktikak osatutako proposamen didaktikoak programatzeko, ikasleen garapen integraleko prozesua aberasteko. Horretarako, ikasleen aurrerapena sustatuko du familia- eta gizarte-ingurunean erlijio- eta kultura-tradizioa aintzatezteko, beren bizitzarako beharrezkoak diren ohiturak eta balioak hartzeko, barne-hazkunderako eta autonomia pertsonalerako, bai eta beren inguruneak modu inklusiboan adierazteko ere. Horrela, guztiontzako prozesu pedagogikoak sustatzen dira, ikasgelan erabiltzen diren estrategien eta baliabideen, espazioen eta denboren aniztasunagatik eta curriculumak ikasteko eritmo desberdinen beharretara egokitzeagatik. Arlo honetako jardueren diseinuan kontuan

hartuko dira curriculumaren malgutasuna. irakaskuntza inklusiboko testuinguruak eta guztiontzako baliabide eskuragarrien erabilera.

Ikaskuntza-egoerak

Ikaskuntza-egoerak curriculumaren programazio didaktikoko prozesu baten mailarik zehatzena dira. Elkarren artean lotura duten atazen multzoa da, ikasleek bizitako esperientzietatik abiatuta ikaskuntza errazteko. Erljio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoez beren ingurune pertsonal, familiar, sozial eta kulturalako egoera esanguratsu eta egunerokoak birsor ditzakete ikasgelan, adin horietako ikasleen behar eta interesei buruzkoak, oinarrizko jakintzak, ebaluazio-irizpideak eta haiei lotutako kompetentzia espezifikoak lantzeko. Erljio Katolikoaren arloko irakasleek ikaskuntza-egoera bizigarriak, esanguratsuak eta integratzaileak proposa ditzakete, testuinguruan kokatuak eta ikasleen garapen integralko prozesuarekin bat datozenak, dimentsio guztietan. Lortu nahi diren erlijio katolikoaren arloko oinarrizko ikaskuntzen planteamendu zehatza izan beharko dute. Egoera horiek ikasleen garapenarekin bat datorren konplexutasuna duten erronkak edo problemak aurkeztuko dituzte, eta horiek ebazteko, hainbat jarduera egin beharko dira, eta produktu bat sortzeko edo ekintza bat ebazteko bilatzen diren ikaskuntzak mobilizatu; hartara, Erljio Katolikoaren arloan ikasitakoa haurraren eguneroko errealitateko testuinguruetarara transferitu ahal izango da, haurraren heldutasun-bilakaeraren arabera. Elkarrizketari, pentsamendu sortzaile eta autonomoari, bizikidetzaren onari eta desberdintasunarekiko errespetuari laguntzea bilatuko da. Erljio Katolikoaren arloko ikaskuntza-egoerek ikasleen interesguneak hartuko dituzte kontuan, eta arlo horretako ezagutzak, trebetasunak, jarrerak eta balioak modu koherente eta eraginkorrean mugitzeko aukera emango dute.

Jolasean oinarritutako ikaskuntza

Erljio Katolikoaren arloko ikaskuntza- eta ebaluazio-prozesuan metodologia aktibo gisa proposatzen da jolasa. Jolasa haurren pentsamenduaren adierazpen garrantzitsuenetako bat da, eta funtsezko printzipio pedagogikoa etapa honetan. Proposamen horien bidez, haurren motibazioa, parte-hartze aktiboa eta gainerako ikaskideekiko sozializazioa areagotzen dira, eta irudimena eta sormena indartzen dira. Jokoak, gainera, ikasleen prestakuntza-prozesuari buruzko informazioa ematen die irakasleei. Jolasaren bidez, ikaskuntzak modu global eta esanguratsuan antolatzen dira, eta, horrela, arloan proposatutako ikaskuntzen parte diren jokabideak eta sentimenduak lantzeko aukerak errazten dira. Autonomiaren eta sormenaren adierazpena eta bizipena estimulatzen da; afektibitatearen, mugimenaren, kognitiboaren eta bizikidetzaren dimentsioa garatzen da. Etapa honetako kompetentzia espezifikoak eta oinarrizko jakintzak jolasaren bidez ikas daitezke, gure ikasleen interesgunea bilatuz, jarduera esperimental, manipulatzailerak eta sentsitiboa bultzatuz, ikasleek beren ezagutza helduz. Jolasaren bidez, Erljio Katolikoaren arloak arreta, memoria, irudimena, sormena, komunikazioa eta adierazpena ere garatzen ditu hainbat hizkuntzatan; gainera, gogobetetze emozionala sortzen du eta ikasgelako gatazken konponketa kudeatzen laguntzen du. Narrazioek eta ipuinek proposamen metodologiko hau osa dezakete.

Ekintzara orientatutako ikaskuntza

Erljio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoez ikaskuntza-ikuspegia ematen dute, ez bakarrik hazkunde pertsonalera bideratua, baita garapen sozialera eta ingurunearekiko harremanera ere; beraz, ekintzara orientatutako ikuspegi bat bilatzen da, non ikasleak beren ikaskuntza-prozesuan inplikaturako protagonista izan daitezkeen.

Gainera, arloari dagozkion ikaskuntza horiek familia-ingurunearekin eta hurbileko testuinguruarekin lotuta egon beharko dute, modu praktikoan erlazionatzeko, mobilizatzeko eta beren eguneroko bizitzan aplikatzeko erlijio-, pertsona- eta gizarte-aniztasuneko egoeretan. Ikasgelako eta inguruko kultura- eta erlijio-aniztasuna txertatzeak beste batzuekiko elkarrizketa pizten eta sustatzen lagunduko du, bai eta nortasun pertsonal eta sozialen aniztasunarekiko interesa eta jakin-mina pizten ere, erlijio-alderdia berezko elementua bada. Ikasgelan esku hartzeko eredu horri esker, erlijio- eta kultura-aniztasuna balioetsi eta errespetatu ahal izango da, ikasleek inguruko kultura-jaiak eta -adierazpenak eta gure kultura-tradizioari dagozkion beste erlijio- eta arte-adierazpen batzuk ezagut ditzaten. Ikasleak pixkanaka jabetuko dira erreferentzia erlijiosoen eta kulturalez, eta desberdintasunak eta antzekotasunak identifikatu ahal izango dituzte, norberaren kultura nahiz herri eta erlijio desberdinetakoa baloratzeko eta balioesteko.

Ebaluazioa

Ikasleen ebaluazioa irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren zati gisa ulertzen da, ikaskuntzak baloratzeko aukera emateaz gain, eta irakaskuntza-prozesuan hobekuntzak identifikatzen laguntzen du. Halaber, beharrezko indartze-neurriak aplikatzeko zailtasunak detektatzeko aukera ematen du. Ebaluazio-irizpideak irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren zati hori bideratzeko curriculum-elementua dira, eta ebaluazioa norberaren eta besteen zaintzan konprometituta dauden esperientzia- eta komunikazio-egoera errealetan moldatzeko gai diren pertsonak prestatzeko aukera gisa ulertzen da.

Ebaluazioa errazteko, planteamendu didaktikoek ebaluazio-irizpideekin eta konpetentzia espezifikoen argi eta garbi lotutako elementuak izan behar dituzte, eta, horri esker, arloak proposatutako ikaskuntzak ebaluatu ahal izango dira.

Erljio Katolikoaren arloaren ebaluazioa etapako beste arloen baldintza eta ondorio berberekin egingo da. Ikasgelan garatzen den jarduera pedagogikoaren prozesu guztiak kontuan hartu beharko ditu, eta konpetentzia espezifikoen eskuratzeko-maila behatzeko beharrezkoak diren tresnak eta baliabideak aurreikusi beharko ditu.

Ebaluatzeko teknikak eta estrategiek askotarikoak, eskuragarriak eta ikasleen aniztasunerako egokiak izan beharko dute. Etapa honetan, behaketa zuzena eta sistematikoa funtsezko tresna izango da ebaluaziorako, ikasleei beren ikaskuntzez pixkanaka jabetzen lagunduta, eta metakognizioa jolasetik eta autoezagutzatik garatuta. Hainbat tresna gomendatzen dira, hala nola ikasleen lorpen-maila neurtzeko errubrikak, kontrol-zerrendak, balorazio- edo erkaketa-eskalak eta ikaskuntzako paper-zorroak edo egunkariak. Ebaluazio horiek produktuen behaketatik eta azterketatik abiatuta egin daitezke, irakasleek eta ikasleek ikaskuntza-prozesuari buruz hitz egin ahal izan dezaten, prozesu orientatzaile bihurtuz.

II. ERANSKINA

Lehen Hezkuntzako Erljio Katolikoa

Erljioa Lehen Hezkuntzako curriculumean txertatuta, Espainiako hezkuntza-legeria bat dator Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalarekin (1948). Adierazpen horrek aitortzen du pertsona guztiek hezkuntza integrala izateko eskubidea dutela eta familiek beren seme-alabei eman beharreko hezkuntza-mota aukeratzeko lehentasuneko eskubidea dutela. Oinarritzko eskubide eta askatasun horiek horrela onartzen dira 1966ko Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Nazioarteko Itunean eta 2000ko Europar Batasuneko Oinarritzko Eskubideen Gutunean. Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoa, gainera, bere artikulua bakarraren lehen atalean, haurren eskubideak benetan betetzea ziurtatu du, Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmenean ezarritakoaren arabera. Espainiako

Estatuak berretsitako nazioarteko zuzenbidearen oinarriko erreferentziak dira. Horrela betetzen da Espainiako 1978ko Konstituzioan oinarriko eskubide eta askatasunei buruzko lehen tituluan ezarritakoa, erlijio askatasunari eta hezkuntzarako eskubideari dagokienez.

Esparru horretan, erlijio katolikoaren irakaskuntza ikastetxeetarako derrigorrezko curriculum-arlo gisa proposatzen da, eta familientzat aukera librekotzat. Ikasleen nortasuna erabat garatzeko beharrezkoa den hezkuntzaren parte da. Bere nortasun eta izaeraren bidez, Erlijio Katolikoaren arloak, Lehen Hezkuntzaren berezko xedeekin bat etorri, ikasleen hezkuntza-prozesua bultzatzen du, haien prestakuntza integrala eta beren nortasuna erabat garatzen lagunduz. Zehazki, norberaren autonomiari eta bizi-proiektuari laguntzea proposatzen du, askatasunez eta erantzukizunez, kristau-antropologiarekin hitz eginez. Gure kultura-tradizioa, haren adierazpenak eta esanahia ulertu eta hobetzeko premiari erantzuten dio, askotariko testuinguruetan. Eta giza balioetan eta balio kristauetan behar den hezkuntza osatzen du, identitate pertsonal autonomoa eta asertiboa zabaltzeko eta kide diren ingurune komunitarioetan txertatzeko.

Eskolako Erlijio Katolikoaren arloan, hezkuntza-ekarpenak egiten dira, etaparen helburu, jomuga eta printzipio orokor eta pedagogikoekin bat, baita funtsezko kompetentziekin ere. Curriculumaren ikaskuntzekin, kristau-antropologian inspiratuta, haurren prestakuntza-prozesua aberasten da, beren familiek hala aukeratu badute: erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkion kultura-ikaskuntzetara iristen dira, identitate pertsonala heltzen laguntzen baitute; norberaren eta gizartearen bizitzarako beharrezkoak diren ohiturak eta balioak ikasten dira; eta bizitzari giza eta kristau-zentzua ematen dioten eta beharrezko barne-hazkundera parte diren bizi-ikaskuntzak ikasten dira. Erlijio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute eta oinarriko irakaskuntza bukatzean ikasleen irteera-profilari berezko ekarpena egiten diote.

Erlijio Katolikoaren arloko curriculum Teologiaren elkarrizketa emankorraren emaitza da. Teologia iturri epistemologikoa da, eta oinarriko jakintzak ematen ditu eskolan prestakuntza integrala lortzeko, bizitzaren ikuspegi kristauan oinarrituta, beste curriculum-iturri batzuekin, batez ere psikopedagogikoarekin, zeinak Lehen Hezkuntzan beharrezkoa den hezkuntza-prozesua bideratzen baitute. Erlijio Katolikoaren arloaren curriculum-diseinuak kontuan hartu du XXI. mendearen lehen hamarkadetan hezkuntzak bizi duen testuinguru orokorra: Europako hezkuntza-esparruarekin hitz egin du 2018ko funtsezko kompetentzietan, eta 2025erako bere horizontean sartu nahi du. Interpelatzen utzi dio garapen iraunkorreko helburuen eta herritartasun global eta kulturartekoaren sentsibilitateari, eta kontuan hartu du hezkuntzaren etorkizuna berriz imajinatzeko aukera. Aldi berean, Eliza Katolikoak sustatutako Hezkuntza Itun Globalaren konpromisoek ere eragina izan dute. Itun horrek azpimarratzen ditu pertsonak hezkuntza-prozesuetan duen zentralitatea, belaunaldi berriak entzutea, errealitate pertsonal eta kultural guztiak hartzea, emakumea sustatzea, familiaren erantzukizuna, politika eta ekonomia berrirako hezkuntza eta etxe komuna zaintzea. Erlijio Katolikoaren curriculum, bereziki, ekologia integralari buruzko 4.7 Misioaren eta Giza Haurridetasunerako Goi Komisarioaren eliz ekimenei irekitzen zaie, hainbat erlijio osaturik, etxe komuna eta munduko bakea eraikitzeko. Horrela, erlijio katolikoaren irakaskuntzak, bere berezitasunari eta fedea-kultura eta fedearrazaioa elkarrizketaren esentziari eutsiz, demokrazian ezaugarritu baitu, garaien zeinuak hartzen ditu eta XXI. mende honetako hezkuntzaren erronkei erantzuten die.

Erlijio Katolikoaren curriculumaren egitura antolamendu berriaren curriculum-esparruan integratzen da, eta beste arlo eta irakasgaietako antzekoa da. Horiek bezala, funtsezko konpetentziak garatzen laguntzen du ekarpen espezifikoko baten bidez. Curriculum irekia eta malgua da, hainbat ingurune eta ikastetxetan programazioa errazteko.

Lehenik eta behin, Erlijio Katolikoaren esparruko sei konpetentzia espezifikoak planteatzen dira. Etapa guztietarako komunak dira, pixkanaka ikaskuntza kognitiboak, instrumentalak eta jarrerazkoak proposatzen dituzte, eta Lehen Hezkuntzan funtsezko konpetentziak garatzeko aukera ematen dute. Konpetentzia espezifikoko batzuk identitate pertsonalaren prestakuntzan oinarritzen dira, dimentsio emozionalak eta afektiboak lantzen dituzte eta ikasle bakoitza bere bizi-proiektua autonomiaz, askatasunez eta enpatiaz, kristau-antropologiak inspiratua, adosten laguntzen dute. Beste batzuek, berriz, gizarte- eta kultura-dimentsioa azpimarratzen dute, norbanakoaren nortasuna zabalteko eta ingurune soziokulturalen eraikuntza arduratsua eta sortzailea egiteko beharrezkoa baita, integrazioaren eta haurridetasunaren mezu kristaua abiapuntu hartuta. Eta beste batzuek bizitzaren ikuspegi kristaua proposatzen dute, Jesukristoren eta Elizaren ezagutza, eta beste eskola-jakintza eta -diziplina batzuekin hitz egiteko gai den fede kristauaren sintesia egiten laguntzen dute.

Bigarrenik, konpetentzia espezifikoeekin zuzenean lotutako ebaluazio-irizpideak proposatzen dira.

Hirugarrenik, erlijio katolikoaren arloko prestakuntza proposamena lortzeko beharrezkoak diren oinarritzko jakintzak proposatzen dira. Jakintza horiek, Teologiaren eta Pedagogiaren elkarrizketatik eratorriak, konpetentzia espezifikoak lortzeko beharrezkoak diren ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak dira.

Curriculumean, oinarritzko jakintzak hiru bloketan antolatuta daude. Lehenengo blokea bizitza eta autonomia pertsonala aurkitzeari buruzkoa da, mezu kristauaren argitan, zeina aberastu egiten baita askatasun, erantzukizun, emozio eta ideia propioen komunikazio balioekin. Bigarren blokeak ingurunea ezagutzea, besteekin topo egitea eta norbera eta besteak zaintzea planteatzen du, harmonian eta komunioan hazteko. Hirugarren blokeak tradizio soziala eta nortasun kulturala ulertzen laguntzen du, beste batzuekin bizitzen ikasteko, natura errespetatzen ikasteko, ingurune integratzaileak eta askotarikoak eraikitzen ikasteko eta etxe komuna eraikitzen ikasteko. Jakintza guztiak zentzuz planteatzen dira, testuingurura errazago egokitzeko.

Azkenik, Erlijio Katolikoaren arloko orientabide metodologikoen eta ebaluaziorako proposamen didaktikoa ezartzen dute, etapako beste arloekin eta ikaste-egoerekin bat. Horren programazioa aukera bat da ikastetxeen eta ingurunearen errealitate hurbilenak txertatzeko, Erlijio Katolikoaren arloko programazio didaktikoa proiektu eta eremu globalizatuagoetan planteatzeko. Lankidetzan ikasteko proposamen metodologikoen, proiektuetan oinarritutako ikaskuntzak eta egin daitezkeen curriculum eremuek ikaskuntzarako sarbide integratzaileagoa eta unibertsalagoa ahalbidetuko dute.

Konpetentzia espezifikoak

1. Hurbileko bizi-egoeretan duintasunaren eta nortasun pertsonalaren funtsezko elementuak aurkitu, identifikatu eta adieraztea, biografia inspiratzaileen eta irismen antropologikoko kontakizun biblikoen bidez, norberaren nortasuna eta autonomiarekin, ardurarekin eta enpatiarekin dituen harremanak osatzeko.

Nortasun pertsonala osatzen duten dimentsio guztiak aurkitzea funtsezko ikaskuntza da hezkuntza integralaren helburua garatzeko. Bere esperientziak, familiako eta kulturako sustraiak eta ingurune sozial eta naturalarekiko harremanak ezagutu eta ulertzea proposatzen du. Autonomia pertsonala eta soziala osatzen duten emozioak, afektuak, balioak eta mugak identifikatzen eta kudeatzen ikastea eskatzen du. Bizitzako esperientziak adierazten ikastea eskatzen du, hainbat hizkuntza erabiliz, autonomia eta enpatia zainduz. Hazkunde prozesu horretan, garrantzitsua da giza duintasunaren balioak piztea eta guztiok geure nortasun pertsonalarekin harmonian errespetatzea eta barneratzea.

Konpetentzia honen garapenean funtsezko eginkizuna du barnekotasuna eta horrek autonomia pertsonalean eta ingurunearekiko harremanetan dituen ondorioak aurkitzeak. Hezkuntza-prozesu horrek eskatzen du pertsonaren eta bizitzaren ikuspegi kristautik proposatzen diren jarrerak eta bertuteak aurkitzea, esate baterako, biografia inspiratzaileen bidez, batez ere santuenerak, eta Nazareteko Jesusen mezuari buruzko kontakizun biblikoen bidez. Konpetentzia hau pixkanaka eskuratzeak esan nahi du autonomia eta nortasun pertsonala garatu dituela; elkarbizitzarako balio eta arau inklusiboak, bakarka eta taldean lan egiteko ohiturak hartu dituela; konpetentzia afektiboak nortasunaren esparru guztietan garatu dituela; eta bizitzarako eta kontsumo arduratsurako ohitura osasungarriak lortu dituela, bere behar fisiko eta emozionalen jakitun izanik.

Konpetentzia espezifikiko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Partaidetza-egituretan parte hartzean adierazitako dimentsio sozioemozionala aurkitu, ezagutu eta estimatzea, gizarte-trebetasunak eta -jarrerak garatuz, kristau-etikaren printzipio orokor batzuk kontuan hartuta, elkarbizitza eta planetaren iraunkortasuna hobetzeko.

Dimentsio sozioemozionala ezagutzea eta gizarte-egituretako kide izatea (familia, eskola, lagun-taldeak, eliza-komunitatea eta abar) funtsezko ikaskuntza da hezkuntza integralean. Pertsonaren izaera soziala aurkitzea, onartzea eta estimatzea dakar. Giza duintasunetik eskubide batzuk eratoritzen direla eta erantzukizunak dakartzala onartzea inplikatzeko du, Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalean adierazten den bezala. Norberaren autonomia pertsonala kudeatzen ikastea proposatzen du, bere ideiekin eta erabaki-hartzearekin, beste pertsona eta taldeenekin, familiarekin, beste ingurune sozial eta kultural batzuekin. Heltze-prozesu horretan, beharrezkoa da balio demokratikoak bereiztea eta gizarte- eta erlijio-aniztasuna errespetatzen ikastea, errespetuzko eta inklusiozko jarrerak dituzten besteekiko harreman eta loturetan norberaren nortasuna garatuz.

Konpetentzia hau garatzeak berekin dakar gaitasun eta trebetasun sozialak bereganatzea, erabaki komunitarioak hartzea, gatazka modu baketsuan konpontzea, parte hartzeko eta elkartasunerako jarrerak integratuz. Erlijio Katolikoaren arloak Elizaren gizarte-maisutzaren printzipioak eta balioak proposatzen ditu guztion onerako, giza errealizazio osorako eta planetaren iraunkortasunerako. Konpetentzia hau eskuratzeak esan nahi du, norberaren autonomiaren eta identitatearen garapen gisa, herritartasunaren erabilera aktiborako eta giza eskubideak errespetatzeko prestatuta egotea, gizarte demokratikoen pluralismoak pertsonen eta gizarteen arteko desberdintasunak, kultura eta erlijio desberdinen artekoak, kristau-etikatik baloratzea esan nahi duen gisa berean.

Konpetentzia espezifikiko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Bizikidetzak ona kaltetzen edo hobetzen duten egoerak identifikatu eta interpretatzea, eta proposamen kristauaren gako pertsonal eta sozialekin aztertzea, hazkunde morala, besteekiko lankidetzak eta guztien ongira bideratutako balioen garapena sustatzeko.

Gure inguruneetan bazterketa, bidegabekeria edo indarkeria egoerak aztertu eta salatzea, guztiontzako gizarteratze-aukerak proposatzeko, bereziki behartsuenentzat, Erlijio Katolikoaren arloko funtsezko ikaskuntza da. Ondorioz, norberaren autonomiaren, giza duintasunaren eta bere eskubide eta askatasunen proposamenak, bizikidetzak demokratikoaren, justizia- eta elkartasun-balioen eta kultura- eta erlijio-aniztasunaren errespetuaren proposamenak mezu kristauaren berezko balioetan sakondu eta oinarritu daitezke. Jesukristorengan iragarritako Jainkoaren proiektuak, haurridearte unibertsalak, etorkizun transzendentea eskaintzen du, garapen iraunkorren eta giza eskubideen helburuekin dugun konpromisoa berresten duena.

Proposamen kristauaren gako pertsonal eta sozial horiek pertsonaren eta gizartearen gaineko ikaskuntzari, bere jarrera eta balioekin, esperientzia erlijiosoaren oinarria eta tradizio kristaua gehitzen dizkiote. Kristau-antropologia, bere proposamen sozial eta eskatologikoarekin, konpetentzia zehatz horren ezagutza, trebetasun eta jarreraren inspirazioa izango da. Konpetentzia espezifiko hau garatzeak gizonen eta emakumeen arteko marjinazio- edo desberdintasun-egoera guztiak aztertzeke eta salatzeke irizpideak ematen ditu; horiek gainditzeko eta guztien ongia eraikitzeke dohain moralak proposatzen ditu. Horrek esan nahi du errealitatearen begirada hezteka, norberaren portaeraren ondorioak hautemateko, erantzukizuneko, gizarte-justiziako eta lankidetzako jarrerak hartuz.

Konpetentzia espezifiko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Kultura-ondarea bere adierazpen esanguratsuenetako batzuetan ulertzea eta mirestea, horiek begiesteaz gozatuz, transmititzen duten unibertso sinbolikoa eta bizia aztertuz, norberaren kultura-nortasuna balioesteko, kulturen arteko elkarrizketa sustatzeko eta arte-sorkuntzak sortzeko.

Kulturen ulermena eta mirespena, edozein adierazpen sozial, artistiko, etiko eta erlijiosotan, funtsezko ikaskuntza da hezkuntza integralaren eskola-helburuan. Inguruko kultura-adierazpen adierazgarrienak ezagutzea eskatzen du, haien edertasuna eta esanahia miretsiz. Hizkuntzak esperientzia eta sentimenduak, ideiak eta sinesmenak adierazteko aintzat hartzea dakar, pertsonen eta gizartearen nortasuna eratuz. Hizkuntza artistiko eta kulturalak begiestea proposatzen du, norberaren autonomia eta nortasuna adierazteko erabiltzeko. Zentzu kritikoa garatu behar da kultura-adierazpenak ulertzeko eta sormena lantzeko, hainbat komunikazio-hizkuntzatan izandako esperientzia pertsonalak eta sozialak adierazteko. Erlijio Katolikoaren konpetentzia espezifiko honek autonomia pertsonala eta soziala garatzen laguntzen du, adierazpen-askatasuna, sormena, errespetua eta aniztasunarekiko mirespena eta kultura arteko elkarrizketa sustatuz. Prestakuntza-prozesu horrek gure kultura-nortasuna osatzen duten herri-erlijioa, inguruko erlijio-ospakizunak eta Elizaren kultura-ondarea ezagutzea eskatzen du. Konpetentzia hau eskuratzeak berekin dakar norberaren autonomia eta identitatea eraikitzea beste kultura-testuinguru batzuetan bizitzen ikastearekin harmonizatzea; gizarte demokratikoen berezko aniztasuna ulertu izana; nork bere buruarengan konfiantzazko jarrerak eta ekimen pertsonala garatu izana; eta kultura, kultura arteko elkarrizketa eta erlijioen arteko elkarrizketa arduraz balioesteko balioak lortu izana.

Konpetentzia espezifiko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Norberaren barnetasuna eta esperientzia espiritual aztertu, garatu eta estimatzea, norberaren emozioetan, afektuetan, sinboloetan eta sinesmenetan ezagutuz, tradizio judeokristauko eta beste erlijio batzuetako pertsonaia garrantzitsuen esperientziaren beri izanez, nork bere burua hobeto ezagutzeko, besteen bizipenak ulertzeko eta tradizio erlijioso desberdinen arteko elkarrizketa eta errespetua sustatzeko.

Giza izaeraren berezko dimentsio espiritual zaindu eta estimatzea, emozioetan, afektuetan, sinboloetan eta sinesmenetan adierazia, prestakuntza integralaren funtsezko ikaskuntza da. Dimentsio espiritual hori giza nortasunaren dimentsio guztietan aztertu eta garatzea proposatzen du. Transzendentziarekin eta esperientzia erlijiosoarekin zerikusia duten emozio eta sentimenduak ezagutzea, kudeatzen ikastea eta hainbat hizkuntzatan adieraztea eskatzen du. Norberaren barnekotasuna aztertu, garatu eta aintzat hartzea eskatzen du, isiltasun eta kontenplazio esperientziak lantzeko. Garapen espiritual eta moral hori haur guztien eskubidea da, Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren 27. artikuluan aitortzen den bezala, eta familien eta Estatuen funtsezko erantzukizuna artikulatzen du, haien garapen fisiko, mental, espiritual, moral eta sozialerako bizi-maila egokia bermatzeko.

Konpetentzia honen garapenak barne hartzen du esnatze espiritualaren norbanakoaren autonomia eta identitatea eraikitzean eta Jainkoarekiko harremana aurkitzea. Esperientzia erlijiosoa proposatzen da giza dimentsio guztiak garatzeko prestakuntzarako aukera gisa. Helburu horretan, ezinbestekoa da Bibliako, tradizio kristauko eta beste erlijio batzuetako pertsonaia garrantzitsuak ezagutzea. Konpetentzia hau eskuratzeak berekin dakar bizitzaren ikuspegi kristaua proposatzea, Erlijio Katolikoaren eskola-eremuaren berezko hezkuntza-xedeetako bat, eta erlijioaren aukera pertsonalak, familiakoak, sozialak eta kulturalak aztertzen ditu, bizitzaren zentzuari buruzko galderei eman dakizkiekeen erantzunak bereizteko. Erlijio-aniztasuna eta kulturen arteko elkarriketa ezagutzea eta errespetatzea ere eskatzen du.

Konpetentzia espezifikoa hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Kristautasunaren oinarriko edukiak ulertzea, gizarteari egiten dion ekarpena baloratu, norberaren sintesia izateko, norberaren gizarte eta kultur nortasunetik abiatuta, beste tradizio erlijioso batzuekin eta jakintza arloekin hitz egin ahal izateko.

Mezu kristauaren eta beste tradizio erlijioso batzuen funtsezko edukiak ulertzea, kulturen arteko elkarriketa eta aniztasuneko bizikidetzaren erraztuz, funtsezko ikaskuntza da herritartasun globalaren hezkuntzarako. Autonomia pertsonalaren eta gizarte-erantzukizunaren garapenak askatasun osoz eta partaide izatearen zentzua osasuntsu erabiliz egin behar dira. Kristautasuna eta erlijioak askotariko testuinguruetan kritikoki ezagutzea eskatzen du. Erlijio sinesmen eta balio horiek norberaren bizi proiektuaren garapen autonomo eta pertsonalean laguntzea proposatzen du. Erlijioari buruzko ezagutza horiek duten garrantziak eta eskolan duten presentziak, Europako Kontseiluak aitortutakoek, funtsezko konpetentziak garatzen eta hezkuntza integratzen laguntzen dute.

Konpetentzia honek kristau-fedearen berezko sinesmen eta balioetara kontzienteki hurbiltzeko bidea ematen du, elkarriketara irekia, eta beste eskola-arlo batzuetako jakintzeekin duen erlazioa erakusten du. Jesukristoren ezagutza, Salbazioaren Historia eta Eliza beharrezkoak izango dira konpetentzia hau garatzeko. Konpetentzia hau ikuspegi kristautik eskuratzeak lagundu egiten du elkarbizitza-balioak eta -arauak ezagutzen eta estimatzen; giza eskubideak errespetatzen dituen herritartasuna aktiboki gauzatzeko prestatzen du; kulturarteko eta erlijioen arteko elkarriketarako gaitzen du; eta bizitzarako, aniztasun-testuinguruetan, norberaren konbentzimenduei eta sinesmenei eusten die, gainerakoekiko errespetu osoz.

Konpetentzia espezifikoa hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Lehen zikloa

Ebaluazio irizpideak

1. konpetentzia espezifikoa.

1.1 Kontakizunetan eta Bibliako pertsonaiengan gizakiaren funtsezko balioak behatzea, eta autonomiaren eta erantzukizunaren garapenarekin erlazioatzea taldean-ikasgelan.

1.2 Autonomia pertsonala definitzen duten ezaugarrietako batzuk ezagutzea, autokontzeptu doitu eta autoestimua osasungarria garatuz, norberaren onarpena lortzeko eta asertibitatea eta erantzukizuna duten kidego-taldeetan integratzeko, Ebanjelioaren argitan.

2. kompetentzia espezifikoa.

2.1 Partaidetza-taldeekiko loturak eta harremanak ezagutzea, Nazareteko Jesusen taldeenekin alderatuz, eta afektibitate-, errespetu-, elkartasun- eta inklusio-giroa sortzen laguntzen duten ohiturak eta printzipioak identifikatzea.

2.2 Hurkoen eta naturaren errespetuzko, bitartekaritzako eta zaintzako jarrerak hauteman eta erakustea, Nazareteko Jesusen hitz eta ekintzen azterketatik eratorriak.

3. kompetentzia espezifikoa.

3.1 Bizikidetzak baketsua sustatzen duten eguneroko egoerak ikusi eta identifikatzea, kontakizun biblikoak entzun eta aztertuz, gatazkak modu baketsuan eta inklusiboan konpontzen ikasteko.

3.2 Hurbileko babesgabetasun-, hauskortasun- eta zaurgarritasun-egoera batzuk deskribatzea, egoera ahulean dauden pertsonetako enpatia izanda eta Nazareteko Jesusen gehien sufritzen dutenekiko duen lehentasuna onartuz.

4. kompetentzia espezifikoa.

4.1 Pasarte bibliko batzuk arte-adierazpenekin lotzea, behaketaz eta analisisiaz baliatuz, hainbat hizkuntzaren bidez sormena eta komunikazioa sustatzeko.

4.2 Herri kristauak hainbat jai eta adierazpen erlijiosotan eguneroko bizitzan duen fedea nola erakusten duen ikustea, Ebanjelioarekin lotzen dituen lotura ulertuz eta komunitate kristauan eguneratuz.

5. kompetentzia espezifikoa.

5.1 Norberaren barnekotasunaz jabetzea, narrazio eta biografia kristau esanguratsuen bidez, norberaren ezagutza eta besteen bizipenak bultzatzeko.

5.2 Norberaren emozio, sentimendu eta bizipen erlijiosoak identifikatzea, bestearekin partekatzea eta ezagutzea, tradizio judeokristauko pertsonaia garrantzitsuen esperientzia kontuan hartuta.

6. kompetentzia espezifikoa.

6.1 Onartzea Nazareteko Jesus mezu kristauaren muina dela, eta hainbat inguruetan pertsonari eta gizarteari egiten dizkion ekarpenak baloratzea.

6.2 Biblia liburu sakratu gisa eta Jainkoak gizateriarekin duen topaketaren narrazio gisa baloratzea, komunitate kristauan eta kulturaren duen lekua aurkituz.

Oinarrizko jakintzak

A. Nortasun pertsonala eta kristau-mezuarekin elkarrizketan dauden harremanak.

- Gizaki bakoitzaren kompetentziak, ahalmenak eta mugak.
- Barne-esperientziaren eta gorputzaren bizipenak eta sentimenduak.
- Pertsona ororen berezko balioa, kristautasunarentzat, Jainkoaren izaki gisa.
- Bibliako pertsonaiak eta kristau-ereduak esploratzea, baita haiek egindako zioriontasunaren bilaketa ere.
- Partaidetza-taldeak: desberdintasunak eta Nazareteko Jesusen harremanak.
- Familia eta bizitza sozialean sartzea ikuspegi kristauan.
- Norberaren sormena sustatzea, zenbait kontakizun biblikoren mezua islatzen duten adierazpen artistikoen bidez.
- Isilune, barneratze eta kontenplazio uneak aintzat hartzea.
- Norberaren sinesmena, emozioak eta afektuak hainbat hizkuntza erabiliz adieraztea.

– Otoitza Jainkoarekin komunikatzeko bide pribilegiatu gisa onartzea.
Aitagurea.

B. Mundu-ikuskerak, kristau-tradizioa eta kultura.

– Eguberrietako, Aste Santuko eta beste ospakizun batzuetako balio erlijiosoak eta kultura-aberastasuna gure gizartearen identitate kulturalaren adierazpen gisa baloratzea.

– Mezu kristaua aztertu eta adieraztea inguruko musikan, arteetan eta bestelako kultura-adierazpenetan eta tradizioetan.

– Erlijio-ospakizunek fededunentzat duten garrantzia baloratzea.

– Biblia, Jainkoaren hitza Elizaren bizitzan, kristautasunaren liburu sakratu gisa ezagutzea.

– Jainkoak Israelgo herriarekin duen aliantza eta haren gizatasun-proiektua.

– Jesukristo, mezu kristauaren erdigunea.

– Maria, Jesusen Ama.

– Eliza, Nazaretoko Jesusen iragarritako Berri Ona bizi eta ospatzen duen familia gisa.

– Biblia, inspirazio artistikoaren iturri gisa historian zehar.

– Edertasuna, Sorkuntzaren eta esperientzia erlijiosoaren adierazpen gisa.

C. Mundu pluralean eta askotarikoan bizitzea etxe komuna eraikitzeko.

– Gizakiak naturaren eta izaki bizidunen zaintzan duen konpromisoa eta erantzukizuna, ikuspegi kristaua abiapuntu hartuta.

– Eskerrak zaintzen gaituzten pertsonen eta Jainko Sortzaileari

– Nazaretoko Jesusen maitasuna pertsona guztiei erakusten dieten lanak eta hitzak.

– Maitasunaren agindua, kristautasunaren erlazio eredu gisa.

– Haurridetasuna sustatzen duten jarrerak eta ekintzak.

– Natura errespetatzeko ohiturak eta balioak, Jainkoak sortua den aldetik.

– Erruki, gupida eta barkameneko kontakizun ebanjelikoak.

– Gatazkak modu baketsuan konpontzen lagundu duten biografia esanguratsuak.

– Bizikidetzak baketsua sustatzen duten eguneroko jarrerak.

– Beste pertsona batzuen emozioak, sinesmenak, sentimenduak eta erlijio-adierazpenak errespetatu eta baloratzea.

Bigarren zikloa

Ebaluazio irizpideak

1. konpetentzia espezifikoa.

1.1 Ahozko, idatzizko eta arte-konposizioen bidez, norberaren duintasunaren eta identitatearen funtsezko elementuak ezagutu eta adieraztea, bizi-egoera desberdinekin erlazionatuz, bokazioko eta misioko biografia eta kontakizun biblikoak kontuan hartuz.

1.2 Biziaren eta gizakiaren duintasunaren balioaz eta naturaren zaintzan duen eginkizunaz sentsibilizatzea, eredu gisa pertsonaia biblikoak eta kristau-tradiziokoak hartuz.

2. konpetentzia espezifikoa.

2.1 Hurbileko taldean eta kultura-inguruneetan barneratzea sustatuko duten gizarte-gaitasunak eta -trebetasunak eskuratzea, Bibliaren Itun Berriko pasarteak irakurriz eta zaintza-, ardura-, elkartasun- eta barkamen-portaerak aztertuz.

2.2 Harreman sozialak zorientasun-iturritzat eta garapen pertsonalerako iturritzat hartzea, Nazaretoko Jesusen komunitateari, Apostoluei eta Elizari buruzko kontakizunak

abiapuntutzat hartuta, eta pertsonak eta planeta zaintzeko ardurak hartzea.

3. kompetentzia espezifikoa.

3.1 Bizikidetza kaltetzen edo hobetzen duten egoeren azterketa lagundu eta sustatzea besteekin, eta mundu bidezkoagoa eta inklusiboagoa eraikitzen lagunduko duten ekintza arduratsuak abiaraztea.

3.2 Kristautasunaren berezko balio batzuk bereiztea eta ebanjelioen pasarteetan aurkeztea, lankidetzeta eta bitartekotza, gatazken ebazpen baketsua eta hurbileko egoeretan ondasun komuna eraikitzeko.

4. kompetentzia espezifikoa.

4.1 Kultura-ondarearen eta herri-erlijiotasunaren zenbait adierazpen mirestea, haien edertasuna eta esanahi erlijiosoa eta Bibliako testuekiko lotura ezagutuz, eta kultura-nortasunari egiten dioten ekarpena baloratzea

4.2 Ospakizun liturgikoetan, espazio sakratuak eta Elizaren sakramentuak kristautasunaren funtsezko elementuak behatzea, Jesusen bizitzarekin eta Elizaren tradizioarekin erlazionatuz.

5. kompetentzia espezifikoa.

5.1 Besteekiko topaketa barnekotasuna garatzeko aukera gisa ezagutu eta baloratzea, Nazaretoko Jesusen topaketak erreferentzia gisa hartuta.

5.2 Hazkunde pertsonal eta espiritualari laguntzen dioten bertuteak eta jarrerak identifikatzea, autoezagutzaren bidez eta tradizio kristauko pertsonaien beste esperientzia batzuk eskuratuz.

6. kompetentzia espezifikoa.

6.1 Jesukristoren jarraipena den Israelgo herriarekin Jainkoak duen aliantzaren garrantzia ulertzea, baita historian egin dituen ekarpen sozial eta kulturalak ere.

6.2 Eliza Jesusen misioarekin jarraitu duen komunitate gisa baloratzea, lehen komunitate kristauetatik gaur egun arte, eta haren ospakizunak, tradizioak eta ekarpen sozialak aintzat hartzea.

Oinarrizko jakintzak

A. Nortasun pertsonala eta kristau-mezuarekin elkarrizketan dauden harremanak.

- Pertsonaren zentralitatea mezu kristauan.
- Gizakiaren duintasuna.
- Bokazioko eta misioko Bibliako kontakizunak.
- Familiak eta komunitateak zorientasun-iturri gisa duten garrantzia.
- Ebanjelioaren argitan gatazkek modu baketsuan konpontzeko bitartekaritza-teknikak.
- Besteekiko harremanak, nor bere burua ezagutzeko eta norbera hazteko aukera gisa.
- Norberaren esperientziaz eta besteekin eta Jainkoarekin harremanak izateko moduz jabetzea.

B. Mundu-ikuskerak, kristau-tradizioa eta kultura.

- Erlijio-sinbolo eta tradizio desberdinak identifikatzea, egutegi liturgikoaren eta sakramentuen inguruan.
- Sentimendu erlijiosoa musikaren eta arteen bidez transmititzea.

Itun Zaharra eta Berria.

- Jainkoaren eta Israelgo herriaren arteko aliantzaren garrantzia.
- Jesusen eta bere garaiko pertsonen arteko harremana.
- Jesusek Jainkoaren Erresuma iragartzen du: adiskidetasuna eta errukia.
- Nazaretoko Jesusen bizitza Apostoluekin eta lehen kristau-komunitateekin eskribatzen duten kontakizun biblikoak.
 - Maria, Elizaren Ama.
 - Eliza, Jainkoaren Herria, bizi eta ospatzen duen komunitate gisa. Eukaristiaren sakramentua.
 - Fedea komunitatean bizitzeak sineslearentzat duen garrantziaz ohartzea.
 - Barkamenak gizarte-harreman sendo, solidario eta haurridekorrak eraikitzeke duen garrantzia. Adiskidetzearen sakramentua.
 - Otoitz motak: ezaugarriak eta desberdintasunak.
 - Tradizio biblikoaren uneak irudikatzen dituzten artelanak, haren kultura-identitatea osatzen dutenak.
 - Elizbarrutiaren ondarearen balio kulturala eta artistikoa.

C. Mundu pluralean eta askotarikoan bizitzea etxe komuna eraikitzeke

- Ingurune naturala eta soziala zaintzea, etxe komun gisa.
- Gizarte-bizitzarako proposamen moral kristaua.
- Garapen iraunkorraren helburuak lortzeko ohiturak eta jarduerak kristau-etikaren argitan.
 - Zaintzaren etika: erantzukizuna, errukia, barkamena eta maitasuna.
 - Errealitateari begirada kristaua: bidegabeko gizarte-egoerez jabetzea.
 - Elizak sustatutako zerbitzu- eta elkartasun-proiektuak.
 - Errespetu- eta inklusio-jarrerak kulturen arteko bizikidetzaren inguruneak sortzeko.

Hirugarren zikloa

Ebaluazio-irizpideak

1. kompetentzia espezifikoa.

1.1 Pertsona guztien duintasuna sustatzen eta errespetatzen duten printzipio eta bertuteak identifikatzea, esperientzia pertsonalei eta gelako esperientziei buruz gogoeta eginez, autonomia, iritzi kritikoa eta erantzukizuna garatuz.

1.2 Identitate pertsonala zenbait komunikazio-hizkuntzaren bidez autonomiaz adieraztea, ikuspegi kristautik pertsona guztien berezitasuna ezagutuz, enpatia garatuz eta aniztasuna baloratuz.

2. kompetentzia espezifikoa.

2.1 Bizikidetzaren eta planetaren zaintza hobetzeko jarrerak sustatzea, kristau-etikaren printzipio batzuk ezagutuz eta aplikatuz, eta ondorioak euskarri desberdinetan jasotzea.

2.2 Ekintza solidarioetan eta komunitateari zerbitzatzeko ekintzetan parte hartzea, gizarte-talde ahulenak onartuz, kontuan hartuz Jesukristok nola aldatu zuen bere errealitatea eta horrek gizateriaren historian izan dituen ondorioak.

3. kompetentzia espezifikoa.

3.1 Kristau-etikaren printzipio orokor batzuei buruz hausnartzea, biografia esanguratsuetan eta gizarte-mugimenduetan nola gauzatzen diren ezagutuz, eta gure ingurune sozial hurbileko eta birtualetan nola erabil daitezkeen ikusiz.

3.2 Bizikidetzak baketsu eta demokratikoa eraikitzen aktiboki laguntzea, eliz ekimen eta proiektuetan guztien ongia sustatzen duten balio moralak aitortuz.

4. kompetentzia espezifikoa.

4.1 Kristau-ondare erlijiosoak pertsonen eta herrien identitatea eraikitzen nola laguntzen duen ulertzea eta baloratzea, eta norberaren bizipen pertsonalaren eta sozialaren adierazpena inspiratzea, hainbat hizkuntzaren bidez.

4.2 Norberaren kultura-identitatetik, gizarte-testuinguruan dauden tradizioen eta adierazpenen aniztasuna ezagutzea eta aintzat hartzea, eta, horretarako, elkarrenganako errespetua eta ezagutza sustatzea, kulturen arteko topaketa eta elkarrizketa bultzatzeko.

5. kompetentzia espezifikoa.

5.1 Barnetasunaren garapena funtsezko elementutzat hartzea balio eta sinesmen sistema bera eraikitzeko, testu biblikoak eta beste tradizio erlijioso batzuk aztertuz eta hausnartuz.

5.2 Esperientzia erlijiosoa dimentsio espiritualaren garapen pertsonal eta sozial gisa baloratzea, kultura-aniztasunean erlijiozkoa dena interpretatuz eta errespetatuz eta erlijioen arteko elkarrizketa sustatuz.

6. kompetentzia espezifikoa.

6.1 Jesukristoren mezuaren ondorio etiko eta moralak, pertsonalak eta sozialak ulertzea, balioen eta sinesmenen sistema bera eraikitzeko eta ondasun komuna sustatzeko.

6.2 Fede kristauaren kredo ezagutzea, ezagutza zientifiko eta kulturaleko beste arlo batzuekin eta beste erlijio batzuekin hitz eginez.

Oinarrizko jakintzak

A. Nortasun pertsonala eta kristau-mezuarekin elkarrizketan dauden harremanak.

- Giza duintasuna, berdintasuna eta pertsonen arteko aldea.
- Giza eskubideak ikuspegi kristauarekin lotuta.
- Erantzukizun pertsonala eta soziala, kristauaren ikuspegitik.
- Pertsonari galdera existentzialak edo moralak egiten dizkioten bizi-egoerak.
- Norbanakoaren ekintzen eragina gizarte-eraldaketan, kristau-etikaren argitan.
- Norberaren eta besteen alderdi espiritual eta erlijiosoaren balorazioa.
- Jai, tradizio eta ospakizun erlijiosoen inguruko norberaren bizipen pertsonalaren adierazpena, hainbat hizkuntzatan.

B. Mundu-ikuskerak, kristau-tradizioa eta kultura.

- Jaiotzaren, ezkontzaren eta heriotzaren inguruko hainbat erlijioen errituak, tradizioak eta jaiak, kristautasunaren ekarpena zehaztuz.
- Artelanak, konposizio musikalak eta kristautasunaren adierazgarri diren eraikuntza arkitektonikoak, beste kultura eta erlijio batzuetakoekin alderatuta.
- Jesusek Aitarekin eta Espirituarekin duen harremana: Jainkoaren Hirutasuna.
- Jesukristok baztertuekiko duen lehentasuna.
- Jesusen pasioa, heriotza eta berpizkundea eta Pazko ospakizuna Elizan.
- Eliza Katolikoaren Kredo.
- Kristau-bizitza eta sakramentuen ospakizuna.
- Maria, fede-eredu.

- Emakumeek Biblian eta Elizaren historian izan duten zeregina onartzea.
- Bibliako kontakizunetan edo biografia esanguratsuetan jasotako erlijio-esperientziei buruzko hausnarketa eta azterketa.

C. Mundu pluralean eta askotarikoan bizitzea etxe komuna eraikitzeko.

- Maitasunaren agindua, kristau-etikaren erroa eta guztien ongiarekiko konpromisoa.
- Ebanjelioaren berezko balioak: zorion-sariak eta Jainkoaren Erresuma.
- Interdependentziaren, ekomendekotasunaren eta erlazioaren ikuspegi kristaua.
- Hurbileko zaurgarritasun-egoerak aztertzea eta proposamen eraldatzaileak diseinatzea, kristau-etikaren printzipioak aplikatuz.
- Konpromisoa eta aldaketa soziala Elizaren jardunean.
- Komunikabideen eta sare sozialen erabileran erantzukizuna eta errespetua.
- Bizikidetzaren demokratikorako pentsamendu kritikoa eta etikoa.
- Fedearen eta zientziaren arteko lehen elkarrizketa ezartzea, errespetua, jakin-mina eta entzutea oinarri hartuta.
- Kulturen arteko eta erlijioen arteko elkarrizketa estimatzea bizikidetzaren baketsu eta demokratikorako.

Orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak

Etaparen honetan zehar, Erlijio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoekin eta ikaskuntzekin, antropologia kristaun inspiratuak, haurren garapen pertsonal eta sozialaren prozesua aberasten da: erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkion kultura-ikaskuntzetara iristen da, identitate pertsonala eta kulturala lantzen laguntzen dutenak; ohiturak eta balioak ikasten dira, beharrezkoak direnak bizitzaren indibidualerako eta sozialerako; eta bizi-zentzua osatzen dute. Erlijio Katolikoaren curriculumaren erkarpen horiek, mezu kristauren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute eta oinarritzeko hezkuntzaren lehen etapa honen amaieran ikasleen irteera-profilaren berezko ekarpena dira.

Erlijio Katolikoaren arloko orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak irakasleak edo irakasle taldeak antolatu eta planifikatutako estrategia, baliabide, ekintza eta ikaskuntza-egoeren multzoa dira, ikasleen ikaskuntza eta etapa honetan aurreikusitako kompetentzia espezifikoak eskuratzea ahalbidetzeko. Orientabide horiek adin horietako, beste arloetako eta Lehen Hezkuntza osorako proposatzen diren ikaskuntza-egoeretako planteamendu didaktikoak partekatzen dituzte. Haien programazio didaktikoa ikasketxeen autonomia erabiliz zehaztu da, eta testuingurutik hurbilen dauden errealitateak txertatzeko aukera bat da, hezkuntza-proiektuarekin bateratzen den aldi berean. Curriculum honek erraztu egiten du bere programazio didaktikoa, etapa osoko curriculum-arlo espezifiko gisa, eta aukera ematen du beste arlo edo curriculum-esparru globalizatuagoekin partekatutako proiektuetan planteatzeko.

Arlo honetako planteamendu metodologikoak, oro har, honako hauek oinarritzen dira: ikasleei arreta pertsonalizatua ematea, jardueren, estrategien, baliabideen eta bestelako metodo didaktikoen aniztasuna; ikasleen garapen emozionala eta kognitiboa zaintzea, beren eboluzio-erritmoa errespetatuz; ikaskuntza indibidualizatua eta kooperatiboa; ikaskuntzek ingurunearekin duten harremana, ekintzara, ekintzaitzara eta jakintzen aplikaziora bideratutako eskumen-ikuspegia. Haur guztien baldintza pertsonalak, sozialak eta kulturalak kontuan hartu behar dira, behar espezifikoak antzemateko eta indartzeko edo zabaltzeko ekintzak proposatzeko, prozesuak malgutuz eta ikasle guztien integrazioa bermatuz. Ebaluazioa irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesu

honen parte da. Erljio Katolikoaren arloak ordezkazina den erantzukizuna ematen dio irakaslearen figurari, haren esku-hartzea ezinbestekoa baita irakaskuntza-prozesuaren kudeaketan, bai programazioan, bai haren garapen eta ebaluazioan.

Erljio Katolikoaren arloko didaktikak, kompetentzia-curriculum baten arabera planteatua, ikasleen protagonismoa sustatu beharko du beren ikaskuntza-prozesuan. Hona hemen ikaskuntza-sekuentzietan eman beharreko urratsetako batzuk:

- Irakaslearen esperientzia zehatzetik eta bere errealitate pertsonal, familiar, sozial eta kulturaletik abiatzea;
- Egoera horiek sortzen dituzten zalantzak eta galderak identifikatzea eta pentsamendu autonomoarekin adieraztea;
- Esperientziak eta galderak iturri biblikoekin, ondare artistikoarekin eta elizako beste erreferentzia batzuekin bilatu, aztertu eta alderatzea;
- Norbanakoaren askatasunetik erantzun pertsonalak eta sozialak lantzea, besteen ideiak erabat errespetatuz, kristautasunaren printzipio etikoekin alderatuz;
- Munduko beste ikuspegi batzuekin hitz egitea, bizikidetza eta guztien ongia eraikitzeko;
- Norberaren ideia eta sinesmenak asertibitatez eta enpatiaz komunikatzea, sormenez hainbat hizkuntza erabiliz;
- Prestakuntza-prozesu hori norberaren nortasuna eraikitzean aplikatzea, bizitza osorako ikaskuntzarako prestakuntza gisa.

Aplika daitezkeen metodologia aktiboen aniztasunak kontuan hartu beharko ditu ibilbide pedagogiko honen urratsak eta kompetentzia espezifikoak, ebaluazio irizpideak eta oinarrizko jakintzak, hau da, arlo honetako funtsezko ikaskuntzak. Orientabide metodologikoek eta ebaluaziorako programatuek modu koherentean bateratuko dituzte Erljio Katolikoaren arloan proposatzen diren ikaskuntza horiek, ikasleen beharrak, etapako helburuak eta irteerako profila.

Arreta pertsonalizatua

Erljio Katolikoaren arloko curriculumak, bere orientabide metodologikoetan, hezkuntza pertsonalizatuaren aldeko apustua ere egiten du, pertsona hezkuntza prozesu guztien erdigunean jartzen duena. Horretarako, ikasle bakoitzari lagundu egin behar zaio bere nortasuna eta bere ikaskuntza-eritmoa kontuan hartuta, bere esperientzia pertsonala, familiakoa eta soziala onartu eta zaindu behar dira, bere autonomia eta askatasuna errespetatu, eta besteekiko loturak sustatu, indibidualki zein komunalki hazteko. Arreta pertsonalizatuaren bidez, ikasleek beren esperientzia- eta ezagutza-prozesuan konpromisoa eta inplikazioa lortzen laguntzen da, nortasunaren alderdi guztiak modu integratuan kontuan hartuta. Zehazki, Erljio Katolikoaren alorrak ikasleen barne-izaeraren, espiritualtasunaren eta esperientzia erlijiosoaren garapenari arreta eta laguntza ematen dio. Balio pertsonala duen ikaskuntza honetarako, besteak beste, honako baliabide hauek erabil daitezke ikasgelan: talentuaren paper-zorroa eta heziketa emozionaleko eta entzute aktiboko dinamikena, alderantzizko klasearen inplementazioa, jarduera metakognitiboak sortzea, gamifikazioa eta esperientzia-ikaskuntza.

Lan indibiduala eta kooperatiboa

Erljio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoek arreta indibidualeko eta lan kolektiboko ikaskuntzako esperientziak bultzatu beharko dituzte, talde txikian edo talde osoarekin, prozesu afektibo eta kognitiboak aberasteko, ikasleek erabakiak hartzean aktiboki parte hartuz, erantzukizunaren eta kidesunaren zentzua bultzatuz; horrela, motibazioa eta ikaskuntzarekiko konpromisoa areagotzen dira. Horregatik, arreta pertsonalarekin eta irakasleen orientabideekin batera, talde heterogeneoetan lanak eta

ekintzak egitea proposatzen da, lankidetzaz sustatuz, ez lehiakortasuna, ikasgelan talde-laneko ohiturak garatzeko, hainbat inguruetan bizitzari aurrea hartzeko. Ikaskuntza kooperatibo horrek ikasleen arreta motibatzen eta mantentzen laguntzen du eta haien autonomia garatzen du. Zehazki, Erlijio Katolikoaren arloak autonomia- eta askatasun-balioak, erantzukizun sozialekoak eta planetaren zaintzakoak proposatzen ditu. Metodologia honetarako, besteak beste, honako baliabide hauek erabil daitezke ikasgelan: lankidetzaz formaleko eta informaleko teknikak, teknologien erabilera arduratsua, erronken, desafioen edo arazo bidezko ikaskuntza, web sozialen eta sareko elkarlaneko espazioen erabilera.

Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsala

Erlijio Katolikoaren arloko metodologiak kontuan hartuko ditu Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsalaren printzipioak, ikaskuntza-, irakaskuntza- eta ebaluazio-praktikak osatutako proposamen didaktikoak programatzeko, ikasleen garapen integraleko prozesua aberasteko. Horretarako, ikasleen aurrerapena sustatuko du familia- eta gizarte-ingurune erlijio- eta kultura-tradizioa aintzatesteko, beren bizitzarako beharrezkoak diren ohiturak eta balioak hartzeko, barne-hazkunderako eta autonomia pertsonalerako, bai eta beren inguruneak modu inklusiboan adierazteko ere. Horrela, guztiontzako prozesu pedagogikoak sustatzen dira, ikasgelan erabiltzen diren estrategien eta baliabideen, espazioen eta denboren aniztasunagatik eta curriculum ikasteko erritmo desberdinen beharretara egokitzeagatik. Arlo honetako jardueren diseinuan kontuan hartuko dira curriculumaren malgutasuna, irakaskuntza inklusiboko testuinguruak eta guztiontzako baliabide eskuragarriak erabilera.

Ikaskuntza-egoerak

Ikaskuntza-egoerak curriculumaren programazio didaktikoko prozesu baten mailarik zehatzena dira. Elkarren artean lotura duten atazen multzoa da, ikasleek bizi izandako esperientzietatik abiatuta ikaskuntza errazteko. Erlijio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoei beren ingurune pertsonal, familiar, sozial eta kultureko egoera esanguratsu eta egunerokoak birsor ditzakete ikasgelan, adin horietako ikasleen behar eta interesei buruzkoak, oinarrizko jakintzak, ebaluazio-irizpideak eta haiei lotutako kompetentzia espezifikoak lantzeko. Erlijio Katolikoaren arloko irakasleek ikaskuntza-egoera bizigarriak, esanguratsuak eta integratzaileak proposa ditzakete, testuinguruan kokatuak eta ikasleen garapen integraleko prozesuarekin bat datozenak, dimentsio guztietan. Lortu nahi diren erlijio katolikoaren arloko oinarrizko ikasketen planteamendu zehatza izan beharko dute. Egoera horiek ikasleen garapenarekin bat datorren konplexutasuna duten erronkak edo problemak aurkeztuko dituzte, eta horiek ebazteko, hainbat jarduerak egin beharko dira, eta produktu bat sortzeko edo ekintza bat ebazteko bilatzen diren ikasketak mobilizatu; hartara, Erlijioaren arloan ikasitakoa haurren eguneroko errealitateko testuinguruetara transferitu ahal izango da, haurren heldutasun-bilakaeraren arabera. Elkarrizketari, pentsamendu sortzaile eta autonomoari, bizikidetzaz onari eta desberdintasunarekiko errespetuari laguntzea bilatuko da. Erlijio Katolikoaren arloko ikaskuntza-egoerek ikasleen interesguneak hartuko dituzte kontuan, eta arlo horretako ezagutzak, trebetasunak, jarrerak eta balioak modu koherente eta eraginkorrean mugitzeko aukera emango dute.

Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza

Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza metodologia aktiboa da, erronka eta zereginetan oinarritua. Ikasleek erantzukizun handiagoa hartzen dute, eta

irakasleek prozesua bideratzen dute. Proposamen metodologiko horrek aukera ematen du curriculumeko ikasketak barneratzeko, lan kooperatiboaren, garapen kognitiborako tresnen, konpetenzien ebaluazioaren eta metakognizioaren bidez. Metodologia horri esker, Erlijio Katolikoaren arloa modu globalizatuan programatu daiteke etapako beste arlo batzuekin; globalizazio horrek lagundu egiten die ikasleei interesatzen zaizkien galderei erantzuten. Proiektuak hainbat ibilbidetan diseina badaitezke ere, garrantzitsua da galdera edo hasierako erronka ikasleen interesa eta jakin-mina pizteko; gai nagusi bat behar da, topiko sortzailea deritzona, jokoan sartuko diren ikaskuntzekiko loturak egituratzeko. Erronkari edo galderari erantzuteko, hasieran zehaztuta egon behar duen azken produktu bat egin behar da, eta hura egiteko hainbat konpetentzia aktibatuko ditu. Hari eroaleak eta ikasleek egingo dituzten lan eta jarduerak programatu behar dira. Proiektuarekin zerikusia duten oinarrizko jakintzak eta konpetentzia espezifikoak ere zehaztu behar dira, baita beharrezko baliabideak ere. Ebaluazioa ez da kuantifikazio xede soil gisa planteatzen, baizik eta laguntzeko eta hobetzeko tresna gisa.

Ekintzara orientatutako ikaskuntza

Erlijio Katolikoaren arloko proposamen metodologikoak ikaskuntzaren ikuspegi bat dira, ez bakarrik hazkunde pertsonalerako, baita garapen sozialerako eta ingurunearekiko harremanetarako ere; beraz, ikasleak beren ikaskuntza-prozesuan protagonista izan daitezkeen ekintzara orientatutako ikuspegia bilatzen da. Gainera, arlo horretako ikaskuntza horiek familia-ingurunearekin eta hurbileko testuinguruarekin lotuta egon beharko dute, modu praktikoan erlazionatzeko, mugitzeko eta eguneroko bizitzan aplikatzeko erlijio-, pertsona- eta gizarte-aniztasuneko egoeretan. Ikasgelaren eta ingurunearen berezko kultura- eta erlijio-aniztasuna txertatzeak beste batzuekin elkarrizketa pizten eta sustatzen lagunduko du, bai eta erlijioa elementu propioa duten nortasun pertsonal eta sozialen aniztasunarekiko interesa eta jakin-mina pizten ere. Ikasgelan esku hartzeko eredu horri esker, erlijio- eta kultura-aniztasuna estimatu eta errespetatu ahal izango da, eta, hartara, ikasleek inguruko jaialdiak eta kultura-adierazpenak ezagutu ahal izango dituzte, baita gure kultura-tradizioari dagozkion bestelako erlijio- eta arte-adierazpenak ere. Ikasleak, pixkanaka, erreferentzia erlijioso eta kulturalak jabetuko dira, eta desberdintasunak eta antzekotasunak identifikatu ahal izango dituzte, norberaren kultura eta herri eta erlijio guztiena baloratu eta estimatzeko.

Ebaluazioa

Ikasleen ebaluazioa irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren zatitzat hartzen da. Ikaskuntzen eta lortutako konpetentzia mailaren balorazioa egiteaz gain, irakaskuntza prozesuan hobekuntzak identifikatzen laguntzen du. Halaber, beharrezko errefortzuek aplikatzeko zailtasunak detektatzeko aukera ematen du. Ebaluazio-irizpideak irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren zati hori bideratzeko curriculum-elementua dira. Ebaluazioa esperientzia eta komunikazioko benetako egoeretan moldatzeko gai diren pertsonak prestatzeko aukera da, pertsonak eta planeta zaintzeko konpromisoa dutenak, bizitza osoan zehar luzatuko den ikaskuntza bati ekiten diotenak; horregatik, funtsezkoa da etengabe hobetzeko aukerak identifikatzea.

Ebaluazioa errazteko, planteamendu didaktikoek ebaluazio-irizpideekin, konpetentzia espezifikoekin eta deskribatzaile operatiboekin duten loturarekin argi eta garbi lotutako elementuak izan behar dituzte. Hala, ikasleek sortu behar dituzten azken produktuaren proposatutako ikaskuntzak agerian utzi eta ebaluatu ahal izango dira. Konpetentziak ebaluatzeko, ezinbestekoa da prozesua eta emaitzak baloratzea.

Erljio katolikoaren arloaren ebaluazioa etapako beste arloetako modu eta ondorio berekin egingo da. Ikasgelan egiten den jarduera pedagogikoaren prozesu guztiak kontuan hartu beharko ditu eta kompetentzia espezifikoaren eskuratze-maila behatzeko behar diren tresnak eta baliabideak aurreikusi. Ahal den neurrian, beren ikaskuntzaren ardura gero eta handiagoa duten subjektu autonomo eta mailakatu gisa, ikasleek parte hartu behar dute arloko kompetentzia espezifikoak lortzeko ebaluazioan eta prozesuan. Horretarako, ebaluazio mota guztiak konbinatu beharko lirake: irakasleek egiten duena, ikasleek beren buruari buruz egiten duten autoebaluazioa, beren ikaskuntza prozesuaz jabetu ahal izateko eta gero eta arduratsuagoak izateko, eta berdinen arteko baterako ebaluazioa, errespetuz eta enpatiaz garatu behar dena.

Ebaluatzeko teknika eta estrategiak askotarikoak, eskuragarriak eta ikasleen aniztasunerako egokiak izango dira. Zenbait tresna gomendatzen dira, hala nola ikasleen lorpen-maila neurtzeko errubrikak, kontrol-zerrendak, balorazio- edo erkatze-eskalak eta ikaskuntzako paper-zorroak edo egunkariak, ikaskuntza-prozesuaren informazioa bildu eta sistematizatzen laguntzen duten euskarri fisiko eta digitalak. Ebaluazio horiek irakasleen eta berdinen arteko behaketatik, autogogoetatik, gogoeta-eztabaidatik eta produktuen azterketatik abiatuta egin daitezke, irakasleek eta ikasleek ikaskuntza-prozesuari buruz hitz egin dezaten, eta irakasleak finkatzen ditu ikaskuntza-adierazleak.

III. ERANSKINA

Erljio Katolikoa Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan

Erljioa Bigarren Hezkuntzako curriculumean txertatuta, Espainiako hezkuntza-legeria bat dator Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalarekin (1948). Adierazpen horrek aitortzen du guztiak hezkuntza integrala izateko eskubidea dutela eta familiek beren seme-alabei eman beharreko hezkuntza-mota aukeratzeko lehentasunezko eskubidea dutela. Oinarrizko eskubide eta askatasun horiek horrela onartzen dira 1966ko Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Nazioarteko Itunean eta 2000ko Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunean. Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoa, gainera, bere artikulua bakarraren lehen atalean, haurren eskubideak benetan betetzea ziurtatu du, Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmenean ezarritakoaren arabera. Espainiako Estatuak berretsitako nazioarteko zuzenbidearen oinarrizko erreferentziak dira. Horrela betetzen da Espainiako 1978ko Konstituzioan oinarrizko eskubide eta askatasunei buruzko lehen tituluan ezarritakoa, erljio-askatasunari eta hezkuntzarako eskubideari dagokienez.

Esparru horretan, erljio katolikoaren irakaskuntza ikastetxeetarako derrigorrezko curriculum-irakasgai gisa proposatzen da, eta familientzako aukera librekotzat. Ikasleen nortasuna erabat garatzeko beharrezkoa den hezkuntzaren parte da. Bere nortasun eta izaeraren bidez, Erljio Katolikoa irakasgaiak, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzaren berezko xedeekin bat etorriz, ikasleen hezkuntza-prozesua bultzatzen du, eta, hala, ikasleen prestakuntza integrala eta nortasuna garatzen laguntzen du. Zehazki, proiektu pertsonal eta profesionala heltzen laguntzea proposatzen du, askatasunez eta erantzukizunez, kristau-antropologiarekin eta haren printzipio eta balio sozialekin hartu-emanen. Gure kultura-tradizioa, haren adierazpenak eta esanahia kritikoki ulertzeko eta sormenez hobetzeko beharri erantzuten dio, askotariko testuinguru pluraletan. Eta giza balioetan eta balio kristauetan behar den hezkuntza osatzen du, norberaren errealizazioa eta helduaroko berezko esparruetan gizarteratzea helburu dituen bizi-proiektua zabalitzeko.

Eskolako Erlijio Katolikoaren irakasgaiak hezkuntza-ekarpenak ditu ezaugarri, etaparen helburu, jomuga eta printzipio orokor eta pedagogikoekin bat, baita funtsezko konpetentziekin ere. Curriculumaren ikaskuntzekin, kristau-antropologian inspiratuta, ikasleen prestakuntza-prozesua aberasten da, familiek hala aukeratu badute: erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkion kultura-ikaskuntzetara iristen da, identitate pertsonala heltzen laguntzen baitute; norberaren eta gizartearen bizitzarako beharrezkoak diren ohiturak eta balioak ikasten dira; eta bizitzari giza eta kristau-zentzua ematen dioten eta beharrezko barne-hazkundearen parte diren bizi-ikaskuntzak ikasten dira. Erlijio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute eta oinarrizko irakaskuntza bukatzean ikasleen irteera-profilari berezko ekarpena egiten diote.

Erlijio Katolikoa irakasgaiaren curriculuma Teologiaren elkarrizketa emankorraren ondorio da. Iturri epistemologiko horrek oinarrizko jakintzak ematen ditu eskolan, bizitzaren ikuspegi kristauan inspiratuta, beste curriculum-iturri batzuekin, bereziki psikopedagogikoarekin, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan beharrezkoa den hezkuntza-prozesua bideratzeko. Erlijio Katolikoa irakasgaiaren curriculum-diseinuak kontuan hartu du XXI. mendearen lehen hamarkadetan hezkuntzak bizi duen testuinguru orokorra: Europako hezkuntza-esparruarekin hitz egin du 2018ko funtsezko konpetentzietan, eta 2025erako bere horizontean sartu nahi du; interpelazioa egin da garapen iraunkorraren helburuen sentsibilitateagatik eta herritartasun global eta kulturartekotasunekoagatik, eta kontuan hartu du etorkizunean hezkuntzari lehentasuna ematen ikasteko aukera. Aldi berean, Eliza Katolikoak sustatutako Hezkuntza Itun Globalaren konpromisoek ere eragina izan dute. Itun horrek azpimarratzen ditu pertsonak hezkuntza-prozesuetan duen zentralitatea, belaunaldi berriak entzutea, errealtate pertsonal eta kultural guztiak hartzea, emakumea sustatzea, familiaren erantzukizuna, politika eta ekonomia berrirako hezkuntza eta etxe komuna zaintzea. Erlijio Katolikoaren curriculum, bereziki, ekologia integralari buruzko 4.7 Misioaren eta Giza Haurridetasunerako Goi Komisarioaren eliz ekimenei irekitzen zaie, hainbat erlijio osaturik, etxe komuna eta munduko bakea eraikitzeko. Hala, erlijio katolikoaren irakaskuntzak, bere berezitasunari eta fedea-kultura eta fedea-arrazoia elkarrizketaren esentziari eutsiz, demokrazian ezaugarritu baitu, garaiei zeinuak hartzen ditu eta XXI. mende honetako hezkuntzaren erronkei erantzuten die.

Erlijio Katolikoaren curriculumaren egitura antolamendu berriaren curriculum-esparruan integratzen da, eta beste arlo eta irakasgaietako antzekoa da. Horiek bezala, funtsezko konpetentziak garatzen laguntzen du ekarpen espezifiko baten bidez. Curriculum irekia eta malgua da, hainbat ingurune eta ikastetxetan programazioa errazteko.

Lehenik eta behin, Erlijio Katolikoaren esparruko sei konpetentzia espezifikoak planteatzen dira. Etapa guztietarako komunak dira, pixkanaka ikaskuntza kognitiboak, instrumentalak eta jarrerazkoak proposatzen dituzte, eta funtsezko konpetentziak garatzea ahalbidetzen dute. Konpetentzia espezifiko batzuk identitate pertsonalaren prestakuntzan oinarritzen dira, dimentsio emozionalak eta afektiboak lantzen dituzte eta ikasle bakoitza bere bizi-proiektua autonomiaz, askatasunez eta enpatiaz, kristau-antropologiak inspiratuta, adosten laguntzen dute. Beste batzuek, berriz, gizarte- eta kultura-dimentsioa azpimarratzen dute, norbanakoaren nortasuna zabaltzeko eta ingurune soziokulturalen eraikuntza arduratsua eta sortzailea egiteko beharrezkoa baita, integrazioaren eta haurridetasunaren mezu kristaua abiapuntu hartuta. Eta beste batzuek bizitzaren ikuspegi kristaua proposatzen dute, Jesukristoren eta Elizaren ezagutza, eta beste eskola-jakintza eta -diziplina batzuekin hitz egiteko gai den fede kristauaren sintesia egiten laguntzen dute.

Bigarrenik, konpetentzia espezifikoekin zuzenean lotutako ebaluazio-irizpideak proposatzen dira.

Hirugarrenik, erlijio katolikoaren arloko prestakuntza proposamena lortzeko beharrezkoak diren oinarrizko jakintzak proposatzen dira. Jakintza horiek, Teologiaren eta Pedagogiaren elkarrizketatik eratorriak, konpetentzia espezifikokoak lortzeko beharrezkoak diren ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak dira.

Curriculumean, oinarrizko jakintzak hiru bloketan antolatuta daude. Lehenengo blokea bizitza eta autonomia pertsonala aurkitzeari buruzkoa da, mezu kristauaren argitan, zeina aberastu egiten baita askatasun, erantzukizun, emozio eta ideia propioen komunikazio balioekin. Bigarren blokeak ingurunea ezagutzea, besteekin topo egitea eta norbera eta besteak zaintzea planteatzen du, harmonian eta komunioan hazteko. Hirugarren blokeak tradizio soziala eta nortasun kulturala ulertzen laguntzen du, beste batzuekin bizitzen ikasteko, natura errespetatzen ikasteko, ingurune integratzaileak eta askotarikoak eraikitzen ikasteko eta etxe komuna eraikitzen ikasteko. Jakintza guztiak zentzuz planteatzen dira, testuingurura errazago egokitzeko.

Azkenik, Erlijio Katolikoaren arloko orientabide metodologikoez eta ebaluaziorakoek proposamen didaktiko bat ezartzen dute, etapako beste irakasgaiekin eta ikaskuntza-egoerekin bat datorrena. Horren programazioa aukera bat da ikastetxeen eta ingurunearen errealitate hurbilenak txertatzeko, Erlijio Katolikoaren irakasgaiaren programazio didaktikoa diziplina arteko proiektu eta esparruetan planteatzeko. Ikaskuntza kooperatiboko, ikaskuntza-zerbitzuko eta proiektuetan oinarritutako ikaskuntzako proposamen metodologikoez ikaskuntza integratzaileagoa eta unibertsalagoa ahalbidetuko dute.

Konpetentzia espezifikokoak

1. Norberaren duintasunaren eta identitatearen funtsezko elementuak identifikatu, baloratu eta adieraztea, biografia esanguratsuak interpretatuz, norberaren duintasuna onartzeko eta norberaren nortasuna onartzeko, besteena errespetatzeko, eta zentzuzko bizitza-proiektu bat askatasunez garatzeko.

Duintasuna eta nortasun pertsonala baloratzeak berekin dakar zenbait bizi-egoeratan giza dimentsio guztiak (emozioak, sentimenduak, afektuak, desioak, idealak, mugak), izaera soziala eta konpetentzia transzendentea aurkitzea. Norberaren esperientziak, familiako eta kulturako sustraiak, besteekiko eta Sorkuntzarekiko interdependentzia identifikatzea eta ulertzea eskatzen du, sentimenduak eta norberaren nortasuna kudeatzen ikastea eta horiek adierazteko gai izatea, hainbat hizkuntza erabiliz. Esperientzia espirituala eta erlijiosoa giza bokazioaren zati gisa aurkitzea eskatzen du, baita dimentsio estetikoa eta bizi-proiektua adierazteko konpetentzia sortzailea ere.

Konpetentzia hau garatzeko, funtsezkoa da barnekotasuna, erantzukizuna, ahultasuna eta beste bizi-egoera batzuekiko kontrastea aurkitzea, batez ere pertsonaren eta bizitzaren ikuspegi kristauarekin; esate baterako, ingurunezko eta tradizio kristauko pertsonaia eta kontakizun garrantzitsuen bidez, batez ere Bibliako kontakizun nagusietara hurbilduz, Nazaretoko Jesus erreferentzia gisa hartuta. Konpetentzia hau eskuratzeko esan nahi du autonomia eta nortasun pertsonala osorik garatu dituela. Esperientzia pertsonal eta sozialei positiboki aurre egitea eskatzen du, bere erabakien erantzukizunak bere gain hartuz; bizi-ohitura osasungarriak eta kontsumo arduratsukoak hartu izana; eta norberaren ongizatearekin, norberaren eta besteen zaintzarekin eta naturarekiko harremanekin lotutako balioak barne hartuko dituen bizi-proiektua eraiki izana.

Konpetentzia espezifikoko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Gizakiaren izaera erlazionala baloratzea, justiziara eta bizikidetzara hobetzera bideratutako gizarte-trebetasunak eta -jarrerak garatuz, Elizaren gizarte-maisutza kontuan hartuta, beste batzuekin bizitzen ikasteko eta munduaren haurridetasun unibertsala eta iraunkortasuna lortzen laguntzeko.

Erlijio Katolikoaren kompetentzia espezifikoa honen funtsezko helburuak hauek dira: gizartearen eta herritarren dimentsioa, gizakiaren harreman-baldintza gisa, eta gizarte-izaera, bizitza sozialean eta zibikoan lankidetzara osoa ahalbidetzen duen herritarren erantzukizun gisa. Giza duintasuna aitortu behar da, gizarteko bizitzaren berezko betebeharrak eta erantzukizunak dakartzaten eskubideak onartzeko, giza eskubideetan unibertsean adieraziak.

Kompetentzia hau garatzeko, norberaren autonomia kudeatzen ikasi behar da, bere ideiekin eta erabaki-hartzearekin, beste pertsona eta taldeenekin, familiarekin, beste gizarte- eta kultura-ingurune batzuekin; erlijio-aniztasuna aintzat hartu behar da, besteekiko harreman eta loturetan norberaren nortasuna erabiltzea onartzeko, errespetuzko, enpatiazko, altruismoko, barkameneko eta errukizko jarrerekin parte hartuz eta haiekin elkarrekin jardunez, hizkuntzaren eta komunikazioaren garrantzia kontuan hartuz. Eskumenen garapen horrek asertibitatea, Europar Batasuneko erabakietan parte hartzea, gatazken konponbide baketsu eta positiboan parte hartzea errazten du, eta interdependentzia, belaunaldien arteko elkatasuna, ekomendekotasuna, aniztasuna, berdintasuna eta ikuspegi eta identitateen aniztasuna sortzen ditu; adiskidetasun soziala bilatzen du. Erlijio katolikoaren irakasgaiak, eskolaren eta haren balioen helburu sozial horien ildotik garatzen denak, erlijio-sinesmenak proposatzen ditu, zeinak, Elizaren gizarte-irakasleen printzipio orokorren arabera, sustatu eta oinarritzen baitituzte. Mundu-ikuskerak kristauak proposatzen dituen gizarte-bertuteen eta sineste pertsonalen arteko harmoniak giza errealizazio osoari laguntzen dio; koherentzia horrek errealizazio pertsonala eta soziala sustatzen du, eta, beraz, guztien ongia.

Kompetentzia espezifikoa hau lortzeko Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Gizateriaren erronkak ikuspegi inklusibo batetik onartzea, gizabanakoen eta gizartearen beharrak onartzeko, eta «Jainkoaren Erresuma», gizartearen eraldaketan eta guztien ongizatearen lorpenean pertsonalki eta profesionalki inplikatzeko.

Pertsona bakoitzaren garapen integralean eta haren bizi-proiektuan egindako giza duintasunaren proposamena, harremanen, loturen eta gauzen potentzial sozial osoan adierazia, «Jainkoaren Erresuma» adierazpidearen bidez kristautasunak azaltzen duen osotasun batez osa daiteke oraindik. Hau da, uste dugu Jainkoak gizateriarentzako jaunartze-proiektu bat duela, Jesukristorengan iragarri bezala: gaizkia eta heriotza gaitztea, etxe komuna eraikitzea, haurdutasun unibertsean, gizaki guzti-guztiak bizitza eta gizateria osoko esparru batean sartzeko. Garapen iraunkorreko helburuen proposamena planifikatzen duen ikuspegia. Garapen transzendente eta teologiko horrekin, bai dimentsio pertsonalak bai sozialak osotasun osoa eta betierekoa lortzen dute. Horregatik, sineste horrek bizi-proiektuak, justizia eta bakea eta guztien ongizate oinarritu eta motibatuta ditzake. Ezagutzei dagokienez, antropologia kristaua, bere proposamen eskatologikoarekin, kompetentzia espezifikoa honek dakartzan oinarritzeko jakintzen inspirazioa izango da.

Kompetentzia espezifikoa hau garatzeko bere egiten ditu bazterketa edo pobrezia, indarkeria edo bidegabekeria, gizonen eta emakumeen arteko desberdintasuna, Ebanjelioak adierazten duen ondasun komunaren erabateko itzaropenarekin arazo horiek desagerrarazteko. Horrek esan nahi du errealitatearen begirada eta begiespena hezteko, maila lokalean eta globalean, norberaren portaeraren ondorioak hautemateko, sufrimenduak arduratzeko, erruki aktiboa eta zaintza-prozesuak, pertsonalak eta sozialak, sustatzeko. Kompetentzia honen funtsezko ardura da eskusio, bazterketa, bidegabekeria edo indarkeria egoerak identifikatzea, gure inguruneetatik hasita eta begirada globaleraino handituz, behartsuenak kristau-itzaropenetik gizarteratzeko aukerak proposatzeko.

Kompetentzia espezifikoa hau lortzeko Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Kultura-ondarea bere adierazpideetan interpretatu eta mirestea, identitateen eta zentzuaren eramaileak direla onartuz, eta aintzat hartuz kristautasuna hainbat adierazpenetan islatu dela, partaide izatearen zentzua garatzeko, bizikidetzara eraikitzen parte hartzeko eta giza eskubideen esparruan kulturen arteko elkarrizketa sustatzeko.

Ideiak eta esanahia kulturetan nola adierazten diren ulertzeko eta miresteko, arteen eta bestelako agerpen sozial, artistiko, etiko eta kulturalen bidez, ahalegina egin behar da norberaren ideiak ulertzeko, garatzeko eta adierazteko, gizartearen parte izateko zentzu batez; halaber, nortasuna aberastea dakar, kulturen arteko elkarrizketaren bidez. Hau da, gure kulturaren adierazpen artistikoak ulertu eta aintzat hartzea proposatzen dugu, bai adierazpenean, bai esanahian, gizateriaren historia hobeto ezagutzeko eta zibilizazio guztiak gure garaiko identitate pertsonal eta sozialak eraikitzeko, zentzu kritiko eta eraikitzailearekin.

Erljio Katolikoaren konpetentzia espezifikoa hau garatzeak esan nahi du autonomia pertsonal eta sozialaren garapena kulturen aukera guztiak osatzea, bai ondare historikoan, bai gaur egungo eraikuntzan. Beraz, interpretaziorako zentzu kritiko eta sormena garatzea dakar, bizi-proiektua zabaltzeko aukera gisa, zeina nahitaez garatzen baita kultura-nortasunetan eta dagokien partaide izatearen zentzuan. Eta ikaskuntza horrek adierazpen-askatasuna, errespetua eta kultura-aniztasunarekiko mirespena sustatzen ditu ikus-entzunezko adierazpen eta hizkuntza guztietan eta kulturen arteko elkarrizketan. Konpetentzia hau eskuratzeak esan nahi du bere autonomia pertsonala garatu duela, eta hori kultur testuinguru propio eta desberdinetan garatu ahal izango dela. Konpetentzia hau lortzeko, kultura behar bezala ulertzeaz gain, belaunaldien arteko erantzukidetasuna ere ematen du, eta horrek adierazpen-askatasuna, lankidetzajarrera, zentzu kritiko eta sormena eskatzen ditu.

Konpetentzia espezifikoa hau lortzeko Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Kultura eta gizarte guztietan dagoen barne-izaera, esperientzia espiritual eta erlijiosoak ezagutu eta aintzat hartzea, pertsonaia garrantzitsuen esperientzia ulertuz eta erlijiosoaren aukerak baloratuz, bizitzaren zentzuari buruzko galderari eman dakizkiekeen erantzunak bereizteko eta tradizio erlijioso desberdinen arteko errespetua bultzatzeko.

Giza izaeraren berezko alderdi espiritual, emozioetan, afektuetan, sinboloetan eta sinesmenetan adierazia, aintzat hartzea eta estimatzea da erlijio katolikoaren konpetentzia espezifikoa honen funtsezko xedea. Konpetentzia pertsonalaren heziketa-prozesuarekin lotuta, giza dimentsio guztien aurkikuntzan, proposatzen da bereziki zaintzea hezkuntza, isiltasunean, barnetasun eta espiritualtasuneko esperientzia horren emozio eta sentimenduetan, mirespenaren kulturaren eta hainbat hizkuntzatan duen adierazpenean. Garapen espiritual eta moral hori haur guztien eskubidea da, Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren 27. artikuluan aitortzen den bezala. Era berean, hezkuntza-prozesuan gurasoek duten funtsezko erantzukizuna babesten du, bai eta Estatuak haur guztiek beren garapen fisiko, mental, espiritual, moral eta sozialerako bizi-maila egokirako duten eskubidea bermatzeko duten erantzukizuna ere.

Erljio Katolikoaren konpetentzia espezifikoa honen garapenak, konpetentzia espezifikoa pertsonalaren kasuan bezala, barne hartzen ditu barnekotasuna hezteko eta espiritualtasuna pizteko autonomia eta identitate pertsonalaren garapenean eta Jainkoarekiko harremanaren aurkikuntza. Kristauaren ikuspegitik, esperientzia erlijiosoak proposatuko du, gizakiaren dimentsio guztiak garatzeko aukera gisa. Helburu horretan, funtsezkoa da Bibliako pertsonaia garrantzitsuen esperientzia erlijiosoak ezagutzea, bai eta beste erlijio-tradizio batzuetako testuak ere. Erljiosoen aukera pertsonalak, familiakoak, sozialak eta kulturalak balioesten dira, bizitzaren zentzuari buruzko galderari eman dakizkiekeen erantzunak bereizteko eta erlijio-aniztasunaren elkarrizketa eta errespetua bultzatzeko.

Kompetentzia espezifikoa hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Teologia kristauaren funtsezko edukiak identifikatu eta ulertzea, tradizio kristauak egia bilatu egiten duen ekarpena kontuan hartuz eta baloratuz, beste tradizio, paradigma eta mundu-ikuskerak batzuekin hitz egiteko aukera emango duen kristautasunaren sintesia izateko.

Ebanjelioaren mezu nagusia eta beste tradizio erlijioso batzuen ulertzeak kulturen arteko elkarrizketa eta aniztasunean bizitzea errazten du. Aniztasun horrek eskatzen du autonomia pertsonalaren garapenak askatasun osoz eta partaide izatearen zentzua osasuntsu erabiliz gauzatzea, biak beharrezkoak baitira proposatzen dugun nortasuna erabat garatzeko. Erlijioak aniztasun-testuinguruetan identifikatzeak, beren sinesmen eta adierazpenen lehen ezagutzatik harantzago, kontraste- eta bereizketa-aukerak ematen ditu, eta, zentzu kritikoarekin, bizitza-proiektua bera garatzen lagun dezake.

Erlijio Katolikoaren kompetentzia espezifikoa hau garatzeak oinarrizko jakintzak ematen ditu kristau-fedearen berezko sinesmen eta balioetara kritikoki eta kontzienteki hurbiltzeko, eta beste eskola-irakasgai batzuekiko elkarrizketa errazten du. Jesukristoren ezagutza, Salbazioaren Historia eta Eliza funtsezkoak izango dira kompetentzia honen garapenean. Kompetentzia hau eskuratzeak fedearen eta arrazoimenaren arteko elkarrizketa espiritual, intelektual eta existentzialerako prestatzen du, fedearen eta kulturen arteko elkarrizketarako, kulturen arteko elkarrizketa garatzen du eta bizitzarako aniztasun-testuinguruetan jartzen du, bere usteak eta sinesmenak besteen uste eta sinesmenekiko errespetu osoz mantenduz.

Kompetentzia espezifikoa hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Lehen eta bigarren ikasturteak

Ebaluazio irizpideak

1. kompetentzia espezifikoa.

1.1 Nortasun pertsonalaren ezaugarri eta dimentsio nagusiak deskribatzea eta onartzea, bokazioko eta misioko kontakizun biblikoak eta beste biografia esanguratsu batzuk aztertuz.

1.2 Gizakiaren gaineko ikuspegi biblikoaren ezaugarriak identifikatzea, duintasun pertsonalarekin erlazionatzea eta besteengan ezagutzea.

2. kompetentzia espezifikoa.

2.1 Besteekiko harremanetarako trebetasunak eta jarrerak hartzea, gogoetarako eta komunikaziorako, elkarri laguntzeko, parte hartzeko eta gizarteratzeko estrategia eraginkorrak gauzatuz, familian eta eskolan bizikidetzak hobetzera bideratuta, haurdetasun unibertsalaren adierazpen gisa.

2.2 Pertsona- eta gizarte-aniztasunaren enpatia eta onarpena garatzea, Jainkoaren izate erlazionalean inspiratuta, salbazioaren historian adierazia.

3. kompetentzia espezifikoa.

3.1 Justizia- eta elkartasun-jarrerak sortzea, aniztasuna errespetatuz eta erantzunkidetasunaren eta partaidetza partekatuen kontzientzia hartuz, Jainkoaren Erresumaren horizontean.

3.2 Gizarte-beharrak aztertzea, bidegabekeria, indarkeria eta diskriminazio egoerak eta horien kausak identifikatuz, Jainkoaren Erresumaren proiektuaren arabera bereiziz eta gizartearen eraldatzeko proposamenetan inplikaturik.

4. konpetentzia espezifikoa.

4.1 Kultura-adierazpenak eta haien hizkuntzak beren testuinguru historikoetan kokatzea eta interpretatzea, identitate pertsonal eta sozialari eta giza eskubideei egiten dieten ekarpena hautemanez, eta kultura arteko bizikidetzeta eta elkarrizketa sustatuz.

4.2 Arrazoitzea nola egin den kultura fede kristaua, orainaldian eta historian zehar, literatura-, arte- eta kultura-ondarea interpretatuz eta hainbat hizkuntzatan mezu kristaua haragitzearen adierazpen gisa baloratuz.

5. konpetentzia espezifikoa.

5.1 Esperientzia espiritual eta erlijiosoa herri eta kultura guztien berezko giza eta gizarte-dimentsio gisa baloratzea, espiritualtasun judeokristauaren eta beste erlijio batzuen espezifikotasuna ezagutuz.

5.2 Eliza eta tradizio erlijiosoa errespetatzea, bakoitzaren sinesmenak, errituak, sinboloak eta printzipioak ezagutuz eta baloratuz, eta erlijioen arteko elkarrizketa erraztuko duten irizpen pertsonaleko elementuak izatea.

6. konpetentzia espezifikoa.

6.1 Jesukristo kristautasunaren funtsezko nukleo gisa identifikatzea, eta Biblia Jainkoaren Herriaren liburu gisa, pertsonen eta gizartearen bizitzari egindako ekarpenak baloratuz.

6.2 Kristau-fedearen lehen sintesia egitea, fedearen eta arrazoimenaren arteko elkarrizketarako gaitasuna azpimarratuz, fedearen eta kulturaren artekoa, norberaren usteak besteen sinesmenekiko errespetu osoarekin mantenduz.

Oinarrizko jakintzak

A. Giza duintasuna eta proiektu pertsonala bizitzaren ikuspegi kristauan.

– Giza bizitzaren funtsezko ezaugarri eta dimentsioak, pertsonaren ikuspegi kristauari dagokionez.

– Pertsonaren oinarrizko harremanak: nor bere buruarekin, besteekin, naturarekin eta Jainkoarekin.

– Bokazioari eta xedeari buruzko kontakizun biblikoak eta biografiak.

– Entzuteko, enpatiarako eta adierazpen asertiborako trebetasunak eta jarrerak, pertsonen arteko komunikaziorako.

– Espiritualtasuna eta esperientzia erlijiosoa giza eta gizarte-errealizazio gisa. Sakramentuekin duen harremana.

– Otoitza eta begiespena estimatzea tradizio judeokristauan eta beste erlijio batzuetan, ontasunarekin, egiarekin eta edertasunarekin bat egiteko, eta kulturarteko eta erlijioen arteko elkarrizketarako aukera.

B. Mundu-ikuskerak, kristau-nortasuna eta kultura-adierazpena.

– Biblia, Jainkoaren Hitzak giza hitzetan, Jainkoaren eta bere herriaren arteko harremana, osaera eta literatura-generoak kontatzen dituena.

– Aliantza, Herria eta Historiaren Bibliako gakoak, pertsonaren natura- eta harreman-dimentsioa eta horren ondorioak ulertzeko.

– Jesukristo, Jainkoaren erabateko agerpena eta gizateriarentzako gertaera eta salbazioa.

– Jainkoaren Erresumaren proposamen etiko eta erlijiosoa gizarte pluraletan.

– Maria, Jesusen Ama eta Elizaren Ama, fedearen lekuko.

– Eliza Katolikoaren Kredoan adierazitako esperientzia eta sinesmen kristauak.

– Kristau-liturgiaren, sakramentuen eta teologiaren sinboloak eta ospakizunak ulertzea.

– Hainbat hizkuntzatako erlijio lanak aztertzeo estrategiak, kristautasunak kulturari egiten dion ekarpena aintzat hartuz.

C. Pertsonak eta planeta zaintzeko erantzunkideak.

– Jesukristo eta garaiko talde sozial eta erlijiosoekin duen harremana, eta pertsona behartsuenen aldeko lehentasunezko aukera.

– Ondasun komuna eraikitzea zailtzen edo eragozten duten dinamika pertsonal eta sozialak, Ebanjelioaren eta Tradizio Kristauaren argitan.

– Eliza eta komunitate kristauak, gizartean bizitzeko proposamen etikoekin.

– Elizak erlijio-aniztasunari eta haren adierazpenei buruzko balorazio positiboa egitea.

– Elizako gizarte-irakasleak kritikoki aztertutako bidegabekeria- eta bazterketa-egoera hurbilak.

– Elizak historian zehar izan dituen gizarte-proiektuak, eta gizarteratzen eta ekologia integrarean izan duen ekarpena.

Hirugarren eta laugarren ikasturteak

Ebaluazio irizpideak

1. kompetentzia espezifikoa.

1.1 Kristau-antropologiaren funtsezko ezaugarriak ezagutzea, oinarriko eskubideekin eta giza duintasunaren defentsarekin erlazionatuz, eta egoera globaletan egiaztatuz.

1.2 Norberaren, besteen eta naturaren zaintza-balioei erantzungo dien bizitza-proiektu pertsonal bat egitea, besteenak errespetatuz, Jesukristori erreferentzia eginez, eta bizi-egoera konplexuetan aukera horiek modulatzeko gai izanik.

2. kompetentzia espezifikoa.

2.1 Norberaren, besteen, naturaren eta espazio komunen zaintzako balioak eta jarrerak barneratzea, errespetuzko, doakotasuneko, adiskidetzeko, gizartean sartzeko eta iraunkortasunerako jarrerak sustatuz.

2.2 Gizarte justu eta demokratikoak eraikitzen laguntzea, gizarte-loturak eta belaunaldien artekoak indartuz, eta interdependentzia-ereduetako harremanak indartuz, errealitatea aztertuz, Elizaren gizarte-irakasgaiaren printzipioak eta balioak kontuan hartuz eta giza garapen integrala sustatuz.

3. kompetentzia espezifikoa.

3.1 Guztion onerako zaintza- eta erantzukizun-proiektuetan aktiboki parte hartzea, ikuspegi kristauan oinarrituta, ingurunea hobetzeko ekintzetan eta aukera profesionalen planteamenduan parte hartuz.

3.2 Haurridetasun unibertsalari laguntzea, indarrean dagoen paradigma zientifiko teknologikoa eta aurrerapenaren narrazioak antropologiarekin, moralarekin eta kristau-eskatologiarekin kritikoki alderatuz, eta pobretze- eta zaurgarritasun-egoerei sentsibilitatez eta inplikazioz erantzunez.

4. kompetentzia espezifikoa.

4.1 Kultura-aniztasuna sustatzen kritikoki parte hartzea, norberaren esperientziak adierazi eta sormenez emanez, pertsonen eta komunitateen arteko desberdintasunak errespetatuz.

4.2 Kultura-tradizio bateko kide izatearen zentzua garatzea, adierazpen sozial, artistiko, etiko eta estetiko bidez, bere une historikoan ekarpen egokia baloratuz, egungo testuinguruekin erlazionatuz eta bere oroimena ondare bizi gisa sustatuz.

5. konpetentzia espezifikoa.

5.1 Zentzuzko galderai erantzun posibleak ematea, tradizio erlijiosoek ekarpenak ezagutzeko eta baloratuz, bereziki Jesukristoren bizitzaren zentzu-proposamena, bere erantzunak eginez, azterketa kritiko batetik eta bere egoera pertsonalera egokituz.

5.2 Gizarte-bizikidetzaren bultzatzea testuinguru pluraletan, aukera pertsonalak errespetatuz eta elkarriketarako eta elkartzeko espazioak sortuz.

6. konpetentzia espezifikoa.

6.1 Eliza, Jesukristoren dizipuluen komunitatea, eta hark adiskidetasun sozialean duen konpromisoa onartzea kristautasunaren funtsezko nukleo gisa, eta haren ekarpen kultural eta historikoa kritikoki baloratzea.

6.2 Jakintza erlijiosoa beste diziplina batzuekin, kultura-tradizioekin, paradigma zientifiko eta teknologikoekin eta bestelako mundu-ikuskerekin elkarriketan jartzea, diziplina bakoitzaren berezko metodoak kontuan hartuz eta aniztasuna errespetatuz.

Oinarrizko jakintzak

A. Giza duintasuna eta proiektu pertsonala bizitzaren ikuspegi kristauan.

- Kristau-antropologiaren funtsezko ezaugarriak giza duintasunarekin elkarriketan.
- Proiektu pertsonalaren eraikuntzari buruzko bizi-egoerak eta galdera existentzialak.
- Jesukristo, giza duintasuna eta elkartasuna aintzatesteko eta positiboki balioesteko erreferentzia.
- Ebanjelioa, zentzua bilatzeko erantzun gisa.
- Norberaren ideiak, sinesmenak eta esperientziak hainbat hizkuntzatan komunikatzeko estrategiak kulturarteko testuinguruetan.
- Fedearen arrazoizkotasuna, pertsonaren garapen integrala eta ondasun komunaren sustapena.
- Gizarte-eraldaketa bokazio pertsonal eta proiektu profesional gisa.

B. Mundu-ikuskerak, kristau-nortasuna eta kultura-adierazpenak.

- Eliza, Jesukristoren dizipuluen komunitate gisa.
- Elizaren gizarte-irakaskuntzaren printzipioak eta balioak eta horiek gizarte demokratikoetan duten aplikazioa.
- Biblia, Mendebaldearen historia eta nortasuna eta kulturen arteko elkarriketa ulertzeko ezagutzaiturri gisa.
- Elizaren bizitza, historian zehar identitatea eta kultura sortzen dituen aldetik: eraikuntza sozial, politiko eta kulturalari egindako ekarpenen azterketa.
- Kultura- eta erlijio-agerpenen edertasuna errespetatzea, kultura-jabetzaren eta -tradizioaren elementu gisa.
- Monakotzaren, mistikaren eta herri-debozioaren praktika espiritualen balioa.
- Mezu kristauak zientzia eta kulturarekin duen harremana aintzat hartzea, jakintza multzoa aberasteko bitarteko gisa.
- Guztien ongiarekin konprometitutako figura historikoak eta Elizakoak

C. Pertsonak eta planeta zaintzeko erantzunkideak.

- Giza eskubideak eta garapen iraunkorreko helburuak, kristauen gizarte-pentsamenduari dagokionez.
- Adiskidetasun soziala, belaunaldien arteko elkartasuna eta planetaren iraunkortasuna lantzen dituzten eliza-proiektuak.

- Elizaren etika sozialaren proposamenak, egungo munduaren erronkei eta paradigma teknokratikoari aplikatuak.
- Elkarrizketa ekumeniko eta erlijiosoaren inguruko jarrera eta trebetasunak, norberaren eta besteen usteak erabat errespetatuz.
- Erlijioek bakea erakitzeke eta indarkeria eta fundamentalismoak gainditzeko hartutako konpromisoa.
- Itxaropen kristaua eta santutasuna.

Orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak

Etapan honetan zehar, Erlijio Katolikoaren irakasgaiaren proposamen metodologikoekin eta ikaskuntzekin, antropologia kristauan inspiratuak, ikasleen garapen pertsonal eta sozialaren prozesua aberasten da: erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkion kultura-ikaskuntzetara iristen da, identitate pertsonala eta kulturala heltzen laguntzen dutenak; jarrerak eta balioak ikasten dira, gizabanakoaren eta gizartearen bizitzarako beharrezkoak direnak; eta giza bizitzarako beharrezkoak diren ikaskuntzak garatzen dira. Erlijio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute, eta ekarpen propioa egiten diote oinarritzko hezkuntzaren amaieran dauden ikasleen irteera-profilari.

Erlijio Katolikoaren irakasgai orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak irakasleak edo irakasle taldeak antolatu eta planifikatutako estrategia, baliabide, ekintza eta ikaskuntza-egoeren multzoa dira, ikasleen ikaskuntza eta etapa honetan aurreikusitako kompetentzia espezifikoak eskuratzea ahalbidetzeko. Orientabide horiek adin horietako, beste irakasgai batzuetako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza osorako proposatzen diren ikaskuntza-egoeretako planteamendu didaktikoak partekatzen dituzte. Haien programazio didaktikoa ikastetxeen autonomia erabiliz zehaztuko da, eta testuingurutik hurbilen dauden errealitateak txertatzeko aukera bat da, hezkuntza-proiektuarekin bateratzen den aldi berean. Curriculum honek bere programazio didaktikoa etapa osoko curriculum-irakasgai espezifiko gisa errazten du, eta diziplina arteko beste irakasgai edo curriculum-esparru batzuekin partekatutako proiektuetan planteatzeko aukera ematen du.

Irakasgai honen planteamendu metodologikoak, oro har, honako hauetan oinarritzen dira: ikasleei arreta pertsonalizatua ematea, jardueren, estrategien, baliabideen eta bestelako metodo didaktikoen aniztasuna; ikasleen garapen emozionala eta kognitiboa zaintzea, beren eboluzio-erritmoa errespetatuz; ikaskuntza indibidualizatua eta kooperatiboa; ikaskuntzek ingurunearekin duten harremana, ekintzara, ekintzailatzara eta jakintzen aplikaziora bideratutako eskumen-ikuspegia. Ikasle guztien baldintza pertsonalak, sozialak eta kulturalak kontuan hartu beharko dira behar espezifikoak antzemateko eta indartzeko edo zabalteko ekintzak proposatzeko, prozesuak malgutuz eta ikasle guztien sarrera bermatuz. Ebaluazioa irakaskuntza eta ikaskuntza prozesu honen parte da. Erlijio Katolikoaren irakasgaiak ordezkaezina den erantzukizuna ematen dio irakaslearen figurari, haren esku-hartzea ezinbestekoa baita irakaskuntza-prozesuaren kudeaketan, bai programazioan, bai haren garapen eta ebaluazioan.

Erlijio Katolikoa irakasgaiaren didaktikak, kompetentzia-curriculum baten arabera planteatua, ikasleen protagonismoa sustatu beharko du beren ikaskuntza-prozesuan. Hona hemen ikaskuntza-sekuentzietan eman beharreko urratsetako batzuk:

- Ikaslearen esperientzia zehatzetik eta bere errealitate pertsonal, familiar, sozial eta kulturaletik abiatzea;
- Egoera horiek sortzen dituzten zalantzak eta galderak identifikatzea eta pentsamendu kritikoz adieraztea;

- Esperientziak eta galderak iturri biblikoekin, Elizaren Maisutzarekin, ondare artistikoarekin eta fedea-kultura elkarrizketaren beste erreferentzia batzuekin bilatu, aztertu eta alderatzea;
- Norbanakoaren askatasunetik erantzun pertsonalak eta sozialak lantzea, besteen ideiak erabat errespetatuz, Elizaren gizarte-irakaskuntzaren printzipioekin alderatuz;
- Beste mundu-ikuskerak eta erlijioekin hitz egitea, guztion ongian oinarritutako gizarte plural eta demokratikoetan bizitza eraikitzeke;
- Norberaren ideia eta sinesmenak asertibitatez eta enpatiaz komunikatzea, sormenez hainbat hizkuntza erabiliz;
- Prestakuntza-prozesu hori norberaren identitatea eta bizi-proiektua eraikitzean aplikatzea, bizitza osorako ikaskuntzarako prestakuntza gisa, eta gizarte-eraldaketan.

Aplika daitezkeen metodologia aktiboen aniztasunak kontuan hartu beharko ditu ibilbide pedagogiko honen urratsak eta konpetentzia espezifikak, ebaluazio-irizpideak eta oinarritzko jakintzak, hau da, irakasgai honen funtsezko ikaskuntzak. Orientabide metodologikoen eta ebaluaziorako programatuak modu koherentean bateratuko dituzte erlijio katolikoaren arloan proposatzen diren ikaskuntza horiek, ikasleen beharrak, etapako helburuak eta irteerako profila.

Arreta pertsonalizatua

Erljio Katolikoa irakasgaiaren curriculumak, bere orientabide metodologikoetan, hezkuntza pertsonalizatuaren aldeko apustua ere egiten du, pertsona hezkuntza-prozesu guztien erdigunean jartzen duena. Horretarako, ikasle bakoitzari lagundu egin behar zaio bere nortasuna eta bere ikaskuntza-eritmoa kontuan hartuta, bere esperientzia pertsonala, familiakoa eta soziala onartu eta zaindu behar dira, bere autonomia eta askatasuna errespetatu, eta besteekiko loturak sustatu, indibidualki zein komunalki hazteko. Arreta pertsonalizatuaren bidez, ikasleek beren ezagutza prozesuan konpromisoa eta inplikazioa lortzen laguntzen da, nortasunaren alderdi guztiei modu integratuan erantzunez. Zehazki, Erljio Katolikoa irakasgaiak ikasleen barne-izaeraren, espiritualtasunaren eta esperientzia erlijiosoaren garapenari arreta eta laguntza ematen dio. Balio pertsonala duen ikaskuntza honetarako, besteak beste, honako baliabide hauek erabil daitezke ikasgelan: talentuaren eta pentsatzen ikasteko dinamiken paper-zorroa, eta heziketa emozionaleko eta entzute aktibokoa, alderantzizko klasearen inplementazioa, jarduera metakognitiboak sortzea, gamifikazioa eta esperientzia-ikaskuntza.

Lan indibiduala eta kooperatiboa

Erljio Katolikoa irakasgaiaren proposamen metodologikoen banakako laguntzako eta talde-laneko ikaskuntza-esperientziak bultzatu behar dituzte, talde txikian edo talde osoarekin, prozesu kognitiboak aberasteko, ikasleek erabakiak hartzean aktiboki parte hartuz, erantzukizunaren eta kidetasunaren zentzua bultzatuz; horrela, ikaskuntzarekiko motibazioa eta konpromisoa areagotu egiten dira. Horregatik, arreta pertsonalarekin eta irakasleen orientabideekin batera, talde heterogeneoetan lanak eta ekintzak egitea proposatzen da, lankidetzak sustatuz, ez lehiakortasuna, ikasgelan talde-laneko ohiturak garatzeko, gizarte pluraletan bizitzari aurrea hartzeko. Ikaskuntza kooperatibo horrek ikasleen arreta motibatzen eta mantentzen laguntzen du eta beren autonomia garatzen du. Zehazki, Erljio Katolikoa irakasgaiak autonomia eta askatasun pertsonala, erantzukizun soziala eta planetaren zainza balioak proposatzen ditu. Metodologia honetarako, besteak beste, honako baliabide hauek erabil daitezke ikasgelan: lankidetzak formaleko eta informaleko teknikak, teknologien eta sare sozialen erabilera arduratsua, erronken, desafioen edo arazo bidezko ikaskuntza, web sozialen eta sareko elkarlaneko espazioen erabilera.

Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsala

Erljio Katolikoaren irakasgaiaren metodologiak kontuan hartuko ditu Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsalaren printzipioak, ikaskuntza-, irakaskuntza- eta ebaluazio-praktikek osatutako proposamen didaktikoak programatzeko, ikasleen garapen integraleko prozesua aberasten laguntzeko, ikasleen familia- eta gizarte-ingurune erlijio- eta kultura-tradizioa aintzatesteko, beren bizitza pertsonalerako eta gizarterako beharrezkoak diren jarrerak, balioak eta sinesteak lortzeko, barne-hazkunde eta bizitza-proiektu gisa. Horrela, guztiontzako prozesu pedagogikoak sustatzen dira, ikasgelan erabiltzen diren estrategien eta baliabideen, espazioen eta denboren aniztasunagatik eta curriculuma ikasteko erritmo desberdinen beharretara egokitzeagatik. Irakasgai honetako jarduerak diseinatzerakoan kontuan hartuko dira curriculumaren malgutasuna, irakaskuntza-testuinguru inklusiboak eta guztiontzako baliabide eskuragarrien erabilera.

Ikaskuntza-egoerak

Ikaskuntza-egoerak curriculumaren programazio didaktikoko prozesu baten mailarik zehatzena dira. Elkarren artean lotura duten atazen multzoa da, ikasleek bizitako esperientzietatik abiatuta ikaskuntza errazteko. Erljio Katolika irakasgaiaren proposamen metodologikoen beren ingurune pertsonal, familiar, sozial eta kultureko egoera esanguratsu eta egunerokoak birsor ditzakete ikasgelan, adin horietako ikasleen behar eta interesei buruzkoak, oinarrizko jakintzak, ebaluazio-irizpideak eta haiei lotutako kompetentzia espezifikoak lantzeko. Erljio Katolika irakasgai irakasleek ikaskuntza estimulatzaile, esanguratsu eta integratzaileak proposa ditzakete, testuinguruan kokatuak eta ikasleen dimentsio guztietako garapen integralaren prozesuarekin errespetuzkoak. Erljio katolikoaren arloan lortu nahi diren funtsezko ikaskuntzen planteamendu zehatza izan beharko dute. Egoera horiek ikasleen garapenarekin koherentea den konplexutasuna duten erronkak edo problemak aurkeztuko dituzte, eta horiek ebazteko, jarduera bat baino gehiago egin beharko dira, eta produktu bat sortzeko edo ekintza bat ebazteko bilatzen diren ikaskuntzak mobilizatu; hartara, Erljioaren arloan ikasitakoa ikaslearen eguneroko errealitateko testuinguruetara transferitu ahal izango da, haren heldutasun-bilakaeraren arabera. Elkarrizketan, pentsamendu sortzaile eta kritikoa, inklusioan, iraunkortasunean eta herritartasun globalean laguntzea bilatuko da. Erljio Katolikoaren ikas-egoerek ikasleen interesguneak hartuko dituzte kontuan, eta irakasgai honen berezko ezagutza, trebetasun, jarrera eta balioak modu koherente eta eraginkorrean mugitzeko aukera emango dute.

Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza

Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza metodologia aktiboa da, erronka eta zereginetan oinarritua. Ikasleek erantzukizun-kuota handiagoa hartzen dute, eta irakasleek prozesua bideratzen dute. Proposamen metodologiko horrek aukera ematen du curriculumeko ikasketak barneratzeko, lan kooperatiboaren, garapen kognitiborako tresnen, kompetentzien ebaluazioaren eta metakognizioaren bidez. Metodologia horri esker, erlijio katolikoaren irakasgaia modu globalizatuan programatu daiteke etapako beste irakasgai batzuekin; diziplinartekotasun horrek lagundu egiten du ikasleei interesatzen zaizkien galderei erantzuten eta esparruen araberrako lana egiten. Proiektuak hainbat ibilbidetan diseina badaitezke ere, garrantzitsua da galdera edo hasierako erronka ikasleen interesa eta jakin-mina pizteko; gai nagusi bat behar da, topiko sortzailea deritzona, jokoan sartuko diren ikaskuntzekiko loturak egituratzeko. Erronkari edo galderari erantzuteko, hasieran zehaztuta egon behar duen azken produktu bat egin behar da, eta hura egiteko hainbat kompetentzia aktibatuko ditu. Hari eroaleak

eta ikasleek egingo dituzten lan eta jarduerak programatu behar dira. Proiektuarekin zerikusia duten oinarrizko jakintzak eta konpetentzia espezifikoak ere zehaztu behar dira, baita beharrezko baliabideak ere. Ebaluazioa ez da kuantifikazio xede soil gisa planteatzen, baizik eta laguntzeko eta hobetzeko tresna gisa.

Ekintzara orientatutako ikaskuntza

Erljio Katolikoa irakasgaiaren proposamen metodologikoak ikaskuntzaren ikuspegi bat dira, ez bakarrik hazkunde pertsonalera bideratua, baita garapen sozialera eta testuinguruarekin duen erlaziora ere; beraz, ikasleak beren ikaskuntza-prozesuan protagonista izan daitezkeen ekintzara orientatutako ikuspegia bilatzen da. Gainera, irakasgaiaren ikaskuntza horiek familia-ingurunearekin eta haren testuinguruarekin lotuta egon beharko dute, modu praktikoan erlazionatzeko, mugitzeko eta eguneroko bizitzan aplikatzeko, erlijio-, pertsona- eta gizarte-aniztasuneko egoeretan. Ikasgelaren eta inguruaren berezko kultura- eta erlijio-aniztasuna txertatzeak kulturen arteko kontzientzia eta elkarrizketa pizten eta sustatzen lagunduko du, bai eta nortasun pertsonal eta sozialen aniztasunarekiko interesa eta jakin-mina pizten ere, erlijioa elementu propioa denean. Ikasgelan esku hartzeko eredu horri esker, erlijio- eta kultura-aniztasuna estimatu eta errespetatu ahal izango da, eta, hartara, ikasleek errazago ezagutuko dituzte inguruko adierazpen kulturalak eta eraldatzaileak, bai eta gure kultura-tradizioari eta Elizaren gizarte-konpromisoari dagozkion beste adierazpen erlijioso eta artistiko batzuk ere. Ikasleak, pixkanaka, erreferentzia erlijioso, sozial eta kulturez jabetuko dira, eta desberdintasunak eta antzekotasunak identifikatzen ahalko dituzte, bai norberaren kultura, bai herri eta erlijio guztiena baloratu eta estimatzeko. Ikaskuntza-zerbitzua ikuspegi horretarako gomendatutako metodologia da.

Ebaluazioa

Ikasleen ebaluazioa irakaskuntza eta ikaskuntza prozesuaren zati gisa ulertzen da. Ikaskuntzen eta lortutako konpetentzia mailaren balorazioa egiteaz gain, irakaskuntza prozesuan hobekuntzak identifikatzen laguntzen du. Halaber, beharrezko errefortzu-neurriak aplikatzeko zailtasunak detektatzeko aukera ematen du. Ebaluazio-irizpideak irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren zati hori bideratzeko curriculum-elementua dira. Ebaluazioa esperientzia eta komunikazioko benetako egoeretan moldatzeko gai diren pertsonak prestatzeko aukera da, pertsonak eta planeta zaintzeko konpromisoa dutenak, bizitza osoan zehar luzatuko den ikaskuntza bati ekiten diotenak; horregatik, funtsezkoa da etengabe hobetzeko aukerak identifikatzea.

Ebaluazioa errazteko, planteamendu didaktikoek ebaluazio-irizpideekin, konpetentzia espezifikoekin eta deskribatzaile operatiboekin duten loturarekin argi eta garbi lotutako elementuak izan behar dituzte. Hala, ikasleek sortu behar dituzten azken produktuetan proposatutako ikaskuntzak agerian utzi eta ebaluatu ahal izango dira. Konpetentziak ebaluatzeko, ezinbestekoa da prozesua eta emaitzak baloratzea.

Erljio katolikoaren irakasgaiaren ebaluazioa etapako beste irakasgaiaren modu eta ondorio bereberekin egingo da. Ikasgelan egiten den jarduera pedagogikoaren prozesu guztiak kontuan hartu beharko ditu eta konpetentzia espezifikoaren eskuratzeko-maila behatzeko behar diren tresnak eta baliabideak aurreikusi. Ahal den neurrian, ikasleek parte hartu behar dute irakasgaiaren konpetentzia espezifikoak lortzeko ebaluazioan eta jarraitutako prozesuan, gero eta autonomoago eta gradualki haien ikaskuntzaren ardura duten subjektu gisa. Horretarako, ebaluazio mota guztiak konbinatu beharko liriteke: irakasleak egiten duena, ikasleek beren buruari buruz egiten duten autoebaluazioa, beren ikaskuntza prozesuaz jabetu ahal izateko eta gero eta arduratsuagoak izateko, eta berdinen arteko baterako ebaluazioa, errespetuz eta enpatiaz garatu behar dena.

Ebaluatzeko teknika eta estrategiak askotarikoak, eskuragarriak eta ikasleen aniztasunerako egokiak izango dira. Zenbait tresna gomendatzen dira, hala nola ikasleen lorpen-maila neurtzeko errubrikak, kontrol-zerrendak, balorazio- edo erkatze-eskalak eta ikaskuntzako paper-zorroak edo egunkariak, ikaskuntza-prozesuaren informazioa bildu eta sistematizatzen laguntzen duten euskarri fisiko eta digitalak. Ebaluazio horiek irakasleen eta berdinen arteko behaketatik, autogogoetatik, gogoeta-eztabaidatik eta produktuen azterketatik abiatuta egin daitezke, irakasleek eta ikasleek ikaskuntza-prozesuari buruz hitz egin dezaten, eta irakasleak finkatzen ditu ikaskuntza-adierazleak.

IV. ERANSKINA

Erlijio Katolikoa Batxilergoan

Erljioa Batxilergoko curriculumean txertatuta, Espainiako hezkuntza-legeria bat dator Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalarekin (1948). Adierazpen horrek aitortzen du guztiek hezkuntza integrala izateko eskubidea dutela eta familiek beren seme-alabei eman beharreko hezkuntza-mota aukeratzeko lehentasunezko eskubidea dutela. Oinarrizko eskubide eta askatasun horiek horrela onartzen dira 1966ko Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Nazioarteko Itunean eta 2000ko Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunean. Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duen abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoak, gainera, bere artikulua bakarraren lehen atalean, haurren eskubideak benetan betetzea ziurtatu du, Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmenean ezarritakoaren arabera. Espainiako Estatuak berretsitako nazioarteko zuzenbidearen oinarrizko erreferentziak dira. Horrela betetzen da Espainiako 1978ko Konstituzioan oinarrizko eskubide eta askatasunei buruzko lehen tituluan ezarritakoa, erlijio askatasunari eta hezkuntzarako eskubideari dagokienez.

Esparru horretan, erlijio katolikoaren irakaskuntza ikastetxeetarako derrigorrezko curriculum-arlo gisa proposatzen da, eta familientzat aukera librekotzat. Ikasleen nortasuna erabat garatzeko beharrezkoa den hezkuntzaren parte da. Bere nortasun eta izaeraren bidez, Erljio Katolikoa irakasgaiak, Batxilergoaren berezko xedeekin bat etorritik, ikasleen hezkuntza-prozesua bultzatzen du, haien prestakuntza integrala eta beren nortasuna erabat garatzen lagunduz. Zehazki, proiektu pertsonal eta profesionala heltzen laguntzea proposatzen du, askatasunez eta erantzukizunez, kristau-antropologiarekin, haren printzipio eta gizarte-balioekin eta gure gizartean dauden ideologia eta humanismoekin hitz eginez. Gure kultura-tradizioa, haren adierazpenak eta esanahia kritikoki ulertzeko eta sormenez hobetzeko beharri erantzuten dio, askotariko testuinguru pluraletan. Eta giza balioetan eta balio kristauetan behar den hezkuntza osatzen du, bere errealizazio pertsonala eta profesionala lortu nahi duen bizi-proiektua zabaltzeko eta goi-mailako hezkuntzarako prestatzeko.

Eskolako Erljio Katolikoaren irakasgaiak hezkuntza-ekarpenak ditu ezaugarri, etaparen helburu, jomuga eta printzipio orokor eta pedagogikoekin bat, baita funtsezko kompetentziekin ere. Curriculumaren ikaskuntzekin, kristau-antropologian inspiratuta, ikasleen prestakuntza-prozesua aberasten da, familiek hala aukeratu badute: erlijio-tradizioari eta familia-inguruneari dagozkion kultura-ikaskuntzetara iristen da, identitate pertsonala heltzen laguntzen baitute; norberaren eta gizartearen bizitzarako beharrezkoak diren ohiturak eta balioak ikasten dira; eta bizitzari giza eta kristau-zentzua ematen dioten eta beharrezko barne-hazkundearen parte diren bizi-ikaskuntzak ikasten dira. Erljio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, eskolaren botere eraldatzailea indartzen dute eta bizitza osoko ikaskuntzari berezko ekarpena egiten diote.

Erljio Katolikoaren irakasgaiaren curriculuma Teologiaren elkarrizketa emankorraren ondorio da. Iturri epistemologiko horrek oinarritzko jakintzak ematen ditu eskolan, bizitzaren ikuspegi kristauan inspiratuta, beste curriculum-iturri batzuekin, batez ere psikopedagogikoarekin, Batxilergoan beharrezkoa den prestakuntza akademikoa bideratzeko. Erljio Katolikoa irakasgaiaren curriculum-diseinuak kontuan hartu du XXI. mendearen lehen hamarkadetan hezkuntzak bizi duen testuinguru orokorra: Europako hezkuntza-esparruarekin hitz egin du 2018ko funtsezko konpetentzietan, eta 2025erako bere horizontean sartu nahi du; interpelazioa egin da garapen iraunkorraren helburuen sentsibilitateagatik eta herritartasun global eta kulturartekotasunekoagatik, eta kontuan hartu du etorkizunean hezkuntzari lehentasuna ematen ikasteko aukera. Aldi berean, Eliza Katolikoak sustatutako Hezkuntza Itun Globalaren konpromisoek ere eragina izan dute. Itun horrek azpimarratzen ditu pertsonak hezkuntza-prozesuetan duen zentralitatea, belaunaldi berriak entzutea, errealitate pertsonal eta kultural guztiak hartzea, emakumea sustatzea, familiaren erantzukizuna, politika eta ekonomia berrirako hezkuntza eta etxe komuna zaintzea. Erljio Katolikoaren curriculum, bereziki, ekologia integralari buruzko 4.7 Misioaren eta Giza Haurridetasunerako Goi Komisarioaren eliz ekimenei irekitzen zaie, hainbat erlijio osaturik, etxe komuna eta munduko bakea eraikitzeo. Hala, Erljio Katolikoaren irakaskuntzak, bere berezitasunari eta fedea-kultura eta fedea-arrazoia elkarrizketaren esentziari eutsiz, demokrazian ezaugarritu baitu, garaien zeinuak hartzen ditu, eta XXI. mende honetako hezkuntzaren erronkei erantzuten die.

Erljio Katolikoaren curriculumaren egitura antolamendu berriaren curriculum-esparruan integratzen da, eta beste arlo eta irakasgaietakoan antzekoa da. Horiek bezala, funtsezko konpetentziak garatzen laguntzen du ekarpen espezifikoko baten bidez. Curriculum irekia eta malgua da, hainbat ingurune eta ikastetxetan programazioa errazteko.

Lehenik eta behin, Erljio Katolikoaren esparruko sei konpetentzia espezifikoak planteatzen dira. Etapa guztietarako komunak dira, pixkanaka ikaskuntza kognitiboak, instrumentalak eta jarrerazkoak proposatzen dituzte, eta funtsezko konpetentziak garatzea ahalbidetzen dute. Konpetentzia espezifikoko batzuk identitate pertsonalaren prestakuntzan oinarritzen dira, dimentsio emozionalak eta afektiboak lantzen dituzte eta ikasle bakoitza bere bizi-proiektua autonomiaz, askatasunez eta enpatiaz, kristau-antropologiak inspiratuta, adosten laguntzen dute. Beste batzuek, berriz, gizarte- eta kultura-dimentsioa azpimarratzen dute, norbanakoaren nortasuna zabaltzeko eta ingurune soziokulturalen eraikuntza arduratsua eta sortzailea egiteko beharrezkoa baita, integrazioaren eta haurridetasunaren mezu kristaua abiapuntu hartuta. Eta beste batzuek bizitzaren ikuspegi kristaua proposatzen dute, Jesukristoren eta Elizaren ezagutza, eta beste eskola-jakintza eta -diziplina batzuekin hitz egiteko gai den fede kristauaren sintesia egiten laguntzen dute.

Bigarrenik, konpetentzia espezifikoekin zuzenean lotutako ebaluazio-irizpideak proposatzen dira.

Hirugarrenik, erlijio katolikoaren arloko prestakuntza proposamena lortzeko beharrezkoak diren oinarritzko jakintzak proposatzen dira. Jakintza horiek, Teologiaren eta Pedagogiaren elkarrizketatik eratorriak, konpetentzia espezifikoak lortzeko beharrezkoak diren ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak dira.

Curriculumean, oinarritzko jakintzak hiru bloketan antolatuta daude. Lehenengo blokea bizitza eta autonomia pertsonala aurkitzeari buruzkoa da, mezu kristauaren argitan, zeina aberastu egiten baita askatasun, erantzukizun, emozio eta ideia propioen komunikazio balioekin. Bigarren blokeak ingurunea ezagutzea, besteekin topo egitea eta norbera eta besteak zaintzea planteatzen du, harmonian eta komunioan hazteko. Hirugarren blokeak tradizio soziala eta nortasun kulturala ulertzen laguntzen du, beste batzuekin bizitzen ikasteko, natura errespetatzen ikasteko, ingurune integratzaileak eta

askotarikoak eraikitzen ikasteko eta etxe komuna eraikitzen ikasteko. Jakintza guztiak zentzuz planteatzen dira, testuingurura errazago egokitzeko.

Azkenik, Erlijio Katolikoaren irakasgaiako orientabide metodologikoen eta ebaluaziorako proposamen didaktiko bat ezartzen dute, etapako beste irakasgaiarekin eta ikaskuntza-egoerarekin bat datorrena. Horren programazioa aukera bat da ikastetxeen eta gizarte-testuinguruaren errealitate hurbilenak txertatzeko, Erlijio Katolikoaren irakasgaiaren programazio didaktikoa diziplina arteko proposamenetan planteatzeko. Ikaskuntza kooperatiboko, ikaskuntza-zerbitzuko eta proiektuetan oinarritutako ikaskuntzako proposamen metodologikoen ikaskuntza integratzaileagoa eta unibertsalagoa ahalbidetuko dute.

Konpetentzia espezifikoak

1. Bizi-proiektu pertsonala ulertu eta onartzea, norberaren ideiak eta sinesmenak onartuz, antropologia kristauarekin eta beste mundu-ikuskerak batzuekin alderatuz, helduaroan eta lanbide munduan txertatzeko.

Hainbat gizarte- eta kultura-testuingurutan autonomiaz eta arduraz, errespetuz eta espiritu kritikoz jarduteko aukera ematen dien heldutasun pertsonala, bere duintasun, eskubide eta askatasun guztiekin, hezkuntza-etapa honen helburuetako bat da, erlijio katolikoaren irakasgaiaren konpetentziaren laguntzarekin. Bizi-proiektuaren funtsezko elementuak identifikatzea eskatzen du, bizipen pertsonal guztien ikuspegi orokor eta integratzailea bereganatuz, haien aukera eta mugekin. Giza bizitzaren aberastasuna eta aniztasuna baloratzea eta hura transzendentziara irekitzea eskatzen du, norberaren irizpideen arabera kudeatuz norberaren esperientziak, familiako eta kulturako sustraiak eta besteekiko interdependentsia. Norberaren bizitzaren bokazio eta lanbide dimentsioa garatzea dakar, norberaren ideiak eta sinesmenak identifikatuz, beste mundu-ikuskerak batzuekin elkarrizketa kritikoa, aniztasun-testuinguruetan.

Konpetentzia honen garapenean funtsezko eginkizuna du bizitza pertsonaleko proiektu bat heltzeak, norberaren sustrai eta esperientzietatik abiatuta, eta egungo gizarteak osatzen dituzten ideologia eta erlijioekin hitz eginez. Helduen bizitzarako sarbide horretan, antropologia kristauaren eta haren gizarte-irakaskuntzaren proposamenak kritikoki ezagutzen lagunduko du. Konpetentzia hau eskuratzeak esan nahi du bizi-proiektu bat osatu dela, ikasleei herritartasun demokratikoa, askatasuna eta erantzukizuna erabiliz, gizarte-kontzientzia izanik, tokiko ikuspegia eta ikuspegi orokorra kontuan hartuta, gizarte zuzen eta bidezkoa eraikitzen modu arduratsuan parte hartzeko.

Konpetentzia espezifiko hau lterako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1.1, CPSAA1.2, CPSAA3.1, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.1.

2. Gizakiaren izaera erlazionala onartu eta zabaltzea, betebeharren eta askatasunen oinarri gisa, jarrera zibiko eta demokratikoak garatuz, Ebanjelioa beste humanismo eta ideologia garaikideekin kontrastatuz, besteekin bizitzen ikasteko eta gizarte inklusiboa eraikitzen laguntzeko.

Erlijio- eta gizarte-izaera aitortzea eta gizakiaren izaera dialogikoa, bere duintasunarekin, eskubide eta askatasunen oinarri gisa, gizalegezko jarrerarekin eta demokraziaren gizarte-eraikuntzako lankidetzarekin, hezkuntza-etapa honetako prestakuntza-helburuak dira, erlijio katolikoaren irakasgaiaren konpetentzia honen laguntzarekin. Besteekin bizitzen ikasteak duintasunaren eta giza eskubideen dimentsio soziala onartzea dakar, oinarritzko askatasunen eta gizarte-betebeharren ondorio etikoekin. Bizitza soziala garapen ekonomikoaren eta kudeaketa politikoaren beharrekin baloratzea esan nahi du, justizia eta demokrazia irizpideekin. Giza bizitzaren alteritatea eta interdependentsia ulertzea dakar, gizarte plural, bidezko eta ekitatiboetan denak modu solidarioan zaintzea eskatzen baitu.

Konpetentzia hau garatzeak berekin dakar norberaren askatasunaren kudeaketa baloratzea, bere ideia eta sinesmenekin, eta integratuta gauden ondasun guztiekiko harremanak. Prestakuntza-prozesu horretan, pentsamendu kristauaren proposamen moralen azterketa kritikoa egiten lagunduko du, beste humanismo eta ideologia batzuekin hitz eginez. Konpetentzia hau eskuratzeak erraztu egiten du modu arduratsuan parte hartzea erabaki demokratikoak hartzen, gatazka sozial eta ekonomikoak modu baketsuan eta positiboan konpontzen, eta aniztasun-, interdependentzia-, lankidetzeta-, gizarte-adiskidetasun-, belaunaldien arteko elkartasun- eta ekomendekotasun-balioak sustatzen ditu; hala, ongizate pertsonala eta soziala handitzen da, eta, beraz, guztien ongia.

Konpetentzia espezifiko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA2, CPSAA3.2, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Erronka demokratikoak, sozioekonomikoak eta ekologikoak interpretatzea, haien kausak eta ondorioak Elizaren gizarte-moraletik aztertuz, erlijioen eta gizarte-mugimenduen proposamen soziopolitikoak bereiziz, ekologia integrala eta bizitzaren eta planetaren zaintzan erantzukizun pertsonal eta soziala bere gain hartzeko.

Giza duintasunari eta gizarte-eskubideei buruzko proposamenak hezkuntza-etapa honetako prestakuntza-helburuak dira, eta Erlijio Katolikoaren irakasgaiak lagundu egiten die, eta, gainera, Jainkoaren Erresuman adierazitako giza osotasun proposamenean oinarritzen den ikaskuntza motibatzen saiatzen da. Jesukristorengan iragarritako giza haurridetasunerako bokazioa ulertzea proposatzen da: bidegabekeria eta indarkeria, fundamentalismo politikoak eta integrismo erlijiosoak gainditzea. Ebanjelioaren proposamena da etxe komuna, topaketaren kultura, planetaren zaintza, aniztasuna eta gizaki guztiak bizi-eremu eta gizateria osoan sartzeko. Erronka demokratiko eta sozioekonomikoen azterketa kritikoa eskatzen du, haien kausak eta ondorioak Elizaren moral sozialetik aztertuz, erlijioek eta gizarte-mugimenduek proposatzen dituzten konponbideak bereiziz. Gauza materialaren immanentzia gainditzen duen kristautxaropenaren proposamenarekin osatzen da.

Konpetentzia hau garatzeak esan nahi du errealtatearen begirada eta begiespena hezte, herritartasun demokratikoaren eta ekologia integralaren balioak kritikoki onartu izana; pobrezia- eta bidegabekeria-egoera guztiak salatzeko konpromiso pertsonal eta soziala garatu izana; eta proposamen soziopolitikoak sortzen laguntzea, guztiak etxe komunean sartzeko, bereziki behartsuenak. Konpetentzia hau eskuratzeak erraztu egiten du gizartean eta politikan parte hartzea, konpromiso zibiko eta demokratiko baten bidez, eta jakintza eta zientzia guztien diziplinarteko elkarrizketan egiten da, giza osotasuna dakarren ikuspegi kristau batetik. Horregatik, esperientzia erlijioso honek oinarritu eta motibatu ditzake bizi-proiektu pertsonalak, demokrazia, justizia eta bakea, iraunkortasuna eta ondasun komuna.

Konpetentzia espezifiko hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA2, CPSAA3.2, CC3, CC4, CE1, CCEC3.1, CCEC4.2.

4. Kultura-ondarea ulertzea eta mirestea, haren esanahia eta adierazpenak diziplina bakoitzaren azterketa-metodoekin interpretatuz, herrien garapenean kristautasunak egiten dituen ekarpenak kritikoki baloratuz, kulturarteko elkarrizketan, arte-sorkuntzan eta pentsamenduaren gizarte-eraikuntzan nork bere irizpideen arabera esku hartzeko.

Erlijio Katolikoaren irakasgaiaren konpetentzia honek hezkuntza-helburu hauek ditu: hainbat hizkuntzaren bidez, hala nola arteak, ohiturak eta beste gizarte-adierazpen etiko batzuk, ideiak eta sinesmenak kulturetan nola adierazi diren ulertzea eta mirestea. Gure kulturaren adierazpen artistikoak ulertu eta aintzat hartzea eskatzen du, bai adierazpenetan, bai esanahietan, gizateriaren historia hobeto ezagutzeko. Hainbat hizkuntzatan ideiak eta sinesmenak adierazteak nortasun kulturalak eta partaidetza sozial eta politikoaren zentzuak nola sortu dituen baloratzea esan nahi du. Adierazpen

-askatasunaren erabilera eta kultura-aniztasunarekiko mirespena indartzen ditu, adierazpen historiko, gaur egungo, ikus-entzunezko edo digital guztietan. Gure nortasun pertsonalak eta sozialak aberats ditzaketen zibilizazioak eta kultura-ondarea aintzat hartzea eta zaintzea dakar, zentzu kritiko eta eraikitzailearekin.

Konpetentzia hau garatzeko, beharrezkoa da kultura-ondarearen diziplinarteko ezagutza izatea, jakintza-arlo bakoitzeko metodoekin; herrien garapenean kristautasunak egiten dituen ekarpenen azterketa kritikoa egitea eskatzen du; zehazki, beharrezkoa da kristau-fedearen eta kulturaren, historiaren, artearen eta literaturaren arteko elkarriketa; eta erlijioen arteko elkarriketa ere barne hartzen du. Konpetentzia hau eskuratzeak ondarea behar bezala ulertzea ahalbidetzen du, sentsibiltate artistikoa eta sortzailea lantzen ditu, belaunaldien arteko erantzunkidetasuna garatzen du; kultura arteko elkarriketan parte hartzea errazten du, ekimen pertsonalarekin, sorkuntza artistikoaren bidez eta eraikuntza sozial eta kulturean.

Konpetentzia espezifikoa hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC3.2, CCEC4.1, CCEC4.2.

5. Alderdi espiritualaren zentzuaren eta bizi-ikaskuntzaren iturri gisa baloratzea, esperientzia pertsonalak aztertuz, tradizio espiritualak ezagutzuz eta bizitzaren eta munduaren beste ikuspegi batzuekin diziplinarteko elkarriketa eginez, esperientzia espiritualaren aukera pertsonalak, sozialak eta kulturalak aurkitzeko, bizitza pertsonalaren eta komunitarioaren osotasunaren proposamen gisa.

Erljio Katolikoaren konpetentzia espezifikoa honen funtsezko helburua alderdi espiritualaren zentzu- eta ikaskuntza-iturri gisa ezagutu eta baloratzea da. Esperientzia erlijiosoa giza izaeraren berezko konpetentziatzat hartzea eta aintzat hartzea proposatzen du, bere emozio, afektu, sinbolo eta sinesmenekin, eta era askotara adierazten da. Tradizio erlijiosoen ezagutza kritikoa eta historiako tradizioei eta erlijioei buruzko diziplinarteko elkarriketa eskatzen ditu, baita bizitzaren eta munduaren beste ikuspegi batzuei buruzkoa ere. Nortasun pertsonalaren eta sozialaren funtsezko elementuen artean dimentsio espiritual edo bizi proiektuari zentzua eman diezaiokeen esperientzia erlijiosoa sartzea dakar. Erljio arloko aukera pertsonalak, sozialak eta kulturalak norberaren irizpideen arabera baloratzea esan nahi du, bizitza pertsonal eta komunitarioaren osotasunaren proposamen gisa.

Konpetentzia hau garatzeko, funtsezkoa da Bibliako kontakizun nagusiek eta haren historiako pertsonaia garrantzitsuek egiaztatutako kristau-esperientzia erlijiosoa ezagutzea, baita erlijioak eta haien pertsonaia nabarmenak ezagutzea ere. Kristautasunaren eta filosofiaren arteko elkarriketa behar da, baita beste erlijioekin ere. Konpetentzia hau eskuratzeak berekin dakar esperientzia erlijiosoen aukera pertsonalak, sozialak eta kulturalak bereiztea, bizitzaren osotasunaren proposamen gisa, bizitzaren zentzuari buruzko galdera existentzialei erantzun ahal izateko. Aukera pertsonalak erlijio-aniztasuneko testuinguruetan bizitzen ikastea eta kulturen arteko elkarriketan parte hartzen ikastea ere eskatzen du.

Konpetentzia espezifikoa hau Irteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL1, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.1, CCEC4.1.

6. Teologiaren beraren metodoa eta haren espezialitateak ezagutzea, jakintzen eta diziplinen artean duen tokia aztertuz, beste zientziekin diziplinaz harandiko elkarriketa ezarri, erronka etikoei eta gizarte-eraldaketari kritikoki aurre egiteko.

Teologiara diziplina akademiko gisa eta unibertsitateko jakintza gisa hurbiltzea, bere metodoarekin, da Erljio Katolikoaren konpetentzia espezifikoa honen prestakuntza-helburuetako bat. Kristau-mezuaren funtsezko edukiak zorrotasun akademikoaz ulertzea proposatzen du, beste irakasgai batzuekiko diziplinarteko elkarriketan. Pentsamendu kritikoen eta kultura arteko eta erlijioen arteko elkarriketaren bidez jakintza guztien ekarpenak sustatzea esan nahi du. Konponbideak bilatzea eskatzen du, aurre egitea

erronka etikoei, aurre egitea trantsizio ekologiko eta digitaleko prozesuei, eta gure testuinguru lokal eta globalaren berezko gizarte-eraldaketa ekartzea. Horrek esan nahi du Ebanjelioaren proposamena ezagutu behar dela, etxe komuna eraikitzeko eta planeta zaintzeko, aniztasuna izateko eta guztiak gizateria bete batean sartzeko.

Konpetentzia honen garapenak oinarritzko jakintzak ematen ditu kristau-fedearen berezko sinesmen eta balioetara modu kritikoa eta kontzientean hurbiltzeko, beste diziplina akademiko batzuekiko elkarrizketa erraztuz. Biblia, Jesukristo eta Eliza ezagutzea funtsezko ikasketak izango dira konpetentzia honen garapenean. Konpetentzia hau eskuratzeak gaitasuna ematen du fedearen eta arrazoiaren, fedearen eta zientzien, fedearen eta kulturen arteko elkarrizketarako; kulturarteko eta erlijioen arteko elkarrizketa sustatzen du, fundamentalismo politiko, kultural eta erlijiosoak gainditzeko beharrezkoa; eta bizitza osorako prestatzen du, nortasun pertsonalarekin, testuinguru pluraletan, norberaren uste eta sinesmenei eutsiz, besteen sinesmenak erabat errespetatuz.

Konpetentzia espezifikoa hau lrtteerako Profilaren deskribatzaile hauekin konektatzen da: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA3.1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

Ebaluazio irizpideak

1. konpetentzia espezifikoa.

1.1 Identitate pertsonala osatzen duten ideiak eta sinesmenak identifikatu eta interpretatzea, eta antropologia kristauaren oinarritzko kategoriekin (sorkuntza, Jainkoaren irudia, askatasuna, bekatua, galkortasuna eta abar) eta beste mundu-ikuskeren kategoriekin alderatzea.

1.2 Bokazioari eta profesionaltasunari begira, bizi-proiektu baten funtsezko elementuak autonomiatik, askatasunetik eta gizarte-erantzukizunetik ezagutzea, egia bilatzeko jarrera zintzoarekin, proposamen kristaua eta gizarte-balioak kontuan hartuta.

2. konpetentzia espezifikoa.

2.1 Identitate pertsonalaren garapenean, gizarteko hainbat arlotako kide izatea baloratzea, aniztasuna errespetatzeko eta gizarte demokratikoetan sartzeko konpromisoak sustatuz.

2.2 Mezu sozial kristauaren oinarritzko printzipioak bereiztea, beste humanismo eta ideologia garaikide batzuekin alderatuz, eta gizarte-egoera desberdinetan aplikatuz.

3. konpetentzia espezifikoa.

3.1 Ingurune lokaletako eta globaletako erronka politiko eta ekonomikoak deskribatzea, haien arrazoiak aztertuz eta Jainkoaren Erresumaren proposamen moralaren eta beste mundu-ikuskerara batzuen argitan konponbideak proposatuz.

3.2 Giza osotasuna eta gizarte-eraldaketa sustatzen dituzten proiektu pertsonalak eta komunitarioak diseinatzea, norbanakoaren erantzukizuna, justizia soziala eta ekologia integrala landuz.

4. konpetentzia espezifikoa.

4.1 Gizateriaren ondare komunaren adierazpen historikoak baloratzea eta mirestea, kristautasuna historian nola txertatu den aztertuz, argiekin eta itzalekin, horrekin kultura blaituz.

4.2 Zentzu kritikoa duen kultura-sorkuntzan aktiboki parte hartzea, tradiziokoa izateko sentimenduak garatuz eta kultura-aniztasuna Ebanjelioaren berezko irizpide gizatiarretatik eraikiz.

5. kompetentzia espezifikoa.

5.1 Pertsonaren alderdi espiritual eta gertakari erlijiosoaren aniztasuna identifikatzea, eta gizarte pluraletan modu desberdinetan adierazten diren kulturetako errealitate gisa baloratzea.

5.2 Jesukristorengan eta historian izandako hainbeste lekukorengan adierazitako kristau-esperientzia baloratzea, bizi- eta zentzu-arazoei erantzun bete gisa, askotariko proposamen filosofikoekin diziplinarteko elkarrizketan.

6. kompetentzia espezifikoa.

6.1 Jakintza teologikoaren berezko ezaugarriak ezagutzea, metodoari, iturriari eta edukiari dagokienez, eta beste jakintza batzuekiko antzekotasunak eta desberdintasunak identifikatzea, bereziki zientziarekiko, eta haren ekarpen etikoak baloratzea.

6.2 Egungo zibilizazioaren erronkak bereiztea, bai zientziak bai teologiak gizarteraldaketa egin dezaketen ekarpenak ezarri, elkarlan batetik abiatuta.

Oinarrizko jakintzak

A. Bizitza bokazio pertsonal eta profesional gisa, kristau-humanismoarekin elkarrizketan.

- Bizi-helburuak, bokazio pertsonalaren garapena eta lanbide-proiektua.
- Historian zehar Jainkoarekin izandako topaketaren esperientzia, gizakiaren garapen betearen iturri gisa.
- Norberaren gauzak aberasteko bitarteko gisa, gauzak aurkitzeko, aztertzeko eta kritikoki baloratzeko trebetasunak eta dohainak.
- Gizakiaren ikuspegi integrala bere duintasunean eta askatasunean, kristau-antropologiaren arabera.
- Gizakiaren ikuskera beste mundu-ikuskera filosofiko eta erlijioso batzuetan, erlijioen teologia kristauarekin elkarrizketan.
- Bokazioan oinarritutako proiektu pertsonalak eta profesionalak, eliz bizitzan eta bizitza sozialean.
- Gizarte-bizitza, pertsonaren bizi-garapenaren ezinbesteko baldintza.
- Zentzu artistikoa eta sormena fedea-kultura elkarrizketan.
- Esperientzia erlijioso kristauaren ekarpenak, beste paradigma batzuekin elkarrizketan zentzua duen bizitzarako.
- Diziplinaz gaindiko elkarrizketarako eta sintesi pertsonalerako estrategiak, bizitza osoko ikaskuntza gisa.

B. Fedea-arrazoia eta fedea-kultura elkarrizketa

- Esperientzia erlijiosoaren fenomenologia: elementu propioak eta kristautasunak beste tradizio filosofiko eta erlijioso batzuekin dituen desberdintasunak.
- Salbazioaren Historiaren sintesia, harremani eta hirutasunari dagokienez.
- Jainkoaren Erresumaren iragarpena eta haren inplikazio pertsonal, soziopolitiko eta eskatologikoak.
- Humanismo kristaua: Jesukristo, salbazio eta gizateria osoaren eredu.
- Gizarte- eta kultura-adierazpenak, herrien identitatearen balio eta sinesteen adierazpen gisa.
- Kristautasuna eta haren adierazpen artistikoa musikan, literaturan eta arteetan.
- Kontakizun biblikoari, salbazioaren historiari eta Jesukristoren bizitzari buruzko artelanak aztertzeko eta ikusteko trebetasunak.
- Esperientzia espiritual eta erlijioso hainbat tradizio erlijioso eta kulturaletako figura historikoetan.

- Pertsonaren alderdi espiritualaren adierazpenak kritikoki aintzat hartzea gizarte-eta kultura-ingurunean.
- Metodo teologikoa eta metodo zientifikoa: diziplina bakoitzaren edukiak eta ikuspegiak.
- Zientziaren eta fedearen arteko harremanak historian zehar eta gaur egun.
- Fedea-arrazoia elkarrizketa zientziaren, filosofiaren eta teologiaren historian.

C. Gizartean kritikoki txertatzea.

- Gizarte-balioak, pentsamendu kritikoa eta proiektu pertsonala eta profesionala.
- Elizaren doktrina sozialaren (EDS) oinarritzko printzipioak.
- Egungo munduko arazo sozial, politiko, ekonomiko eta ekologiko nagusiak aztertzekeko estrategiak, Elizaren doktrina sozialaren eta beste humanismo batzuen arabera.
 - Elizak antolaketa politiko eta demokratikoarekin dituen harremanak, tokiko, estatuko eta munduko mailetan, dimentsio historikoan eta gaur egun.
 - Etorkizun iraunkorreko proiektuak, batez ere garapen iraunkorreko helburuak (GIH), abiarazi nahi dituzten munduko ekimenak ezagutu eta baloratzea.
 - Elizak historian eta gaur egun dituen proiektu sozialak eta giza sustapenekoak, eta horiek gizarteratzeko eta guztion onerako egiten duten ekarpena.
 - Beste erlijio eta kultura batzuekin hitz egiteko eta lankidetzan aritzeko jarrerak, tradizioen arteko bizikidetzak baketsua eta tolerantzia ahalbidetzen dutenak.
 - Gizateriaren erronka nagusiak eta haien ondorio etikoak: bizitzaren balioa, justizia, ekologia, transhumanismoa eta adimen artifiziala eta abar.

Orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak

Etapa honetan zehar, Erlijio Katolikoaren irakasgaiaren proposamen metodologikoekin eta ikaskuntzekin, antropologia kristauan inspiratuak, ikasleen garapen pertsonal eta sozialaren prozesua finkatzen da: erlijio-tradizioari eta gizarte-inguruneari dagozkion kultura-ikaskuntzetan sakontzen da, nortasun pertsonala eta kulturala heltzen laguntzen baitute; norberaren bizitzarako eta gizarte-bizitzarako beharrezkoak diren jarrerak eta balioak ikasten dira; Erlijio Katolikoaren curriculumaren ekarpen horiek, mezu kristauaren argitan, denak barneratuz giza sustapenerako konpromisoari erantzuten diote, gizartearen botere eraldatzailea indartzen dute eta bere prestakuntza akademikoari berezko ekarpena egiten diote.

Erlijio Katolikoaren irakasgai orientabide metodologikoak eta ebaluaziorakoak irakasleak edo irakasle taldeak antolatu eta planifikatutako estrategia, baliabide, ekintza eta ikaskuntza-egoeren multzoa dira, ikasleen ikaskuntza eta etapa honetan aurreikusitako kompetentzia espezifikoak eskuratzea ahalbidetzeko. Orientabide horiek adin horietako, beste irakasgai batzuetako eta Batxilergo osorako proposatzen diren ikaskuntza-egoeretako planteamendu didaktikoak partekatzen dituzte. Haien programazio didaktikoa ikastetxeen autonomia erabiliz zehaztuko da, eta testuingurutik hurbilen dauden errealitateak txertatzeko aukera bat da, hezkuntza-proiektuarekin bateratzen den aldi berean. Curriculum honek erraztu egiten du bere programazio didaktikoa, etapa osoko curriculum-irakasgai espezifiko gisa, eta aukera ematen du diziplinaz gaindiko beste irakasgai edo curriculum-esparru batzuekin partekatutako proiektuetan planteatzeko.

Irakasgai honen planteamendu metodologikoak, oro har, honako hauetan oinarritzen dira: ikasleei arreta pertsonalizatua ematea, jardueren, estrategien, baliabideen eta bestelako metodo didaktikoen aniztasuna; ikasleen garapen akademikoa zaintzea, eboluzio-erritmoa errespetatuz; ikaskuntza indibidualizatua eta kooperatiboa; ikaskuntzek

ingurunearekin duten erlazioan, ekintzara, ekintzailtzara eta jakintzen aplikaziora bideratutako eskumen-ikuspegian. Ikasle guztien baldintza pertsonalak, sozialak eta kulturalak kontuan hartu beharko dira. Ebaluazioa irakaskuntza eta ikaskuntza prozesu honen parte da. Erlijio Katolikoaren irakasgaiak ordezkazina den erantzukizuna ematen dio irakaslearen figurari, haren esku-hartzea ezinbestekoa baita irakaskuntza-prozesuaren kudeaketan, bai programazioan, bai haren garapen eta ebaluazioan.

Erlijio Katolikoa irakasgaiaren didaktikak, konpetentzia-curriculum baten arabera planteatua, ikasleen protagonismoa sustatu beharko du beren ikaskuntza-prozesuan. Hona hemen ikaskuntza-sekuentzietan eman beharreko urratsetako batzuk:

- Irakaslearen esperientzia zehatzetik eta bere errealitate pertsonal, familiar, sozial eta kulturaletik abiatzea;
- Egoera horiek sortzen dituzten zalantzak eta galderak identifikatzea eta pentsamendu kritikoz adieraztea;
- Esperientziak eta galderak iturri biblikoekin, Elizaren Maisutzarekin, ondare artistikoarekin eta fedea-kultura elkarrizketaren beste erreferentzia batzuekin bilatu, aztertu eta alderatzea;
- Norbanakoaren askatasunetik erantzun pertsonalak eta sozialak lantzea, besteen ideiak erabat errespetatuz, Elizaren gizarte-irakaskuntzaren printzipioekin alderatuz;
- Beste mundu-ikuskerak eta erlijioekin hitz egitea, guztion ongian oinarritutako gizarte plural eta demokratikoetan bizitza eraikitzeke;
- Norberaren ideia eta sinesmenak asertibitatez eta enpatiaz komunikatzea, sormenez hainbat hizkuntza erabiliz;
- Prestakuntza-prozesu hori norberaren identitatea eta bizitza- eta lanbide-proiektua eraikitzean aplikatzea, bizitza osorako ikaskuntzarako eta gizarte-eraldaketarako prestakuntza gisa.

Aplika daitezkeen metodologia aktiboen aniztasunak kontuan hartu beharko ditu ibilbide pedagogiko honen urratsak eta konpetentzia espezifikoak, ebaluazio-irizpideak eta oinarritzko jakintzak, hau da, irakasgai honen funtsezko ikaskuntzak. Orientabide metodologikoei eta ebaluaziorako programaturako orientabideek modu koherentean bateratuko dituzte erlijio katolikoaren arloan proposatzen diren ikaskuntza horiek, ikasleen beharrak, etapako helburuak eta irteerako profila.

Arreta pertsonalizatua

Erlijio Katolikoa irakasgaiaren curriculumak, bere orientabide metodologikoetan, hezkuntza pertsonalizatuaren aldeko apustua ere egiten du, pertsona hezkuntza-prozesu guztien erdigunean jartzen duena. Horretarako, ikasle bakoitzari lagundu egin behar zaio bere nortasuna eta bere ikaskuntza-erritmoa kontuan hartuta, bere esperientzia pertsonala, familiakoa eta soziala onartu eta zaindu behar dira, bere autonomia eta askatasuna errespetatu, eta besteei loturak sustatu, indibidualki zein komunalki hazteko. Arreta pertsonalizatuaren bidez, ikasleek beren ezagutza prozesuan konpromisoa eta inplikazioa lortzen laguntzen da, nortasunaren alderdi guztiei modu integratuan erantzunez. Zehazki, Erlijio Katolikoa irakasgaiak ikasleen barne-izaeraren, espiritualtasunaren eta esperientzia erlijiosoaren garapenari arreta eta laguntza ematen dio. Balio pertsonala duen ikaskuntza honetarako, besteak beste, honako baliabide hauek erabil daitezke ikasgelan: talentuaren eta pentsatzen ikasteko dinamiken paper-zorroa, heziketa emozionalekoa eta entzute aktibokoa, alderantzizko klasearen inplementazioa, jarduera metakognitiboak sortzea.

Lan indibiduala eta kooperatiboa

Erljio Katolikoa irakasgaiaren proposamen metodologikoez banakako laguntzako eta talde-laneko ikaskuntza-esperientziak bultzatu behar dituzte, talde txikian edo talde osoarekin, prozesu kognitiboak aberasteko, ikasleek erabakiak hartzean aktiboki parte hartuz, erantzukizunaren eta kidesunaren zentzua bultzatuz; horrela, ikaskuntzarekiko motibazioa eta konpromisoa areagotu egiten dira. Horregatik, arreta pertsonalarekin eta irakasleen orientabideekin batera, talde heterogeneoetan lanak eta ekintzak egitea proposatzen da, lankidetzaren sustatuz, ez lehiakortasuna, ikasgelan talde-laneko ohiturak garatzeko, gizarte pluralerantz bizitzari aurrea hartzeko. Ikaskuntza kooperatibo horrek ikasleek arreta motibatzen eta mantentzen laguntzen du eta beren autonomia garatzen du. Zehazki, Erljio Katolikoa irakasgaiaren autonomia eta askatasun pertsonala, erantzukizun soziala eta planetaren zaintza balioak proposatzen ditu. Metodologia honetarako, besteak beste, honako baliabide hauek erabil daitezke ikasgelan: lankidetzaren formaleko eta informaleko teknikak, teknologien eta sare sozialen erabilera arduratsua, erronken, desafioen edo arazo bidezko ikaskuntza, web sozialen eta sareko elkarlaneko espazioen erabilera.

Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsala

Erljio Katolikoaren irakasgaiaren metodologiak kontuan hartuko ditu Ikaskuntzarako Diseinu Unibertsalaren printzipioak, ikaskuntza-, irakaskuntza- eta ebaluazio-praktikak osatutako proposamen didaktikoak programatzeko, ikasleek garapen integraleko prozesua aberasten laguntzeko, ikasleek familia- eta gizarte-ingurunean erlijio- eta kultura-tradizioa aintzatesteko, beren bizitza pertsonalerako eta gizarterako beharrezkoak diren jarrerak, balioak eta sinesteak lortzeko, barne-hazkunde eta bizitza-proiektu gisa. Horrela, guztiontzako prozesu pedagogikoez sustatzen dira, ikasgelan erabiltzen diren estrategien eta baliabideen, espazioen eta denborekin aniztasunagatik eta curriculumaren ikasteko erritmo desberdinen beharretara egokitzeagatik. Irakasgai honetako jarduerak diseinatzerakoan kontuan hartuko dira curriculumaren malgutasuna, irakaskuntza-testuinguru inklusiboak eta guztiontzako baliabide eskuragarrien erabilera.

Ikaskuntza-egoerak

Ikaskuntza-egoerak curriculumaren programazio didaktikoko prozesu baten mailarik zehatzena dira. Elkarren artean lotura duten atazen multzoa da, ikasleek bizitako esperientzietatik abiatuta ikaskuntza errazteko. Erljio Katolikoa irakasgaiaren proposamen metodologikoez beren ingurune pertsonal, familiar, sozial eta kulturalerako egoera esanguratsu eta egunerokoak birsortu ditzakete ikasgelan, adin horietako ikasleek behar eta interesei buruzkoak, oinarrizko jakintzak, ebaluazio-irizpideak eta haiei lotutako kompetentzia espezifikoez lantzeko. Erljio Katolikoa irakasgaiaren irakasleek ikaskuntza estimulatzaile, esanguratsu eta integratzaileak proposa ditzakete, testuinguruan kokatuak eta ikasleek dimentsio guztietako garapen integralaren prozesuarekin errespetuzkoak. Erljio katolikoaren arloan lortu nahi diren funtsezko ikaskuntzen planteamendu zehatza izan beharko dute. Egoera horiek ikasleek garapenarekin koherentea den konplexutasuna duten erronkak edo problemak aurkeztuko dituzte, eta horiek ebazteko, jarduera bat baino gehiago egin beharko dira, eta produktu bat sortzeko edo ekintza bat ebazteko bilatzen diren ikaskuntzak mobilizatu; hartara, Erljioaren arloan ikasitako ikaslearen eguneroko errealitateko testuinguruetara transferitu ahal izango da, haren heldutasun-bilakaeraren arabera. Elkarrizketan, pentsamendu sortzaile eta kritikoa, inklusioa, iraunkortasunean eta herritartasun demokratiko eta globalean laguntzea bilatuko da. Erljio Katolikoaren ikas-egoerak ikasleek interesguneak hartuko dituzte

kontuan, eta irakasgai honen berezko ezagutza, trebetasun, jarrera eta balioak modu koherente eta eraginkorrean mugitzeko aukera emango dute.

Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza

Proiektuetan oinarritutako ikaskuntza metodologia aktiboa da, erronka eta zereginetan oinarritua. Ikasleek erantzukizun-kuota handiagoa hartzen dute, eta irakasleek prozesua bideratzen dute. Proposamen metodologiko horrek aukera ematen du curriculumeko ikasketak barneratzeko, lan kooperatiboaren, garapen kognitiborako tresnen, kompetentzien ebaluazioaren eta metakognizioaren bidez. Metodologia horri esker, Erlijio Katolikoaren irakasgaia modu globalizatuan programatu daiteke etapako beste irakasgai batzuekin; diziplinartekotasun horrek lagundu egiten du ikasleei interesatzen zaizkien galderei erantzuten eta eremuka lan egiten. Proiektuak hainbat ibilbidetan diseina badaitezke ere, garrantzitsua da galdera edo hasierako erronka ikasleen interesa eta jakin-mina pizteko; gai nagusi bat behar da, topiko sortzailea deritzona, jokoan sartuko diren ikasketekiko loturak egituratzeko. Erronkari edo galderari erantzuteko, hasieran zehaztuta egon behar duen azken produktu bat egin behar da, eta hura egiteko hainbat kompetentzia aktibatuko ditu. Hari eroaleak eta ikasleek egingo dituzten lan eta jarduerak programatu behar dira. Proiektuarekin zerikusia duten oinarritzko jakintzak eta kompetentzia espezifikoak ere zehaztu behar dira, baita beharrezko baliabideak ere. Ebaluazioa ez da kuantifikazio xede soil gisa planteatzen, baizik eta laguntzeko eta hobetzeko tresna gisa.

Ekintzara orientatutako ikaskuntza

Erlijio Katolikoa irakasgaiaren proposamen metodologikoak ikaskuntzaren ikuspegi bat dira, ez bakarrik hazkunde personalera bideratua, baita garapen sozialera eta testuinguruarekin duen erlaziora ere; beraz, ikasleak beren ikaskuntza-prozesuan protagonista izan daitezkeen ekintzara orientatutako ikuspegia bilatzen da. Gainera, irakasgaiaren ikaskuntza horiek familia-ingurunearekin eta haren testuinguruarekin lotuta egon beharko dute, modu praktikoan erlazionatzeko, mugitzeko eta eguneroko bizitzan aplikatzeko, erlijio-, pertsona- eta gizarte-aniztasuneko egoeretan. Ikasgelaren eta inguruaren berezko kultura- eta erlijio-aniztasuna txertatzeak kulturen arteko kontzientzia eta elkarrizketa pizten eta sustatzen lagunduko du, bai eta nortasun pertsonal eta sozialen aniztasunarekiko interesa eta jakin-mina pizten ere, erlijioa elementu propioa denean. Ikasgelan esku hartzeko eredu horri esker, erlijio- eta kultura-aniztasuna estimatu eta errespetatu ahal izango da, eta, hartara, ikasleek errazago ezagutuko dituzte inguruko adierazpen kulturalak eta eraldatzaileak, bai eta gure kultura-tradizioari eta Elizaren gizarte-konpromisoari dagozkion beste adierazpen erlijioso eta artistiko batzuk ere. Ikasleak, pixkanaka, erreferentzia erlijioso, sozial eta kulturez jabetuko dira, eta desberdintasunak eta antzekotasunak identifikatzen ahalko dituzte, bai norberaren kultura, bai herri eta erlijio guztiena baloratu eta estimatzeko. Ikaskuntza-zerbitzua ikuspegi horretarako gomendatutako metodologia da.

Ebaluazioa

Ikasleen ebaluazioa irakaskuntza eta ikaskuntza prozesuaren zati gisa ulertzen da. Ikaskuntzen eta lortutako kompetentzia mailaren balorazioa egiteaz gain, irakaskuntza prozesuan hobekuntzak identifikatzen laguntzen du. Halaber, beharrezko errefortzu-neurriak aplikatzeko zailtasunak detektatzeko aukera ematen du. Ebaluazio-irizpideak irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren zati hori bideratzeko curriculum-elementua dira. Ebaluazioa da benetako esperientzia- eta komunikazio-egoeretan

moldatzeko gai diren pertsonak prestatzeko aukera, pertsonak eta planeta zaintzeko konpromisoa dutenak, bizi osoan zehar luzatuko den ikaskuntza hasten dutenak; horregatik, funtsezkoa da etengabe hobetzeko aukerak identifikatzea.

Ebaluazioa errazteko, planteamendu didaktikoei ebaluazio-irizpideekin, kompetentzia espezifikoekin eta deskribatzaile operatiboekin duten loturarekin argi eta garbi lotutako elementuak izan behar dituzte. Hala, ikasleek sortu behar dituzten azken produktuaren proposatutako ikaskuntzak agerian utzi eta ebaluatu ahal izango dira. Kompetentziak ebaluatzeko, ezinbestekoa da prozesua eta emaitzak baloratzea.

Erligio katolikoaren irakasgaiaren ebaluazioa etapako beste irakasgaiaren modu eta ondorio berberekin egingo da. Ikasgelan egiten den jarduera pedagogikoaren prozesu guztiak kontuan hartu beharko ditu eta kompetentzia espezifikoaren eskuratzeko-maila behatzeko behar diren tresnak eta baliabideak aurreikusi. Ahal den neurrian, beren ikaskuntzaren subjektu gero eta autonomo eta arduradun diren aldetik, ikasleek parte hartu behar dute irakasgaiaren kompetentzia espezifikoak lortzeko ebaluazioan eta prozesuan. Horretarako, ebaluazio mota guztiak konbinatu beharko lirateke: irakasleak egiten duena, ikasleek beren buruari buruz egiten duten autoebaluazioa, beren ikaskuntza prozesuaz jabetu ahal izateko eta gero eta arduratsuagoak izateko, eta berdinen arteko baterako ebaluazioa, errespetuz eta enpatiaz garatu behar dena.

Ebaluatzeko teknika eta estrategiak askotarikoak, eskuragarriak eta ikasleen aniztasunerako egokiak izango dira. Zenbait tresna gomendatzen dira, hala nola ikasleen lorpen-maila neurtzeko errubrikak, kontrol-zerrendak, balorazio- edo erkatze-eskalak eta ikaskuntzako paper-zorroak edo egunkariak, ikaskuntza-prozesuaren informazioa bildu eta sistematizatzen laguntzen duten euskarri fisiko eta digitalak. Ebaluazio horiek irakasleen eta berdinen arteko behaketatik, autogogoetatik, gogoeta-eztabaidatik eta produktuaren azterketatik abiatuta egin daitezke, irakasleek eta ikasleek ikaskuntza-prozesuari buruz hitz egin dezaten, eta irakasleak finkatzen ditu ikaskuntza-adierazleak.